

125
GODINA TRADICIJE

ČITAJ
NOVI LIST
0-24

OD PONEĐJELJKA 13. listopada

SKENIRAJ!
ZA VIŠE VIJESTI
BEZ PRESTANKA

www.novilist.hr

NOVI LIST

UTEMELJIO FRANO SUPILO 2. SIJEČNJA 1900.

SUBOTA / RIJEKA / 18. LISTOPADA 2025. / BROJ 25.795 / GODINA LXXIX

CIJENA 1,79 EURA

VRIJEME

DANAS

max. 20

min. 10

SUTRA

max. 17

min. 10

SPORO I OPASNO

Nakon turističke sezone na autocestama počeli radovi, a s njima i frustracije vozača

Autoceste raskopane - HAC ne može umanjiti cestarinu

Str. » 2. i 3.

Na dionici A6 od Orehovice do Bosiljeva, radovi se izvode na čak 12,6 kilometara od ukupno 81,3 kilometra autoceste, što znači da je čak petnaest posto ove autoceste pod radovima pa je promet značajno sporiji od uobičajenog. U HAC-u kažu kako upravljanje autocestama zahtijeva kontinuirane zahvate, kao i da prema važećim propisima ne postoji mogućnost smanjenja iznosa cestarine

Golemi redovi za preradu maslina na Krku

Uljara Punat ne može više nego što može

Str. » 16.

Nogometaši Rijeke danas u Koprivnici

Petrovič: Želimo se vratiti tamo gdje pripadamo

Str. » 44. i 45.

Str. » 38. i 39.

Frano Živković, riječko glazbeno čudo, uoči prvog samostalnog zagrebačkog koncerta

Pripremam koncertni šou u kojem će publika zaista biti privilegirana

Uvodnik

Piše
Zlatko CRNČEC

Kakvi sudovi, takva država

Prije tri godine podignuta je optužnica protiv nekadašnjih ministara Darka Horvata, Josipa Aladrovića, Tomislava Tolušića, te bivšeg potpredsjednika Vlade Borisa Miloševića. Javnost je tada s razlogom očekivala brzo i odlučno procesuiranje slučaja koji je, barem prema DORH-u, sadržavao djela koja upućuju na zlorabu političke moći i pogodovanja tvrtkama povezanim s politikom. Slučaj je tim osjetljiviji jer se radi o osobama koje su obnašale najviše državne funkcije. Horvat je bio prvi ministar uhićen za vrijeme dok je bio na funkciji. Danas, tri godine kasnije, to suđenje ne da nije ni približno završeno, nego je tek započelo. Već preko tisuću dana cijeli se slučaj utapa u beskonačnim proceduralnim zavrzlamama i odgodama. Iako ovo nije mjereno u novcu najteži slučaj korupcije za koji se vodi kazneni postupak, čak je u uspoređi s nekim drugima i relativno malen, javnost je zbog ovakvog otezanja izgubila dodatnu količinu ionako već malog povjerenja koje ima u učinkovitost hrvatskog pravosuđa.

Kada su visoki političari, ljudi s moći i utjecajem, suočeni s ozbiljnim optužbama za korupciju, sudska pravda ne smije biti spora. Jer kada ona predugo kasni, počinje gubiti veliki dio svog smisla. Gotovo pa da prestaje biti pravda. Taj osjećaj nažalost sada već dijeli i dobar dio građana, kojima nije teško prepoznati obrazac; prvo idu spektakularna uhićenja, a zatim odlučne najave čišćenja korupcije na svim razinama. Pa onda godine šutnje i gotovo zaborava, uz pokoji medijski napis kada optuženi ponovo zatraže odgodu zbog putovanja, zdravlja ili neke druge tehnikalije.

U ovom konkretnom slučaju, radi se o ozbiljnim optužbama: pogodovanju pri dodjeli poticaja i subvencija, političkom klijentelizmu i potkopavanju osnovnih načela javne službe. Nisu ovdje u pitanju nižerangirani državni službenici ili dužnosnici na lokalnoj razini. Riječ je o ljudima koji su sjedili za istim stolom na kojem su se donosile ključne odluke za državu. Njihovo (ne)suđenje postaje simbol ne samo pravosudne neučinkovitosti, već i političke nevoljnosti da se obračuna s korupcijom u politici. Pomalo paradoksalno, sve to je u ovom slučaju samo otežalo situaciju vladajućoj administraciji jer se tako beskonačno vuče i slučaj ministra Aladrovića koji je optužen za ipak relativno sitno kazneno djelo kao što su dva nezakonita zapošljavanja u mirovinskom zavodu.

Hrvatski pravosudni sustav pati od kroničnih problema - nedovoljna digitalizacija, kašnjenje u obradi predmeta, nedostatak sudske kadre, ovisnost o zastarjelim procedurama i ponekad zbunjujuća organizacijska struktura. Nije to baš cijela istina. Kad god je riječ o procesima koji uključuju visoke dužnosnike, osobito one iz vladajuće strukture, teško je ne primijetiti da se suđenja vuku godinama. A ovo je slučaj, barem jedan njegov dio, u kojem bi i aktualnoj vlasti bilo u političkom interesu da se ovo što prije završi.

Ovakva inertnost ne razara samo povjerenje u pravosuđe, već podriiva i temelje demokracije. Ako građani vjeruju da su veliki iznad zakona, ili da će se sve, ionako, razvlačiti do zastare, tada slabi i volja za sudjelovanjem u političkom životu, za izlaskom na izbore, za građanskom odgovornošću. A to je šteta koju ni najstroža presuda ne može naknadno popraviti.

Hrvatsko je pravosuđe u zadnjih stotinjak godina totalno devastirano. Možda se može reći da je politički najneovisnije bilo u vrijeme Austro-Ugarske i prvo desetljeće Kraljevine Jugoslavije. Potom su ga pod svoje uzeli prvo ova druga država, zatim komunistički sustav, a potom i ovaj demokratski uveden 1990. godine. Da budemo cinični, što je preko njega prošlo, još i nije tako loš. Ali to ne može biti nikakvo opravdanje. Jedna od prvih stvari koju nauče studenti prava na prvoj godini studija je izreka - država je takva kakvi su joj sudovi. A kakvi su danas hrvatski sudovi, tema je ovog teksta koju smo već podosta objasnili. Suđenja za visoku korupciju moraju postati prioritet, a ne slučajna žrtva birokratskog labirinta. Jer bez pravde, pravovremene, odlučne i transparentne, nema ni istinske borbe protiv korupcije. A bez te borbe, sve reforme ostaju prazne riječi, a demokracija krhka kulisa. I gotovo pa privid.

SPORO I OPASNO Nakon turističke sezone na autocestama

HAC ne može umanjiti raskopanim dijelovima

Teške prometne nesreće i radovi stvore velike prometne gužve na autocestama, što opet smanjuje sigurnost prometa

Osim nezadovoljstva vozača, radovi na autocestama, u kombinaciji s neoprežnošću, nemarom i nepoštovanjem privremene prometne signalizacije radova, zadnjih godina rezultirali su i teškim prometnim nesrećama na mjestima gdje se promet odvija otežano zbog radova

Marinko GLAVAN

Radovi na autocestama koji u Hrvatskoj obično, a tako je i ove godine, punim zamahom kreću po završetku turističke sezone nerijetko značajno produžuju vrijeme putovanja autocestom, smanjuju komfor vožnje, te se mnogi vozači pitaju trebaju li, u slučaju da je značajan dio određene dionice autoceste pod radovima, Hrvatske autoceste umanjiti iznos cestarine na toj dionici.

Osim nezadovoljstva vozača, radovi na autocestama, u kombinaciji s neoprežnošću, nemarom i nepoštovanjem privremene prometne signalizacije u zoni radova, zadnjih godina rezultirali su i teškim prometnim nesrećama na mjestima gdje se promet odvija otežano zbog radova. Tako je, prije dvije godine, vozač kamiona na autocesti A6 Rijeka - Zagreb, kod tunela Pod Vugleš, usmrtio dvojicu radnika HAC-a, a najnoviji slučaj dogodio se na autocesti A3, Bregana - Lipovac, prije desetak dana, kada je vozač osobnog automobila bugarskih registarskih oznaka, također u zoni radova, prethodno

udarivši u zaštitni odbojnik, prešao na suprotni kolnički trak i usmrtio 43-godišnjeg Osječanina.

Ništa od popusta

Hrvatske autoceste pitale smo postoje li propisi koji određuju na kolikom postotku određene dionice autoceste se istodobno smiju izvoditi radovi te može li se, ukoliko se radovi izvode na većem dijelu pojedine dionice, umanjiti iznos naplaćene cestarine ili

cestarina privremeno u potpunosti ukinuti. Iz HAC-a odgovaraju kako upravljanje 1.159 kilometara autoceste zahtijeva kontinuirane zahvate, kao i da prema važećim propisima ne postoji mogućnost smanjenja iznosa cestarine.

- U posljednjih pet godina u izvanredno održavanje autocesta i objekata uloženo je više od 220 milijuna eura. Ti radovi nisu samo tehničke prirode, oni su ključni za

sigurnost svih korisnika. Tražičan primjer urušavanja vijadukta u Genovi podsjeća nas koliko je važno pravovremeno i odgovorno održavanje infrastrukture, kako bi se spriječile slične nesreće. Razumijemo da radovi mogu izazvati nezadovoljstvo korisnika, osobito kada utječu na protočnost prometa i vrijeme putovanja. No, radovi se planiraju pažljivo, uzimajući u obzir tehničke, zakonske i ekološke zahtjeve, vremenske uvjete te

Prestrojavati se na vrijeme i poštovati ograničenja brzine

Što se sigurnosti u zonama radova na autocestama, na kojima se promet inače odvija relativno velikim brzinama, Boris Skeledžić, umirovljeni voditelj Službe za sigurnost cestovnog prometa PU primorsko-goranske, ističe kako vozači trebaju biti maksimalno usredotočeni na vožnju tim dionicama, uz poštovanje ograničenja brzine.

- Nažalost, imali smo u zonama radova i smrtnih slučajeva u zadnjih nekoliko godina, a uglavnom su bili posljedica toga što vozači, da tako kažem, voze po inerciji, ne smanjujući brzinu i ne obazirući se na privremenu prometnu regulaciju i znakove koji ih upozoravaju da se na vrijeme moraju prestrojiti u jedan prometni trak. Radova

ima puno pa vozači zaista moraju obratiti pozornost na znakove i poštovati ograničenja brzine. Treba se, primjerice, prestrojiti na vrijeme, ako se promet sužava na jedan trak, a ne računati »ubacit ću se ja već negdje«, jer ako se i u drugom traku nađe netko tvrdoglav ili tko ne pazi na nadolazeći promet odostraga, to je već recept za nesreću. I na dionicama autoceste na kojima nema radova, uvijek treba paziti na promet ispred i iza sebe, a u zonama radova pogotovo, pri tom posebno pazeći na ograničenja brzine, jer ona nisu tamo postavljena zato što se nekome tako prohtjelo, nego zbog toga da se mogućnost nereća svede na minimum, rekao nam je Skeledžić.

SLOVENIJA UVODI OBVEZNU ISPLATU BOŽIČNICA

LJUBLJANA ► Slovenska vlada usvojila je prijedloga zakona o isplati zimskog bonusa svim zaposlenima, kojim je definirala isplatu obveznog božićnog bonusa u prosincu u iznosu od neoporezivih 639 eura. U prijedlogu

zakona o isplati zimskog bonusa slovenska vlada predlaže uvođenje obveznog božićnog bonusa u iznosu polovine minimalne plaće, na što se ne bi plaćao ni porez ni doprinosi. Ove godine božićni bonus isplaćivao bi se

najkasnije do 18. prosinca, dok bi poslodavci koji imaju problema s likvidnošću mogli isplatiti božićni bonus s odgodom, po uzoru na regres, najkasnije do 31. ožujka sljedeće godine. (Hina/S.B.)

počeli radovi, a s njima i frustracije vozača

iti cestarine na ma autocesta

“ Kroz sustav plaćanja cestarine korisnici izravno sudjeluju u financiranju redovnog i izvanrednog održavanja te izgradnje nove infrastrukture, čime se osigurava sigurnost, kvaliteta i dugovječnost prometnica koje svakodnevno koriste

HAC

pozitivnim zakonskim propisima, nije predviđena mogućnost besplatnog prolaza niti umanjavanja cestarine zbog otežanih uvjeta vožnje (npr. radovi, zastoji zbog nesreća i sl.). Cestarina se ne naplaćuje isključivo kao naknada za trenutnu protočnost, već kao doprinos održavanju i razvoju cjelokupne autocestovne infrastrukture. Kroz sustav plaćanja cestarine korisnici izravno sudjeluju u financiranju redovnog i izvanrednog održavanja te izgradnje nove infrastrukture, čime se osigurava sigurnost, kvaliteta i dugovječnost prometnica koje svakodnevno koriste. Bez tih sredstava, održavanje na potrebnoj razini ne bi bilo moguće, a sigurnost svih sudionika u prometu bila bi ozbiljno ugrožena, ističu iz HAC-a.

Sigurnosni standardi

Na upit o duljini dionica na kojima se trenutno izvode radovi na tri najduže i najznačajnije autoceste, A1, A6 i A3, dobili smo konkretne odgovore iz kojih je vidljivo da se radovi

izvode na značajnom postotku ovih autocesta, među kojima prednjači autocesta A6, točnije dionica od Orehovice do Bosiljeva, gdje se radovi izvode na čak 12,6 kilometara, od ukupno 81,3 kilometra autoceste, što znači da je čak petnaest posto ove autoceste pod radovima pa je promet autocestom značajno sporiji od uobičajenog, što je dobro poznato svima koji njome voze. Riječ je o radovima na sanaciji prijelazne naprave na mostu Dobra, u duljini od 2,8 kilometara, sanaciji vijadukta Stara Sušica u duljini od 3,2 kilometra, sanaciji kolnika na području Delnica, u smjeru Rijeke, dugog dva kilometra, te radovima na sanaciji kolnika na preostalim dijelovima autoceste u duljini od 4,6 kilometara.

Na Autocesti A1 Zagreb - Split - Dubrovnik, dugoj 481 kilometar radovi se izvode na dionicama ukupne duljine 10,5 kilometara, od kojih se najdulji dio odnosi na sanaciju dionice Babića most, duge 4,7 kilometara.

Na A3 Bregana - Lipovac, dugoj 306,4 kilometra, u tijeku su radovi na 19,6 kilometra autoceste - sanacija prijelaznih naprava u čvoru Sveta Nedelja u duljini od 500 metara, sanacija nadvožnjaka Jezevo dugog 300 metara, poboljšanje sustava odvodnje između čvorova Popovača i Kutina, na dionici dugoj 2,7 kilometara, demontaža odbojne ograde, u duljini od po 1,3 kilometra u oba smjera te sanacija kolnika u duljini od 13,5 kilometara. Iz HAC-a ističu kako je, slijedom navedenih podataka, najveći dio autocesta u punoj protočnosti, a radovi se izvode uz maksimalno poštivanje sigurnosnih standarda i uz nastojanje da se što manje ometa promet.

12,6
kilometara
autoceste od
Orehovice do
Bosiljeva je pod
radovima

prometna opterećenja. Gdje god je moguće, radovi se izvode noću ili vikendom, kako bi se smanjio utjecaj na dnevne migracije. Međutim, određeni zahvati zbog svoje kompleksnosti i tehnoloških zahtjeva traže kontinuitet i povoljne vremenske uvjete, pa se ne mogu izvoditi tijekom kiše ili niskih temperatura, odgovaraju iz HAC-a, dodajući kako se u mnogim susjednim zemljama većina radova izvodi ljeti, dok se u Hrvatskoj radovi u to vrijeme izbjegavaju, zbog turističke sezone.

- U kontekstu pitanja o mogućem umanjivanju iznosa cestarine za korištenje dionica na kojima se izvode radovi, ističemo da prema važećem Pravilniku o cestarini, Općim uvjetima korištenja te

Vozači moraju biti maksimalno koncentrirani na cestovne oznake

Zakon o javnoj nabavi usklađuje se s inflacijom

Ministarstvo gospodarstva nastoji olakšati posao i naručiteljima i tvrtkama

Jednostavna nabava radova do 90 tisuća eura

Naručitelj će moći obaviti jednostavnu nabavu roba i usluga do vrijednosti 35 tisuća eura, a dosad je bilo do 26.540 eura

Ministarstvo gospodarstva uputilo je u javno savjetovanje prijedlog izmjena Zakona o javnoj nabavi kojima se, uz ostalo, predviđa podizanje vrijednosnih pragova za primjenu zakona, preciznije definiranje koji gospodarski subjekti će se ubuduće morati isključiti iz postupka javne nabave te izmjena definicije »neprihvatljive ponude«, a prijedlog zakona će u javnom savjetovanju biti do 15. studenog.

Sukob interesa

U obrazloženju se navodi da se pragovi za primjenu Zakona o javnoj nabavi povećavaju zbog usklađivanja s inflacijskim kretanjima te se više neće primjenjivati na nabavu robe i usluga te provedbu projektnih natječaja procijenjene vrijednosti manje od 35.000 eura, odnosno na nabavu radova manju od 90.000 eura. Prema sadašnjem zakonu, pragovi za primjenu kod nabave roba i usluga su 26.540 eura, a za nabavu radova 66.360 eura. Podizanjem pragova, navode u Ministarstvu gospodarstva, olakšava se provedba manjih nabava i smanjuje administrativno opterećenje naručitelja.

S obzirom na to da su u primjeni postojećeg zakona uočene određene nejasnoće u definiciji pojma »neprihvatljiva ponuda«, koja je utjecala na primjenu odredbi o odabiru i odbijanju ponuda, izmjenom te definicije preciznije se propisuje da je neprihvatljiva ponuda ona čija cijena prelazi planirana, odnosno osigurana sredstva naručitelja, kao i ponuda onog ponuditelja za kojeg se tijekom postupka utvrdi postojanje sukoba interesa, čime se omogućuje da naručitelj takvu ponudu obvezno odbije.

Posljedično se briše odredba kojom je naručitelj mogao isključiti gospodarski subjekt ako se sukob interesa ne može više otkloniti »manje drastičnim mjerama«, jer nova definicija neprihvatljive ponude sada jasno pokriva takve situacije, pojašnjavaju u Ministarstvu gospodarstva.

Usporedba sa Slovenijom

Prije upućivanja izmjena Zakona o javnoj nabavi u javno savjetovanje, Hrvatska udruga poslodavaca upozorila je da bi objava svih nabava iznad 15.000 eura predstavljala ozbiljnu štetu za domaćeg gospodarstvo te veliko administrativno i financijsko

opterećenje te da bi takav prag bio jedan od najstrožih u Europskoj uniji.

No, Ministarstvo gospodarstva je još početkom rujna demantiralo HUP i odagnalo takve strahove, pojašnjajući da se prag od 15.000 eura odnosi isključivo na postupke jednostavne nabave koji će se ubuduće objavljivati u elektroničkom oglasniku javne nabave (EOJN RH) i nikako ih se ne smije poistovjećivati s europskim pragovima koje Uredbama i komunikacijama propisuje Europska komisija.

- Hrvatska ih je, kao i sve druge države članice, obvezna primjenjivati te za robu i usluge iznose 221.000 eura, a za radove više od pet milijuna eura. Oni nisu predmet izmjena hrvatskog zakona, naveli su tada iz Ministarstva gospodarstva iz kojeg su također naglasili da se nacionalni pragovi ne snižavaju, nego upravo suprotno - podižu, za robu i usluge s 26.540 eura na 35.000 eura, a za radove sa 66.360 eura na 90.000 eura. Pritom navode da je, primjerice, u Sloveniji primjena zakona o javnoj nabavi obvezna od 40.000 eura za robu i usluge i od 80.000 eura za radove, pa bi hrvatski prag bio niži za robu i usluge, dok bi za radove bio nešto viši.

Dražen KATALINIĆ

Razlozi za isključenje tvrtke iz postupka

Što se tiče isključivanja gospodarskih subjekata iz postupaka javne nabave, predloženim izmjenama jasnije se uređuju obvezne i fakultativne osnove isključenja. Gospodarski subjekt će se tako morati isključiti iz postupka ako nije ispunio obveze plaćanja dospjelih poreznih obveza i doprinosa, osim ako je iznos duga manji od 1.000 eura, a razlozi obaveznog isključenja proširuju se i dodavanjem kaznenog djela neisplate plaće.

Time se prihvaća izričaj iz EU direktive kojom se okolnost nekažnjavanja ne vezuje uz državljanstvo osoba ovlaštenih za zastupanje, već se isključenje veže isključivo uz postojanje pravomoćne presude, neovisno o tome gdje je ona izrečena, čime se izbjegavaju nejasnoće prilikom primjene konkretne odredbe, primjerice u slučaju kada postoji osuđujuća presuda u odnosu na osobu ovlaštenu za zastupanje gospodarskog subjekta.

AFERA »PO BABI I STRIČEVIMA« Nakon tri godine počelo suđenje, četvorica bivših članova Vlade

Bivši ministri dobro se snaš optužnice, a Tolušić se i raz

Igor BOŠNJAK

Četvorica bivših članova Vlade Andreja Plenkovića - bivši ministri Darko Horvat, Tomislav Tolušić i Josip Aladrović, kao i nekadašnji potpredsjednik Vlade Boris Milošević, na zagrebačkom su Županijskom sudu s optuženičke klupe ustvrdili kako nisu krivi za nezakonitosti s dodjelom poticaja i zapošljavanjem otkrivenih u aferi »Po babi i stričevima«. Optužnica je podignuta prije tri godine.

Uskokova optužnica za tu aferu tereti Horvata, Tolušića i Miloševića za pogodovanje pri dodjeli novčanih potpora za područja naseljena nacionalnim manjinama, a Aladrovića te gradonačelnika Županje Damira Juzbašića, bivšeg HDZ-ovca, a kasnije nezavisnog kandidata kojeg je podržao Domovinski pokret, za nezakonita zapošljavanja. Protiv četvorice bivših članova Vlade Uskok je predložio 73 svjedoka, među njima i bivšu pomoćnicu ministra Anu Mandac koja je ranije priznala korupciju te članka srpske manjine Milorada Pupovca.

Prvi uhićeni ministar

Podsjetimo, suđenje je trebalo početi 19. rujna, ali je odgođeno zbog Tolušićeva nedolaska. Bivši ministar poljoprivrede ispričao se bolešću nekoliko dana pred početak suđenja, a sudski vještak je sada na sudu najprije prezentirao vještačenje povijesti njegove bolesti te ocijenio da je tada izostao opravdano. Naime, iz dostavljene dokumentacije iščitava se da je liječnik Tolušiću bio naložio mirovanje.

Horvat je pak prvi ministar koji je uhićen na dužnosti, a

Optuženi su Darko Horvat, Tomislav Tolušić, Josip Aladrović i Boris Milošević i gradonačelnik Županje. Ana Mandac, Katica Mišković i Velimir Žunec su već na prvom optužnom vijeću sve priznali i sklopili nagodbu s Uskokom

Negiraju krivnju - Damir Juzbašić, Boris Milošević, Darko Horvat, Tomislav Tolušić i Josip Aladrović

sve se to dogodilo još početkom 2022. godine. Treba reći kako su brzo nakon istrage tužitelji podignuli optužnicu, no obrana je u više navrata zatražila izuzimanje dokaza koje su smatrali nezakonitima, tako da je optužnica potvrđena tek u ožujku ove godine.

Osim spomenute petorke, inicijalna optužnica je obuhvaćala još tri osobe - Anu Mandac, Katicu Mišković i

Velimira Žuneca, koji su već na prvom optužnom vijeću sklopili nagodbu s Uskokom. Mandac, inače bivša pomoćnica ministra Horvata, osuđena je na 11 mjeseci zatvora koji su joj zamijenjeni radom za opće dobro, a Mišković, bivša ravnateljica Uprave za potpomognuta područja u Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova EU-a, na uvjetnu kaznu od devet mjeseci s

rokom kušnje od dvije godine. Žunec, bivši državni tajnik u tom Ministarstvu, dobio je pak desetomjesečnu zatvorsku kaznu, uvjetno na tri godine.

Tako je postupak protiv bivših ministara ranije razdvojen od tog slučaja. Horvata, koji je jedini bio u istražnom zatvoru, Uskok tereti da je 2018. kao ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta, zajedno

s Mandac, na poticanje suočavanja nezakonito dodijelio bespovratnih 2,6 milijuna kuna. Uz Horvata, Mandac, Žuneca i Mišković u tom su kraku slučaja Uskokovom optužnicom obuhvaćeni i Tolušić te Milošević, bivši SDSS-ov potpredsjednik vlade, jer je dio novca bio dodijeljen pripadnicima srpske nacionalne manjine.

Iz spomenutog je slučaja

proizašla i istraga protiv bivšeg ministra rada i socijalne skrbi Aladrovića kojega Uskok tereti za pogodovanje prilikom dva zapošljavanja, 2018. i 2019., dok je bio na funkciji ravnatelja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO). Proširenjem te istrage je uz Aladrovića bio osumnjičen i gradonačelnik Juzbašić, kojega optužnica tereti da je preko Mandac tražio od Aladrovića

Istraga Europskog javnog tužitelja rezultirala uhićenjem više osoba osumnjičenih za zlouporabu ovlasti u poslijepotresnoj

Uhićenja zbog malverzacija u obnovi

Europski istražitelji sumnjaju da su odgovorne osobe Doma zdravlja u Zagrebu manipulirale postupkom nabave za obnovu kako bi osigurale da posao dobije unaprijed odabrana tvrtka

Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) pokrenuo je istragu protiv četiri osobe osumnjičene zbog zlouporabe položaja i ovlasti te poticanja na to tijekom radova na poslijepotresnoj obnovi Doma zdravlja u Zagrebu. Na zahtjev EPPO-a svi su uhićeni nakon što su provedene istražne radnje u suradnji s Policijskim nacionalnim uredom za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Radi se o ravnateljici Doma zdravlja i njenoj zamjenici te jednom zaposleniku i njegovom ocu, čija je tvrtka dobila posao nakon potresa. Iz rezultata istrage EPPO-a proizašla je osnovana sumnja da je Ministarstvo zdravstva

dodijelilo Domu zdravlja bespovratna sredstva u iznosu od 389.723,15 eura, koja su osigurana iz Fonda solidarnosti Europske unije (FSEU) i Mehanizma za oporavak i otpornost (MOO) EU-a. Taj novac je bio namijenjen sanaciji štete nastale od potresa, ističe EPPO. Inače, EPPO je neovisni ured javnog tužiteljstva EU-a, odgovoran za istragu, kazneni progon i donošenje presuda protiv financijskih interesa EU-a.

Europski istražitelji u tom slučaju sumnjaju da su odgovorne osobe Doma zdravlja u Zagrebu manipulirale postupkom nabave za obnovu kako bi osigurale da posao dobije unaprijed odabrana

tvrtka. To je zatražio jedan drugi zaposlenik Doma zdravlja, trećeosumnjičeni, koji je rođak četvrtog osumnjičenika, vlasnika tvrtke kojemu je na kraju posao dodijeljen.

Prema nalazu EPPO-a, potom su u Domu zdravlja odlučili provesti postupak

jednostavne nabave za radove na obnovi, a prema dogovoru osumnjičenika, pozivi za dostavu ponuda bili su poslani samo onim tvrtkama čije im je podatke dostavio četvrtootuženi rođak zaposlenika. Riječ je o već viđenom modelu kod namještanja pojedinih natječaja.

Neovisne državne institucije

Ministar unutarnjih poslova Davor Božinović rekao je kako nije dobro što je osumnjičeno najviše rukovodstvo zdravstvene ustanove.

- To nije dobro, ali pokazuje i u ovom slučaju da su institucije države neovisne i da rade svoj posao bez obzira na to o kome se radi, rekao je ministar Božinović novinarima.

Kako ističu, od pozvanih tvrtki samo je ona u vlasništvu osumnjičenog 58-godišnjaka dostavila ponudu, i ta je ponuda ocijenjena valjanom te je s tom tvrtkom sklopljen ugovor i dobila je posao za potpunu obnovu zgrade Doma zdravlja u ukupnom iznosu od 635.791,25 eura. Taj ukupan iznos im je u međuvremenu i isplaćen - i to 345.096,77 eura na teret FSEU-a i MOO-a te 290.694,48 eura na teret Grada Zagreba, priopćio je EPPO. Policija je izvijestila da su nakon kriminalističkog istraživanja osumnjičeni predali pritvorskom nadzorniku te da nastavljaju kriminalističko istraživanje.

Priopćenjem se oglasilo i ravnateljstvo policije, izniče detalje kaznene prijave za zlouporabe položaja koje su podnijeli EPPO-u. Ne navode identitete osumnjičenih osoba nego da su proveli kriminalističko istraživanje nad četiri osobe u dobi 43, 41, 58, 35 godina. No, pritom navode da se radi o 43-godišnjakinji i 41-godišnjakinji, ravnateljici i zamjenici ravnateljice javne zdravstvene ustanove. Kako se neslužbeno doznaje, uhićene su ravnateljica Doma zdravlja Zagreb Zapad Jelena Rakić Matić (43) i njezina zamjenica Željka Župčić (41). Kako je javio 24sata, navodno je u petak Rakić Matić i podnijela ostavku na funkciju

ade tvrde da nisu kriva

šli nakon veo

Muljanja s potporama i zapošljavanjima

Sukladno optužnici Uskoka, Horvatu, Miloševiću i Tolušiću sudi se zbog optužbi za malverzacije iz 2018., s dodjelom 353.000 eura novčanih potpora za područja naseljena nacionalnim manjinama, a Aladroviću za dva slučaja namještanja zapošljavanja u HZMO-u 2018. i 2019. godine, kojem je u inkriminirano vrijeme, a prije nego što je postao ministar, bio na čelu. Horvat se tu tereti da je osobno preko Mandac na to poticao Aladrovića. S druge strane, Juzbašića se optužuje da je od Aladrovića tražio jedno zapošljavanje preko veze.

da pogoduje pri zapošljavanju u HZMO-u, što je ovaj i učinio, dostavivši kandidatkinji zadatke koji će biti na testiranju. Neposredno nakon što je ta istraga pokrenuta, Aladrović i Milošević su najprije bili ostali na svojim funkcijama, što je bio prvi slučaj da su pod istragom dvojica članova Vlade.

Na sljedećem ročištu 14. studenoga sudsko vijeće će krenuti s čitanjem materijalnih dokaza nakon što se o njima očituju odvjetnici.

Imovinske kartice

Iz podataka koje su optuženi jučer iznijeli na sudu proizlazi kako su svi dobrog imovnog stanja. Horvat tako ima naslijeđenu obiteljsku kuću od 150 četvornih metara te stan u Zagrebu od 84 kvadrata, koji otplaćuje. Ima i Mercedes C klase iz 2016., a supruga Peugeot iz 2017. godine. Tolušić je pak zaposlen u svom OPG-u TerraSlavia, sada je i rastavljen od supruge te uzdržava troje djece i plaća 800 eura alimentacije. U posjedu je obiteljske kuće od 200 kvadrata, naslijeđene vikendice,

vinarije od 500 »kvadrata« te 85.000 četvornih metara vinograda.

Boris Milošević mjesečno prima 2.500 eura, a zajedno sa suprugom je suvlasnik stana koji ima 70 kvadrata i kupljen je na kredit. Njegova supruga posjeduje još dva auta - Renault Megane i Citroen C5.

Aladrović ima stan od 94 četvornih metra u Zagrebu i 44 četvorna metra u Zagrebu, kao i naslijeđenih 10 hektara i apartman od 58 »kvadrata« na šibenskoj Adriji. Juzbašić posjeduje kuću od 274 četvorna metra s poslovnim prostorom, mjesečna primanja su mu 4.100 eura, a ima i obrt za poljoprivrednu proizvodnju. Bivši ministri su se u očekivanju pravosudnog postupka »snašli« na drugim stranama. Tako je Horvat postao zaposlenik »Končara«, dok je Milošević predsjednik Srpskog narodnog vijeća, nakon što je bio i saborski zastupnik. Tomislav Tolušić je pak otvorio vinariju, koja je i bila povod za intervenciju EPPO-a, a u privatnom biznisu je i Aladrović.

73

svjedoka Uskok je predložio sudu

noj obnovi Doma zdravlja u Zagrebu

EPPO je pokrenuo istragu zbog zlouporabe položaja i ovlasti

ravnateljice. Istragom je obuhvaćena izvedba dijela radova na obnovi zgrade u Vrtlarskoj ulici 1a u Zagrebu.

Prema tom priopćenju, sumnja se da su od travnja 2023. do svibnja 2025. »dogovorile s 35-godišnjakom, inače zaposlenim u toj zdravstvenoj ustanovi, da će poduzeti sve radnje kako bi

društvu njegovog oca (osumnjičeni 58-godišnjak) osigurala dodjelu nabave radova radi obnove dijela zgrade zdravstvene ustanove«. Kako se doznaje, osumnjičeni su djelatnik Doma zdravlja Antonio Rajič i njegov otac, suvlasnik tvrtke Jedvaj-Rajič - Ante Rajič.

I. BOŠNJAK

Možemo! i SDP izbrisali imena povezana s režimom NDH sa zagrebačkih ulica

Bivša Ulica Vladimira Arka dobila je ime po hrvatskom branitelju iz Ivanje Reke Srećku Lipoharu

IGOR SOBAN/PIXSELL

Novi nazivi po branitelju, umjetnicima i sportašu

Ulica Vladimira Arka preimenovana je u Ulicu Srećka Lipohara, Ulica Antuna Bonifačića u Ulicu Sidonije Erdődy Rubido, Ulica Filipa Lukasa dobila je ime Nade Iveljić, a Ulica Ivana Šarića sada je Ulica Josipa Kužea

Nakon četverosatne rasprava Zagrebačka je Gradska skupština jučer ujutro oko tri sata donijela odluku s 24 glasa za i devet protiv da se preimenuju četiri ulice koje su, kako je to u svom obrazloženju rekao gradonačelnik Tomislav Tomašević, »nazvane po osobama koje su bile povezane s NDH režimom«. Ni u glasanju niti u raspravi nisu sudjelovali gradski zastupnici HDZ-a. Oni su se protivili da se ova točka uopće stavi na dnevni red, a nakon što Možemo! to nije želio prihvatiti, hađezeovci su napustili gradsku vijećnicu. Imena ulica koja su jučer ukinuta odredila je tijekom devedesetih HDZ-ova gradska vlast. Ona su bila takva i za vrijeme više od deset godina vlasti SDP-a u Zagrebu tijekom dvije-tisućitih i ta ih stranka nije dirala. Sada su SDP-ovi gradski zastupnici zajedno s Možemo! izglasali da se ona ipak ukinu i zamijene drugim nazivima.

Selak Raspudić protiv

Tom odlukom preimenovane su ulice u naselju Ivanja Reka, na području Gradske četvrti Peščenica - Žitnjak. Ulica industrijalca Vladimira Arka preimenovana je u Ulicu branitelja Srećka Lipohara, Ulica književnika Antuna Bonifačića u Ulicu Sidonije Erdődy Rubido, prve hrvatske primadone. Ulica predsjednika Matice hrvatske Filipa Lukasa dobila je ime Nade Iveljić, književnice, a Ulica vrhbosanskog nadbiskupa Ivana Šarića dobila je ime hrvatskog nogometaša Josipa Kužea.

Gradski zastupnik Zlatko Hasanbegović (Blok za Hrvatsku) preimenovanje ulica nazvao je »jugoslavenskim, komunističkim zloduhom nadahnutom nasrtaju na hrvatsko narodno pamćenje i skupštinskoj egzekuciji njihovih

istaknutih simbola«.

- Imate sada moć provesti svoju volju. Ali uvjeren sam da će doći trenutak kad će u ovoj istoj Gradskoj skupštini učinci protuhrvatskog, štetotčinskoga postupanja biti poništeni. Otvara se prostor da u promijenjenim okolnostima hrvatski velikani, ne više na periferiji, već u središtu Zagreba dobiju ulice koje zaslužuju. Batina koju držite u ruci ima dva kraja, rekao je Hasanbegović.

Nezavisna zastupnica i potpredsjednica Gradske skupštine Marija Selak Raspudić rekla je da »iz perspektive demokratskih društvenih tendencija je skandalozno da se mijenjaju imena ulica jer su ti ljudi bili nečiji simpatizeri«.

- Gradska skupština nije lustracijska komisija. Vas isključivo zanimaju novci i sve ovo vam služi kao jedna zgodna dimna zavjesa na koju će se mnogi oćekivano uhvatiti jer ljudi doista imaju obiteljske traume kada se govori o totalitarnim režimima. Umiksati malo ustaša i partizana pa ćemo na kraju pričati o ulicama umjesto da pričamo o novcima koji su se slili iz džepova građana u nečije džepove, rekla je Selak Raspudić.

Predsjednik »Jedino Hrvatska« Tomislav Jonjić podijelio je prisutnima listu od 60 uglednih hrvatskih umjetnika,

znanstvenika i odvjetnika koji imaju ulice u Zagrebu, a koji su na razne načine bili povezani s režimom NDH, te izrazio čuđenje zbog čega Možemo! ne krene u ukidanje i ovih imena.

Zvonimir Glavaš (Možemo!) pozvao se na filozofkinju Hannah Arendt »čiji koncept banalnosti zla možda je jako dobar koncept za kontekst ove rasprave«.

Banalnost zla

- Ona je upozorila da zlo nema uvijek monstruoan oblik kako to očekujemo. Nije uvijek u nekom demonskom utjelovljenju. Nego zlo može biti i iza osoba koje su sasvim normalne i prosječne, koje imaju neke zasluge. To govorim zato što kompletna obrana ljudi o kojima govorimo zadnjih dana se vukla uglavnom preko argumenata njihovih zasluga kao kulturnih radnika. Zasluga koje stoje, većina, iako su dijelom i hipertrofirane. Kolega Hasanbegović je spomenuo goleme zasluge Antuna Bonifačića i o Ivanu Šariću kao velikom pjesniku. Uza sve priznanje svih eventualnih zasluga mi ovdje ne raspravljamo o njihovim zaslugama kao kulturnih radnika. Raspravljamo o onome što su oni činili za vrijeme NDH, a da je bilo sporno, rekao je Glavaš. Odgovarajući Hasanbegoviću

PATRIK MACEK/PIXSELL

„Otvara se prostor da u promijenjenim okolnostima hrvatski velikani, ne više na periferiji, već u središtu Zagreba dobiju ulice koje zaslužuju. Batina koju držite u ruci ima dva kraja

Zlatko Hasanbegović

koji je zbog šutnje prozvao institucije kojima su dosadašnji nositelji ulica bili na čelu, Glavaš je rekao da »vjerojatno šute zato što su svjesne da je Antun Bonifačić bio visoki dužnosnik u ustaškom ministarstvu, da je bio predsjednik Hrvatskog oslobodilačkog pokreta kao sljednika ustaškog pokreta«.

- Da se tamo zalagao za obnovu NDH. Institucije šute jer su vjerojatno svjesne da je Ivan evangelist Šarić, uz dužno poštovanje njegovom prijevodu Svetog pisma koji jest dobar, pisao poglavniku ode, i pjesmu »Kada sunce sija« u kojoj ga je častio biranim epitetima. Dopisivao se ne samo s nižim ustaškim dužnosnicima nego i s Andrijom Artukovićem kao ministrom unutarnjih poslova NDH, a u pismima je privatno lobirao za oduzimanje židovske imovine, rekao je Glavaš.

Zlatko CRNČEC

Bjelovar mijenjao imena konsenzusom

Ovo što se dogodilo u Zagrebu nije prvi slučaj preimenovanja ulica koje nose imena prema ljudima koji su na ovaj ili onaj način povezane s NDH. Prije nešto manje od dvije godine Grad Bjelovar je ukinuo imena ulica koja su nosila imena po dužnosniku NDH-a Juliju Makancu, te pjesniku Vladimiru Jurčiću koji je radio u institucijama NDH i medijima. Bez ulice je tada ostao i Stipe Javor, član HSP-a prije Drugog svjetskog rata, a koji je 1936. umro od posljedica mučenja u zatvoru Kraljevine Jugoslavije za vrijeme šestosiječajnske diktature.

Gradonačelnik Bjelovara i predsjednik vladajućeg HSLS-a Dario Hrebak rekao je da je za razliku od Zagreba promjena imena ulica u Bjelovaru provedene kroz široku javnu raspravu i uz podršku gotovo svih stranaka zastupljenih u Gradskom vijeću.

NOVA TAKTIKA Oporba neće pokretati opoziv zbog inkluzivnog dodatka

SDP očekuje da premijer smijeni Marina Piletića

Ministar koji vodi iznimno zahtjevan resor socijale je postao laka meta opozicije, a niti njegove kolege iz Vlade, premijer i ministar financija se ovaj tjedan nisu pretrgli kako bi ga u Saboru prikazali u pozitivnom svjetlu**Dražen CIGLENEČKI**

Sandra Benčić skače tu za govornicom jer 100 tisuća ljudi još nije došlo inkluzivni dodatak. Ali, tko je to dosad napravio u povijesti hrvatske države? Sada jest, ali kažu nisu svi dobili, netko je umro. Pa, hvalu Bogu da je netko morao umrijeti. Tko zna tko će od nas sutra biti živ, pokušavao je u srijedu u Saboru Ante Sanader u ime Kluba zastupnika HDZ-a nekako relativizirati ozbiljan zastoj u izdavanju rješenja o inkluzivnom dodatku. Ljudi jednostavno umiru, objasnio je Sanader, pa nije neobično da s nama više nije 15 tisuća hrvatskih građana koji su zatražili novčanu naknadu namijenjenu »osobi s invaliditetom u svrhu prevladavanja različitih prepreka koje mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima«, uvedenu od 1. siječnja 2024. Zakonom o inkluzivnom dodatku.

Bez izravne potpore

Ali, unatoč činjenici da, eto, nema besmrtnih, Marin Piletić, ministar rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike čiji je resor zadužen za realizaciju ovog zakona, trenutačno je ipak politički najranjiviji član Vlade. I premijer Andrej Plenković je u Saboru, nešto prije Sanadervog istupa, iznoseći Godišnje izvješće Vlade rekao za inkluzivni dodatak - da, možda ide presporo. Pokrenuto je 350 tisuća postupaka, a riješeno ih je 240, što znači da, kazao je premijer, 185 tisuća građana prima inkluzivni dodatak. Radi se »na ubrzanju u tijelima vještačenja«. Nekoliko zastupnika oporbene ljevice, primjerice Sandra Benčić (Možemo!), ustvrdilo je da nema države Europske unije u kojoj bi ministar ostao na dužnosti

DAVOR KOVAČEVIĆ

Piletiću stalno stižu kritike zbog problema s isplatom inkluzivnog dodatka

da poput Piletića nije učinio nešto ovako važno.

- Projekt koji smo svi podržali, u implementaciji je propao. U svakoj normalnoj zemlji ministar bi zbog toga podnio ostavku, ocijenila je Sandra Benčić u raspravi o Plenkovićevom izvješću.

Premijer se u svojoj završnoj riječi osvrnuo na puno primjedbi koje je čuo iz opozicije, ali inkluzivni dodatak i Piletića nije spomenuo. Jasno je da ni on nije zadovoljan tempom isplata ove nove naknade. U četvrtak je pred zastupnike stao ministar financija Marko Primorac, a ljevica je i njega pitala kako je moguće da je Piletić i dalje u Vladi. Primorac je odgovarao da je novac za inkluzivni dodatak osiguran, a da se s Piletićem »svaki dan razgovara o ubrzanju procesa«. Ministar koji vodi iznimno zahtjevan resor socijale je, dakle, sada laka meta opozicije, niti njegove kolege iz Vlade se ovaj tjedan nisu pretrgle kako bi

ga prikazale u pozitivnom svjetlu. Zato se kao logično nameće pitanje hoće li SDP zatražiti u parlamentu glasovanje o nepovjerenju Piletiću i na taj način još pojačati pritisak na Plenkovića i njegovu Vladu. Kazali su nam u najjačoj oporbenoj stranci da neće.

Percepcija gubitničke stranke

- Za svakog ministra kojeg je stavio u Vladu, Plenković nam je govorio da je sjajan. Svejedno ih je, iz različitih razloga, kriminala i drugih marifetluka, poslije preko 30 smijenio. Bilo bi jako dobro da smijeni i Piletića, rekao nam je jučer predsjednik SDP-a Siniša Hajdaš Dončić.

U aktualnom sazivu Sabora samo jednom je opozicija uputila u saborsku proceduru zahtjev za opoziv i to baš premijera, u studenom kada je Vili Beroš uhićen zbog zločinačkog udruživanja. Ishod je glasovanja bio 76 - 64. Po svemu sudeći za dulje vrijeme

“ Za svakog ministra kojeg je stavio u Vladu, Plenković nam je govorio da je sjajan. Svejedno ih je, iz različitih razloga, poslije preko 30 smijenio. Bilo bi jako dobro da smijeni i Piletića

Siniša Hajdaš Dončić

neće biti takve inicijative. U SDP-u je, naime, prevladao stav da ovi porazi ipak stvaraju percepciju gubitničke stranke, da se ona ne može kompenzirati javnim učinkom rasprave u kojoj su Plenković ili neki drugi član Vlade izloženi verbalnoj agresiji zastupnika. To međutim, ne znači da bi Piletić trebao biti miran, upravo suprotno. Ako bi bio zatražen njegov opoziv, premijer bi, što god točno misli

Promjena nakon dolaska Hajdaša Dončića

U dva saziva Sabora od 2016. do 2024., SDP-a i općenito stranaka opozicije vrlo često su zahtjevali glasovanje o nepovjerenju koristili kao instrument političke borbe. Protiv jednog Vilija Beroša, koji je naposljetku završio u Remetincu, čak tri puta je pokrenut postupak opoziva. Naravno da su inicijatori uvijek znali da neće uspjeti jer nisu imali većinu u Saboru. Cilj im je bio dovesti u parlament Plenkovića kako bi branio čovjeka za kojeg su smatrali da slabo kotira u javnosti. Pritom im nimalo nije smetalo što je predsjednik Vlade nakon svakog ovakog glasovanja proglasio pobjedu i objavio rezultat odmjeravanja snaga HDZ-a i njegovih protivnika. SDP-ovci su svojim potpisima bili voljni pomoći i desnoj oporbi, Domovinskom pokretu i Hrvatskim suverenistima, da traži glasovanje o nepovjerenju Plenkoviću odnosno ministru vanjskih poslova Gordanu Grliću Radmanu. No, to se promijenilo s dolaskom na čelo SDP-a Hajdaša Dončića.

o Piletićevom angažmanu u uvođenju inkluzivnog dodatka, čvrsto stao uz svog ministra i on bi nastavio obnašati tu dužnost. Budući da će izostati pritisak oporbe u obliku zahtjeva za glasovanje o Piletiću, možda ga Plenković i odluči samoinicijativno smijeniti.

Dijaspora**HRVATI U MAKEDONIJI OSNOVALI STRANKU**

SKOPLJE ► Svečana konvencija Stranke Hrvata u Makedoniji održana je u četvrtak u Skoplju, priopćila je nedavno osnovana stranka, dodajući da joj je jedan od glavnih ciljeva aktivno uključivanje Hrvata u politički, društveni i kulturni život Sjeverne Makedonije. Predsjednik Stranke Hrvata u Makedoniji Nenad Nemet rekao je na konvenciji da su strateški ciljevi očuvanje i unaprjeđenje hrvatskog identiteta, jezika i kulture, kao i aktivno uključivanje Hrvata u politički, društveni i kulturni život države.

Nemet je naglasio važnost izgradnje mostova suradnje i međusobnog poštovanja među različitim zajednicama u Makedoniji, pri čemu su Hrvati ponosan dio multikulturalnog tkiva zemlje, navodi se u priopćenju.

Na konvenciji su bili predstavnici vlade u Sjevernoj Makedoniji, hrvatska veleposlanica u toj zemlji Nives Tiganj, ravnatelj institucija, članovi diplomatskog zbora.

Tiganj, hrvatska veleposlanica i izaslanica ministra vanjskih i europskih poslova Gordana Grlića Radmana, u govoru je istaknula tradicionalno dobru i prijateljsku suradnju između dviju država, naglašavajući važnost zajedničkih europskih vrijednosti i podršku koju Hrvatska pruža Sjevernoj Makedoniji na njezinu putu prema Europskoj uniji.

Podršku radu ove stranke su video putem uputili i Adrian Vuksanović, zastupnik u Skupštini Crne Gore i predsjednik Hrvatske građanske inicijative, Jasna Vojnić, zastupnica Hrvatskog sabora i predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji koja se obratila i u ime predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića, predsjednica Saborskog odbora za Hrvate izvan RH Zdravka Bušić te hrvatski eurozastupnik Karlo Ressler. Prema posljednjem popisu stanovništva iz rujna 2021., u Sjevernoj Makedoniji živi 2145 Hrvata, odnosno 0,12 posto ukupnog stanovništva. Većina Hrvata živi u Skoplju, Bitolju i Štipu, a manji broj je u Kumanovu, Ohridu i Tetovu. (Hina/P.P)

U teretnjaku na Bregani carinici otkrili krijumčarenu robu i pohvalili se jednom od najvećih zapljena duhana

Zaplijenjeno čak 14 milijuna komada cigareta

Teretno vozilo izdvojeno u četvrtak na Bregani deklarirano je da prevozi PVC folije, no u brodskom kontejneru bile su i ilegalne cigarete iz Ujedinjenih Arapskih Emirata, vrijednosti 4,2 milijuna eura, izvijestili su u petak iz Carinske uprave o detaljima jedne od najvećih zapljena duhana u Hrvatskoj.

- Konkretno, riječ je o 14 milijuna komada cigareta, odnosno 695.500 kutija koje su se nalazile u brodskom kontejneru od 40 stopa. Preliminarna procjena ukazuje na tržišnu vrijednost od 4,2 milijuna eura, dok se po

Ilegalne cigarete vrijedne su 4,2 milijuna eura

pitanju zakinutih javnih davanja radi o oko 2,2 milijuna eura trošarine, odnosno oko 420.000 eura carine te milijun i 148.000 PDV-a, naveo je pomoćnik ravnatelja Carinske uprave Tihomir Žegrec.

Pokušaj krijumčarenja na graničnom prijelazu Bregana otkrili su carinici Službe za mobilne jedinice Zagreb, koji su izdvojili teretno vozilo kojim je upravljao hrvatski državljanin (1986. godište).

- Služba za mobilne jedinice Zagreb je u sklopu redovitog zaustavljanja teretnog prometa izdvojila teretno vozilo koje je prevozilo brodski

kontejner. Na temelju sustava analize rizika i uz upotrebu službenog psa za detekciju duhana i duhanskih proizvoda izvršen je pregled te je utvrđeno da pas pozitivno reagira na sadržaj u istome. Cigarete su bile sakrivene iza prva dva reda PVC folija, izjavio je Dario Kardum, voditelj Službe za mobilne jedinice Zagreb.

Riječ je o cigaretama iz Ujedinjenih Arapskih Emirata koje nisu bile označene markama Republike Hrvatske ni bilo koje druge zemlje članice EU-a, a koje su u kontejneru stavljene u teretno vozilo

u Rijeci i preko Zagreba trebale ići dalje prema Sloveniji.

- U slučaj je bila uključena i inspekcija cestovnog prometa, koja je i iz svoje nadležnosti utvrdila prekršaje jer je vozač uništavao podatke s tahografa o svojem putovanju. Vozač je tvrdio da ne zna koji je sadržaj kontejnera ni kako je tu dospio te da je smatrao da prevozi deklariranu robu. Stavljajući mu se na teret kazneno djelo izbjegavanje carinskog nadzora, za što je predviđena kazna zatvora do pet godina, s tim da ćemo mi inzistirati i na novčanoj kazni, ističu iz Carinske uprave. (Hina)

STEČENI UVJETI Uskoro će biti objavljen javni natječaj za odabir izvođača radova

Počinja sanacija nezakonitog odlagališta otpada u Gospiću

Redovito se u Gospiću provode ispitivanja kvalitete zraka i vode, a dosadašnja mjerenja nisu pokazala odstupanja koja bi bila opasna po zdravlje ljudi, istaknuto je iz Fonda za zaštitu okoliša

Ministarstvo zaštite okoliša i Fond za zaštitu okoliša započinju aktivnosti sanacije ilegalnog odlagališta otpada u Gospiću, najavio je u petak direktor Fonda Luka Balen prilikom obilaska lokacije PPK Velebit gdje je tvrtka Tipos Resurs nezakonito skladištila i zakopavala otpad.

Nadležne institucije su nas obavijestile da su se stekli uvjeti za provođenje aktivnosti na sanaciji lokacije nezakonitog odlagališta otpada u Gospiću. Kao što je i ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković najavljivala od samog početka, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost će odmah započeti

s projektnim aktivnostima te ćemo čim prije, nakon analize svih dostupnih materijala, objaviti javni natječaj za odabir izvođača radova, istaknuo je u Gospiću direktor Balen.

U međuvremenu, redovito se u Gospiću provode ispitivanja kvalitete zraka i vode, a dosadašnja mjerenja nisu pokazala odstupanja koja bi bila opasna po zdravlje ljudi.

Na zahtjev Ličko-senjske županije Fond je sa Županijskom u svibnju sklopio ugovor o sufinanciranju provedbe aktivnosti ispitivanja i mjerenja kvalitete zraka koje provodi Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije.

Također Institut za vode »Josip Juraj Strossmayer« provodi stalni monitoring kakvoće površinskih i podzemnih voda. U Fondu ističu kako razumiju zabrinutost građana Gospića, no trebalo je pričekati da se stvore sve zakonske pretpostavke da bi započeli

Otpad je nezakonito skladišten na lokaciji PPK Velebit

ROBERT ANIĆ/PIXSELL

sa sanacijom. Kao što su pokrenuli aktivnosti na sanaciji odlagališta u Pazinu i Samoboru, tako sad prioritarno ide i u Gospiću, kažu iz Fonda. Ni ostale lokacije, one u Poznanovcu, Benkovcu i Lovincu neće biti izostavljene. Cilj je osigurati sigurno, čisto i zdravo okruženje za sve građane, poručuju iz Fonda.

Za sanacije ovih ilegalnih odlagališta koje je

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije uvrstilo u Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2023. – 2028. godine Fond je inicijalno osigurao 30 milijuna eura.

U suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije, lokalnom upravom i stručnim institucijama, Fond nastavlja raditi sve što je potrebno kako bi sanirali ovih šest ilegalnih odlagališta

otpada, najavili su iz Fonda.

Ističu i da se kontinuirano radi i na svim ostalim projektima gospodarenja otpadom pa je Fond tako vezano za Gospić, Komunalcu Gospić odobrio 1,2 milijuna eura za izgradnju pretovarne stanice Rakitovac koja će biti dio integriranog sustava gospodarenja otpadom Zadarske i dijela Ličko-senjske županije. (M.B./Hina)

Istraga od veljače

Uskok je 14. veljače ove godine, temeljem policijske prijave, pokrenuo istragu protiv Josipa i Monike Šincek iz varaždinske tvrtke Tipos Resurs i još osmero osumnjičenika zbog nepropisnog odlaganja desetaka tisuća prostornih metara medicinskog i plastičnog otpada uvezenog iz Italije i Slovenije te hrvatskih tvrtki, koji su zakopavali na području Varaždina, Gospića i Benkovca. Pored deset hrvatskih državljana, osumnjičene su i četiri tvrtke zbog sumnje na počinjenje kaznenih djela zločinačkog udruženja, teškog kaznenog djela protiv okoliša, krivotvorenja službene ili poslovne isprave, utaje poreza ili carine i pranja novca, sve u sastavu zločinačkog udruženja.

**ČITAJ
NOVI LIST
0-24**

SKENIRAJ !
ZA VIŠE VIJESTI
BEZ PRESTANKA

**KLIKNI
ZA VIŠE**

**OD PONEĐJELJKA
13. listopada**

SUKOBI NA GRANICI Krvavi artiljerijski i pješački okršaji nekad prijateljskih zemalja

Afganistanski talibani sve žešće napadaju Pakistan

Talibanski pokret unutar Pakistana traži da se u pakistanskim sjevernim provincijama uvede striktno islamsko zakonodavstvo, navlas nalik zakonodavstvu kakvo se primjenjuje u Afganistanu

Bernard KARAKAŠ

Iako je pakistanska obavještajna služba ISI godinama skrivala Osamu Bin Ladena, koji doduše nije bio taliban, ali je imao s njima vrlo bliske kontakte, iako su Pakistanci znatno surađivali s talibanima od osamdesetih godina prošlog stoljeća pa naovamo, ljubavi između Pakistana i talibana očito je došao kraj. U proteklih nekoliko dana na pakistansko-afganistanskoj granici odvijali su se žestoki artiljerijski i pješački okršaji, a stradali se, s obje strane, broje u desecima.

Izvoz revolucije

Odnosi između Islamabada i Kabula nisu ni približno idilični kakvi su bili 2021. godine, odmah po povratku talibana na vlast. U to vrijeme Pakistan je držao talibane svojim saveznicima, računajući na njihovu zahvalnost zbog sve pomoći i potpore koju su im pružali, čak i u vrijeme dok su se talibani borili s ISAF-om, mahom sastavljenim od vojnika zemalja članica NATO-a s kojima je Pakistan u relativno dobrim odnosima. No učvršćivanjem svoje vlasti, talibani su očito odlučili početi s izvozom revolucije. Za to koriste TTP, odnosno talibanski pokret unutar Pakistana koji traži da se u pakistanskim sjevernim provincijama koje graniče s Afganistanom uvede striktno islamsko zakonodavstvo, navlas nalik zakonodavstvu kakvo se primjenjuje u područjima pod kontrolom Kabula. Naravno, Pakistan na tako nešto ne želi pristati i još prije nekog vremena počeli su povremeni okršaji na granici koji su posljednjih dana prerasli u rat. TTP je u Pakistanu na listi zabranjenih terorističkih organizacija.

U artiljerijskoj i pješačkoj vatri koja se razmjenjuje duž cijele granice samo u nekoliko dana poginulo je najmanje 59 pakistanskih vojnika, dok

Sve je više ljudskih žrtava u sukobima

broj stradalih talibana nije poznat, no također se radi o visokoj dvoznamenkastoj brojci. Ujedno, broj poginulih i ranjenih civila mjeri se stotinama. Sukob je eskalirao do te mjere da je već i Katar ponudio posredovanje između dviju zaraćenih strana, no još uvijek ni Kabul ni Islamabad na to nisu pristali. Samo je utvrđeno 48-satno primirje koje je isteklo u petak u podne po lokalnom vremenu. I

naravno, odmah su nastavljeni sukobi, a Pakistan je čak počeo koristiti i dronove.

Odnosi s Indijom

Inače, postoji još jedan mogući razlog zbog kojeg su talibani baš nedavno toliko intenzivno i žestoko napali Pakistan. Naime, Indija, zakleti neprijatelj Pakistana, odlučila je priznati vladu u Kabulu, uspostaviti s njima diplomatske odnose i otvoriti

veleposlanstvo.

U New Delhiju već je u posjetu bio i visoki talibanski dužnosnik iz njihova ministarstva vanjskih poslova, a Indija s Afganistanom planira razviti ne samo političke, već i gospodarsko trgovinske odnose. To je rijedak iskorak Afganistana na međunarodnoj sceni, jer talibansku vladu u Kabulu priznaje tek nekoliko država, među kojima su i Rusija i Kina. I ne čudi stoga

“ Ni Al Qaida ni ISIL nisu u stvari nikada bili poraženi do kraja, jer to je ideologija a ne organizacija. I očito je kako će se početi uskoro buditi.

Petar Bašić

što naglo zatopljenje odnosa s Indijom puno znači službenom Kabulu, pa nije isključeno da je Indija od svojih novih prijatelja na regionalnoj sceni zatražila da »izvrše vojni pritisak« na Pakistan. To bi se možda moglo smatrati i proxy nastavkom rata između Pakistana i Indije koji je bjesnio u proljeće ove godine.

Iako je Pakistan u vojnom smislu znatno jači od Afganistana, to ne znači da Islamabad može mirno spavati. Talibanske borbe nisu uspjele poraziti ni sovjetska ni američka vojska, a na tom graničnom dijelu ponovo se pojavljuju i Al Qaida, ali i ISIL kojima je taj teren poznat.

Ni Al Qaida ni ISIL nisu u stvari nikada bili poraženi do kraja, jer to je ideologija a ne organizacija. I očito je kako će se početi uskoro buditi. A za Al Qaidu su planine Tora

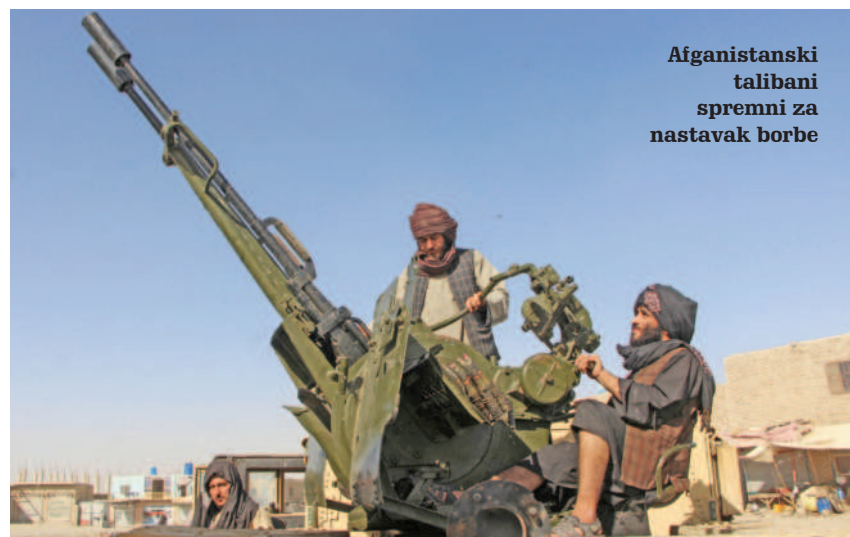
Siromaštvo i nepogode

Za Pakistan, sukobi s Afganistanom koji prerastaju u nacionalnu krizu, dolaze u vrlo teško vrijeme. Gospodarstvo im je na koljenima, situacija na političkoj sceni vrlo je nestabilna, a zemlju su pogodile i prirodne katastrofe poput nezapamćenih poplava koje su posljednjih mjeseci brisale s lica zemlje cijela naselja. Situacija nije ništa bolja ni u Afganistanu, dapače. Zemlja preživljava više ili manje na temelju međunarodne humanitarne pomoći i UN-a. No ni jedna ni druga strana u ovome trenutku još ne popušta jer svi su svjesni kako pokazivanje slabosti sada znači u budućnosti gubitak prevage i utjecaja na regionalnoj razini.

Bore, u kojima su se mjeseci-ma skrivali pred američkim snagama, domaći teren. I nema sumnje kako će iskoristiti svaku priliku, pogotovo sada kada više nema stranih snaga, kaže za naše novine povjesničar dr. Petar Bašić.

Civilni napuštaju područje zahvaćeno borbama

Afganistanski talibani spremni za nastavak borbe

Borbe su uglavnom prestale, Hamas poziva na ubrzanje iduće faze mirovnog sporazuma, stanovnici još čekaju pomoć

U Gazu i dalje ne stiže dovoljno hrane

Hamas je u petak pozvao posrednike da ubrzaju iduće faze sporazuma o primirju u Gazi, uključujući otvaranje granice, početak obnove, postavljanje uprave i izraelsko povlačenje.

Borbe u Gazi su uglavnom prestale, prema planu američkog predsjednika Donalda Trumpa koji su potpisali i posrednici Egipat, Katar i Turska. No, iduće su faze stopirane, djelomično zbog optužbi Izraela da militanti presporo predaju tijela talaca. Izrael je u četvrtak objavio da priprema ponovno otvaranje graničnog

WFP doprema oko 560 tona hrane dnevno

prijelaza Rafah s Egiptom, ali nije odredio datum optužujući Hamas da krši primirje. Neostvareni elementi plana su i razoružanje militantata te buduća uprava nad Gazom. Hamas je rekao da ostaje predan sporazumu o primirju i predaji preostalih tijela, ali da je to proces koji zahtijeva vrijeme.

UN-ov Svjetski program za hranu (WFP) je priopćio da je od stupanja na snagu primirja između Izraela i Hamasa u Gazu dopremio u prosjeku oko 560 tona hrane dnevno, ali da to još uvijek nije dovoljno za zadovoljavanje potreba

u enklavi. S obzirom na glad u dijelovima Gaze, podtajnik UN-a za humanitarna pitanja Tom Fletcher najavio je još u srijedu da će tisuće vozila s pomoći sada morati ulaziti u Gazu tjedno kako bi se ublažila kriza.

Još uvijek smo ispod onoga što nam je potrebno, ali stižemo tamo (...) Prekid vatre otvorio je uski prozor mogućnosti, a WFP vrlo brzo i uspješno djeluje kako bi se povećala pomoć u hrani, rekao je glasnogovornik WFP-a Abeer Etefa novinarima u Ženevi. WFP dodaje da nije započeo

s distribucijom u gradu Gazi, s obzirom na to da su dva granična prijelaza na sjeveru Izraela - Zikim i Erez - gdje je humanitarna kriza najakutnija, i dalje zatvorena. Prema Etefovim riječima, »pristup gradu Gazi i sjevernom dijelu Pojasa Gaze je iznimno izazovan« zbog oštećenih ili blokiranih cesta kojima se kamioni kreću s juga enklave.

Iako su male količine prehrambenih proizvoda stigle na sjever, konvoji s pomoći još uvijek nisu mogli tamo prevesti značajne količine hrane. (Hina)

U povodu nove školske godine **2025./2026.**
Novi list i INA raspisuju natječaj kojim nagrađuju

NAJBOLJI EKOPROJEKT

DJEČJIH VRTIĆA, OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Pozivamo sve vrtiće, škole, razrede, učenike i voditelje vrtića, osnovnih i srednjih škola u Republici Hrvatskoj da prijave planirane ekoprojekte za novu školsku godinu 2025./2026.

Pod ekoprojektima podrazumijevamo sve planirane projekte koji imaju za cilj edukaciju i aktivnost u svezi očuvanja i poboljšanja kakvoće zraka, tla, voda i mora, uporabe i iskorištavanja otpada, zaštite i očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, očuvanja životnog (radnog) prostora itd.

Skeniraj QR kod i prijavi se!
ili pošalji prijavu na natjecaj@novilist.hr

INA

125
GODINA TRADICIJE
NOVI LIST

Piše Slavica
MRKIĆ MODRIĆ

Gole cici i finger fud

Ki se j' va Kostrene kupal gol - kupal se je, aš me par da već neće. Najme, na sjednice općinskoga vijeća povel se j' pogovor o ćudoređu. Aktualni sat i za nasmet se, i za zabrinut se, aš kad čovik malo bolje promisli, ne zna ča bi rekao. Ja se ne kupan ni va kupačen, ni prez njega, aš se ne kupan, ma nekad san se i zbilja mi ni pačilo ako se j' na istoj plaže kade san bila i ja, neki sukal va toples. Mojemi muškemi prijatelji još i manje. Sad dohajamo do onoga da se goli ne bi smeli kupat na plažah kade ima puno dece. Nekako mislin da se oni ki se vole pospojit z prirodun ni ne kupaju va mase, leh se maknu na kakovu grotu ale neko osamljeno mesto.

Zbilja, va životu nisan videla da se j' na javnoj plaže neki kupal gol golcat aš da i je - brzo bi ga ovi obučeni poplašili. Ono ča mane brine već od goleh su oni obučeni ki slikevaju dečicu i pokla šalju te slici jednako tako va glavu bolnimi kod ča su i sami. Roditelji se trebaju bojat barbi z urun na kameru, očalimi na kameru, olovkami na kameru, a ne goleh cic i guzic. Cici i guzice njin niš neće načinit, a ovi drugi će.

Intanto, nudizam pu nas ni niš novoga. Kuliko ja znan, još va Jugoslavije smo po tomu bili jako poznati. Imeli smo vagun teh plaž na keh piše FFK, kampi i slično, i pol svita je gole riti banjalo i sunčalo jušto pu nas. I nikada nisan čula da se j' zmed te golotinje neš grdo dogodilo. Ono ča znam da su se birele misice nudizma i da obučenemi ni bil dozvoljen ulaz va ti kampi. Za plaže ne znan. A kada neki spomene nudisti, prvo ča mi pade napamet je načelnik Primoštena šjor Stipe Petrina koga su razapeli aš ga je neki snimil gologa va barke.

Legendarna j' bila njegova reakcija. Čovik je lipo rekao - je ovo moja barka, je ovo moja rit, je ovo moja žena i koga briga san ja gol ale obučen va svomu i sa svojun. Nikoga ne ugrožavan. Mislin i da i ti va Kostrene ča se goli sunčaju po grotah ne ugrožavaju nikoga, a isto tako mislin da Kostrenjani imaju pravo odlučit će goli ale će obučeni na svojem plažami. Oni su šefi od svoje kući, a si mi drugi moremo i ne moramo dohajet tamo na kupanje. Već sada zamišljan referendum za gole cici i guzici da ili ne va Kostrene.

Tu neki kolege govore da bi rabilo toples dopustit mlajemi od 40, a ja si smiron mislin kako su zaspraven bedasti aš ne određuje lipotu ženskih cic ni genetika, ni starost, leh soldi. Ki ima solad za plastičnoga kirurga more imet vagun let, a najboljedržeće cici na plaže. Isto vredi i za rit. Tr moj paron uža reć da su ženske najveći zagađivači prirode bar ča se plastike tiče i da će va budućnosti arheolozi po cimiterih nalazit leh plastičnjači pa njin neće bit lahko ocjenit kuliko let imeju, ma da će po broju plastičnih dodataka, umetki i slično znat komu su staležu pripadali. Leh mu odgovorin da j' morbidan i finimo raspravu. Ma, da se mi vrnemo na početak. Ako Kostrenjani dokončaju da će njihove plaži bit va kupaćeh, a ne prez njih, mane zanima kulike će bit kazne za ti neposlušni, a još već ki će te kazni naplaćevat. Nekako mi se čini da će bit fanj dobrovoljci, a ja se već sada pu glavne urednice bilježin kod ona ka će delat reportažu pod imenom »Jedan dan z kostrenskem odredon za ćudoređe«.

Sada kada smo finili z golotinjun, homo na jido. Ki'vo dan se j' va redakcije povel vrlo zanimljiv razgovor o inovacijami va tradicionalnoj primorskoj kuhinje. Govori moj prijatel Dražen »ma, ča j' sad pak ovo, da jota va sengviću. Srce Isusovo, pa to bi mane na se strani kapalo i padalo«. Govorin - pa komu ne bi, a onput se jave oni drugi ki govore da j' to super ideja i za čas - zijanjanje, nadglasavanje i smeh. Onput je neki spomenul palentu i finger fud, a Dražen zija da smo mi odavna imeli finger fud, ja zijan da mi ni lipjega od jist z prstimi i da se ča moren tako i jin. Jedna se javlja da ako nisan znala smo već davno zišli z srednjega vijeka i da ona i palentu ji z pirunon i nožen, Dražen njoj govori - i nionić ti je tako jil, a za kraj sopeta Kostrenjan - Bobo, ki j' za se one ki prate aferu uspravnoga miša konačno i dobil toga istoga uspravnoga, govori da on ribu ji z pirunon. Va čudu ga pitan - zač? A on odgovara da mu ruki pokle ne bi smrdele. I onput se ja čudin ča Kostrenjani neće golači, pa očito j' da su čistunci parekselans.

N. BLAGOJEVIĆ

ZANIMLJIVO Uloga Hrvata u razvoju prirodoslovlja

Tajna istraživačke podmornice Loligo

Prije 111 godina, odnosno 14. srpnja 1914. u riječkom brodogradilištu je porinuta u more mini podmornica Loligo, vrlo vjerojatno prva istraživačka podmornica u svijetu, rekao je akademik Mladen Juračić

Sanja GAŠPERT

RIJEKA » Uloga Hrvata znanstvenika u razvoju prirodoslovlja u Primorsko-goranskoj županiji - bila je tema znanstvenog skupa Hrvatski prirodoslovci 34, održanog u Gradskoj knjižnici Rijeka u organizaciji Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske i Ogranka Matice hrvatske u Rijeci te pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Riječ je o tradicionalnom godišnjem okupljanju koje svake godine donosi nova znanstvena saznanja o doprinosu hrvatskih prirodoslovaca razvoju znanosti u pojedinim županijama. Ovogodišnji domaćin bio je Grad Rijeka, a skup je okupio niz uglednih predavača i znanstvenika iz cijele Hrvatske. Čulo se puno novih zanimljivosti, između ostalog i informacija da je početkom 20. stoljeća u riječkom brodogradilištu vrlo vjerojatno izgrađena prva istraživačka podmornica u svijetu, o čemu je govorio predstavnik HAZU-a, akademik Mladen Juračić. Naime, prije 111 godina, odnosno 14. srpnja 1914. godine u Rijeci je porinuta u more mini podmornica Loligo, što je latinski naziv za lignju.

Suhi dok

- Idejni začetnik i financijer izrade podmornice, koja je projektirana isključivo u znanstveno-istraživačke svrhe, bio je dr. Paul Schottländer, suosnivač i počasni senator Sveučilišta Breslau (Wrocław), filantrop i zoolog, podmornicu je vjerojatno projektirao Marcell Klein,

koji je bio inženjer u tvornici torpeda Whitehead&Co., a Loligo je bio građen u brodogradilištu Danubius Werft Fiume, današnjem »3. maju«. Podmornica je provela veći dio rata na suhom doku, a 1918. godine je prevezena u Pulu, gdje su je preuzeli Talijani, koje podmornica nije zanimala te su je vratili zakonskom vlasniku Paulu Schottländeru, koji ju je 1927. godine prodao trgovcu otpada. Tako od prve istraživačke podmornice nije ostalo ništa, rekao je akademik Juračić.

Na skupu je bilo riječi i o novim saznanjima povezanim s biografijom i bibliografijom Andrije Mohorovičića, koju je istražio dr. sc. Branko Hanžek, dok je prof. Miroslav Dorešić govorio o obitelji Mohorovičić i njihovom doprinosu hrvatskoj znanosti.

- Obitelj Mohorovičić ostavila je dubok trag u hrvatskoj i svjetskoj znanosti kroz dva naraštaja - oca Andriju,

pionira geofizike i sina Stjepana Mohorovičića, istaknutog fizičara koji je djelovao na području kvantne fizike. Njihova znanstvena djela po svojoj važnosti i originalnosti trebala su u međunarodnim okvirima biti uzeta u obzir za Nobelovu nagradu, koja je izostala, kao i druga priznanja. Razlozi vjerojatno leže u tadašnjem nedostatku snažnih međunarodnih veza hrvatske znanstvene zajednice, kao i činjenice da su djelovali izvan najvećih centara znanosti. Međutim, obojica predstavljaju izniman primjer kontinuiteta znanstvene izvrsnosti u Hrvatskoj, rekao je prof. Dorešić.

Veze Tesle i Rijeke

Na skupu je bilo riječi i o nekim matematičarima i fizičarima Hrvatskog primorja - Hermanu Dalmatinu, Ivanu Paskviću, Marku de Dominisu, Paulu F. Nemenju, također, govorilo se o Nikoli Tesli i Fiorellu La Guardiji i

Obitelj Mohorovičić ostavila je dubok trag u hrvatskoj i svjetskoj znanosti kroz dva naraštaja - oca Andriju, pionira geofizike i sina Stjepana Mohorovičića, istaknutog fizičara koji je djelovao na području kvantne fizike

prof. Miroslav Dorešić

Na znanstvenom skupu u Gradskoj knjižnici čulo se puno zanimljivosti

njihovoj povezanosti s Rijeekom i kvarnerskim krajem. Prema izlaganju prof. dr. sc. Darka Žubrinića, malo je poznato da je Nikola Tesla bio povezan s Rijeekom, premda nije poznato je li ikada posjetio taj grad. Dopisivao se sa svojom najmlađom sestrom Maricom Kosanović dok je živjela u Rijeci, a posredstvom jednog njujorškog mornara bio je povezan i s Puntom na otoku Krku, pomogavši u pripremi tehničke dokumentacije za izgradnju male električne centrale na naftni pogon, o kojoj je kratku crticu 1925. godine objavio i Novi list.

Fiorello la Guardia dobro je poznat u Rijeci, gdje je službovao od 1903. do 1906. i do bro je govorio hrvatski jezik. Zahvaljujući tome i poznavanju nekoliko drugih jezika kasnije je u SAD-u radio i s hrvatskim imigrantima. Bio je gradonačelnik New Yorka, a, iako nije poznato je li osobno susreo Teslu, sudjelovao je u programu Tesline komemoracije.

Znanstveni skup predstavio je velikog hrvatskog fizičara i voljenog profesora svoga doba prof. dr. sc. Branimira Markovića, rođenog u Ravnoj Gori, život i djelo Borisa Kamenara, riječkog učenika, a zagrebačkog studenta i profesora, bilo je riječi i o astronomu prof. dr. sc. Leu Randiću, rođenom na Sušaku, kao i životu i djelu akademika Dušana Klepca. Poseban naglasak stavljen je na teme iz biologije, fizike, matematike, oceanografije, farmacije i zaštite okoliša. Skup je završio predavljanjem časopisa »Prirodoslovlje« i završnom riječju dr. sc. Nenada Raosa.

Temelj znanosti

Sudionike skupa pozdravili su predstavnici Gradske knjižnice Rijeka, Ogranka Matice hrvatske u Rijeci, HAZU-a, Primorsko-goranske županije i Grada Rijeke te Odjela za prirodoslovlje i matematiku Matice hrvatske. Zamjenik primorsko-goranskog župana Toni Štimac istaknuo je važnost prirodoslovlja i njegovu ulogu u razumijevanju svijeta oko nas.

- Prirodoslovlje je temelj znanosti, a povijest prirodoslovlja jednako je važna, jer nas podsjeća na korijene našeg znanja. Danas se često zaboravlja ta povezanost čovjeka i prirode - mladi misle da je sve počelo s ekranima i telefonima, a stariji znaju koliko je priroda oblikovala našu civilizaciju. U Primorsko-goranskoj županiji nastojimo poticati mlade da slušaju, istražuju i razvijaju kritičku misao, a vi ste ti koji ih možete inspirirati i probuditi interes za znanost, kazao je Štimac.

RIJEKA PLUS

NOĆNO ZATVARANJE DIONICE D404

RIJEKA ► Prometni centar grada Rijeke obavještava javnost kako će Ceste Rijeke, zbog redovitog održavanja u tunelima Bobova i Pećine na državnoj cesti DC 404, za sav promet u

noćnim terminima zatvarati dionicu DC 404 od čvora Vežice do raskrižja DC 8/DC404 (Delta/Ivana Zajca) u oba smjera. Zatvaranje dionice bit će u noćnim terminima od 22.30 do 5 sati, tijekom šest noći prema sljedećem rasporedu:

19./20. listopada, 20./21. listopada, 21./22. listopada, 22./23. listopada, 23./24. listopada te 24./25. listopada. Mole se sudionici u prometu za strpljenje, povećani oprez i poštivanje privremeno postavljene signalizacije. (S. G.)

PREOBRAZBA VODOVODNE Mjesni odbor Školjić-Stari grad ima konkretan prijedlog

Deponij neregistriranih vozila preurediti u javno parkiralište

Prenamjenom gradskog deponija napuštenih vozila moglo bi se dobiti 80 parkirališnih mjesta, čime bi se riješio problem stanara Vodovodne ulice, a ostalo bi mjesta i za komercijalnu naplatu

Vladimir MRVOŠ

RIJEKA ► Skriveno od očiju javnosti, na 2.400 četvornih metara potpuno zapuštene površine u riječkoj Vodovodnoj ulici, leži potencijal koji bi gradskoj blagajni godišnje mogao donositi gotovo 19.000 eura. Preciznije, riječ je o gradskom deponiju neregistriranih vozila koja čekaju svoj put prema Metisu, a koji bi se, prema inicijativi Mjesnog odbora Školjić-Stari grad, mogao preobraziti u

Čak i sveprisutni OpenAI kaže da bi Rijeke plus na ovoj, danas ruiniranoj površini, godišnje mogao uprihoditi oko 19.000 eura, odnosno 190.000 eura u deset godina, i to po uvjetima naplate koji danas vrijede za 1. zonu

Aleksio Komar, predsjednik Vijeća MO Školjić-Stari grad

moderno parkiralište s oko 80 mjesta.

Inicijativu predvodi predsjednik Vijeća Mjesnog odbora Aleksio Komar, koji iznosi i konkretnu, premda aproksimativnu, financijsku računicu.

- Čak i sveprisutni OpenAI kaže da bi Rijeke plus na ovoj, danas ruiniranoj površini, godišnje mogao uprihoditi oko 19.000 eura, odnosno 190.000 eura u deset godina, i to po uvjetima naplate koji danas vrijede za 1. zonu. Bez obzira na to što se radi o procjeni, brojke su vrlo indikativne, ističe Komar.

Dosta je!

Ovaj deponij, kako navodi, desetljećima je savršeno oslikavao opću sliku Vodovodne ulice - prostora na rubu gradske pažnje gdje se toleriralo ono što drugdje ne bi bilo zamislivo.

- Razrovani kolnici i nogostupi, nepropisno parkirani automobili, nevozna vozila na javnim površinama, 'divlji' autolimarski radovi, zgrada ex »Rade Končara« koja se raspada pred očima stanara. Ovo Vijeće i ja osobno odlučili smo prekinuti dugogodišnju šutnju i reći - dosta je!, poručuje Komar.

Prijedlog je jasan. Urediti deponij kao legalno parkiralište. Time bi se, tvrdi, u cijelosti riješili problemi parkiranja za stanare Vodovodne ulice, a preostao bi i značajan broj mjesta za komercijalnu naplatu. Naravno, takav projekt iziskuje ulaganja.

- Treba urediti parter i ocrtati parkirna mjesta, postaviti rasvjetu, pokoji kameru i, naravno, osigurati površinu od pada kamenja sa stijenjskog

Golemi plato površine 2.400 m² u samom centru praktički neiskorišten u gradu opterećenom komunalnim problemima

STVARNI LJUDI

Komar kaže da su građani kroz javne istupe pokazali da u ovoj ulici stanuju stvarni ljudi kojima je ona dom. Teško da se više od toga može

pokosa, kaže Komar i ističe da treba naći novi deponij za olupine. Ne vjerujemo da u gradu nema napuštene ledine za tu namjenu. Možda zgrada ex »Rade Končara« može poslužiti barem kao privremeno rješenje, dodaje predsjednik

Vijeća Mjesnog odbora Školjić-Stari grad.

Na argument troška, odmah odgovara podsjećanjem na potencijalni prihod i na temeljnu filozofiju urbanog života.

- Grad bi prije svega trebao pripadati građanima, a Vodovodna ulica njenim stanarima, kaže Komar.

Na potezu Grad

Dok čekaju reakciju gradske uprave, Vijeće Mjesnog odbora i volonteri nisu sjedili prekrivenih ruku. Kroz minimalna sredstva i izravan angažman uspjeli su unijeti dašak života u zapuštenu ulicu.

- Zahvaljujući vrijednim volonterima, dali smo malo života pročelju »Rade Končara«, posadili tri masline, postavili klupicu, a u planu je daljnje ozelenjivanje. Po prvi put osvijetlili smo ulaz u Vodovodnu, nabraja Komar, dodajući da su ponudili i rješenja za legalno parkiranje na drugim dijelovima ulice te uložili sredstva u asfaltiranje.

Komar kaže da su građani kroz javne istupe pokazali da u ovoj ulici stanuju stvarni ljudi kojima je ona dom. Teško da se više od toga može.

- Gospode i gospodo iz Grada Rijeke - vi ste na potezu, ističe Komar i kaže kako je

ovu ideju želio iznijeti i novoj gradonačelnici u razgovoru »u četiri oka«, do kojeg još nije došlo, iako je ona poručila da je spremna na suradnju i dogovore.

Komar je uporan u svojim zahtjevima i ističe kako možda i nije u svemu u pravu.

- Možda prijedlozi nisu ostvarivi u ovom obliku. Ali i ja, i Vijeće, i građani Vodovodne zaslužujemo i očekujemo argumentirane odgovore, kaže Komar i napominje da je lopta prebačena na teren gradske uprave te da konkretan prijedlog, potkrijepljen financijskom projekcijom, sada čeka službeni odgovor.

Na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci održana znanstvena tribina pod nazivom »Osteoporoza i ja«

Tiha bolest koja postupno oslabljuje kosti

RIJEKA ► Ususret svjetskom Danu osteoporoze Fakultet zdravstvenih studija i Udruga žena operiranih dojki Nada održali su znanstvenu tribinu pod naslovom »Osteoporoza i ja«. Prodekan za poslovne odnose i znanost izv. prof. dr. Željko Jovanović naglasio je da Fakultet zdravstvenih studija, kroz sve svoje studijske smjerove nastoji objediniti znanje, stručnost i humanost u službi očuvanja zdravlja zajednice. Moderatorica tribine, pročelnica Katedre za temeljne medicinske znanosti, prof. dr.

Sudionici tribine na Fakultetu zdravstvenih studija

Gordana Starčević Klasan, istaknula je da je glavni cilj tribine podizanje svjesnosti o važnosti zdravih stilova života te naglašavanje značaja prevencije i rane dijagnostike bolesti koštanog deficita, nakon čega je predstavila metode ranog otkrivanja i ranog liječenja koje su nam na raspolaganju u svakodnevnoj praksi.

- Osteoporoza je tiha bolest koja postupno oslabljuje gustoću i čvrstoću kostiju, povećavajući rizik od prijeloma i ozbiljnih posljedica po zdravlje i kvalitetu života

te je pravovremena prevencija kroz tjelovježbu, pravilnu prehranu i redovite kontrole gustoće kostiju ključna za očuvanje zdravlja i sprječavanje komplikacija ove bolesti, kazala je izv. prof. dr. Sandra Pavičić Žeželj iz Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ-a.

O utjecaju maligne bolesti na kvalitetu života i važnosti programa podrške oboljelim u ime Lige za borbu protiv raka govorila je prim. dr. Ira Pavlović Ružić, a o pravima pacijenata nakon prijeloma iz domene patronažne skrbi

i njege u kući te važnosti dobre organizacije patronažne službe doc. dr. Eva Smokrović. Tribina je zaključena aktivnom demonstracijom studenata Fizioterapije koji su pokazali praktične vježbe za jačanje kostiju i prevenciju osteoporoze i padova. Osim tribine organizirano je i nordijsko hodanje u Parku Narodnog heroja na Trsatu pod sloganom »Aktivni život za zdrave kosti - doprinesimo svi zajedno širenju poruke o važnosti prevencije i podrške u borbi protiv osteoporoze«.

I. ŠESTAN KUČIĆ

Piše Vladimir MRVOŠ

Prava rapsodija jesenskih plodova

RIJEKA - Petak je tradicionalno dan za ribu, no ovoga jutra središnja riječka ribarnica nije ispunila očekivanja vjernih kupaca. Naš fotoreporter Marko Gracin, koji najmanje dvaput tjedno obilazi placu u potrazi za svježom ribom, ostao je razočaran skromnom ponudom plave ribe. S druge strane, zeleni dio tržnice pršti bojama i mirisima jeseni, nudeći obilje za svačiji stol.

- Ovo je postalo tužno. Petak je, a od plave ribe nude se samo skuše. Nema srdele, nema inčuna, ničega što većina ljudi traži, komentirao je naš fotoreporter dok je obilazio štandove. Ribarnica je srce cijele place, bez nje bi ova tržnica izgubila dušu, dodao je Gracin, sažimajući osjećaj mnogih koji su se nadali bogatijem ulovu.

Srećom, situacija je potpuno drugačija samo nekoliko koraka dalje. Zelena tržnica nudi pravu rapsodiju jesenskih plodova. Mladi špinat prodaje se po 4 eura za kilogram, dok su blitva i kupus dostupni po cijeni od 2 eura. Štandovi su prepuni domaćih mandarina koje se također prodaju po 2 eura. Zvijezde ponude su svakako maruni, čija cijena doseže 6 eura, te grožđe čija se cijena, ovisno o kvaliteti, kreće od 2 do 2,5 eura. Za ljubitelje slatkog, tu je i nezaobilazna suha smokva po 8 eura.

U gužvi među štandovima susreli smo i Bojana Mušćeta, Riječanina sa zagrebačkom adresom, koji je u rodni grad stigao zbog IT konferencije.

- Svaki put kad dođem u Rijeku, posjet placi je obavezan. To je ritual kojeg se ne odričem, rekao nam je Bojan, oduševljen ponudom. Pogledajte ovo obilje, ma divota. Odlučio sam se za mognanj, odnosno šipak, cijena od 3 eura je sasvim pristojna. Upitali smo ga i za prijedlog ručka, s obzirom na vjetrovito vrijeme.

- Joj, kako vani puše, jedna prava marena sa suhim mesom i komadićima pancete bila bi idealna da se čovjek ugrije, kaže Bojan kroz smijeh. Ipak, danas ću biti s prijateljima iz Zagreba. Bit ću im domaćin i odvesti ih u jednu od brojnih konoba ovdje oko place. Želim da osjete taj pravi riječki ambijent, da pojedju nešto domaće i dožive atmosferu grada, zaključio je Mušćet.

Cijena od 3 eura za šipak je sasvim pristojna - Bojan Mušćet

Danas u sportskom kompleksu MO Grbci

MEMORIJALNI NOGOMETNI TURNIR »IVAN ŠKARICA«

RIJEKA ► Drugo izdanje tradicionalnog memorijalnog nogometnog turnira »Ivan Škarica« održat će se danas na prostoru sportskog kompleksa Mjesnog odbora Grbci koji je zajedno s njegovim prijateljima i organizator cjelokupnog događanja. Sredstva prikupljena na ovogodišnjem turniru bit će usmjerena potrebama onkološkog odjela riječkog KBC-a.

Nakon uvodnog okupljanja i pozdravnih govora, malonogometna natjecanja muških ekipa raznih dobnih skupina počinju u 12 sati. Njihovo je trajanje predviđeno do 17 sati kad na scenu stupaju - nogometašice da bi sve završilo utakmicom između »sjevera« i »juga«.

Izvor donacija bit će sredstva prikupljena prodajom jela i pića, kao i prigodnih majica. Program vodi Pjer Orlić, i sam svojedobno vrsni radijski novinar, danas jedna od osoba koja vodi Prihvatilište za beskućnike Ruža sv. Franje, dok u zabavnom djelu nastupa DJ Mime. S obzirom na to da je najavljena vedra i topla subota, razlog za nedolazak u Grbce uistinu ne postoji.

Ivan Škarica je bio osoba uvijek spremna pomoći drugima, omiljen zbog svojih vrлина, koji je na žalost u idealnoj životnoj dobi podlegao opakoj bolesti. Sjećanje na njega kao i pomoć drugima najbolji su poziv i razlog dolaska za sve koji prema okolini u kojoj žive kao i za potrebe imaju izražen svima nama prijeko potreban - humani senzibilitet. (E. P.)

PČELARSTVO Sigurnost i kakvoća pčelinjih proizvoda

Sljedivost ključna za održivost meda

Primjenom digitalne tehnologije na svakoj staklenci meda mogao bi se putem QR koda dati cjeloviti put proizvoda, od mjesta nastanka do potrošača. Bilo je riječi i o tome da bi EU trebao uvesti kvote za uvoz meda kako bi se zaštitilo europsko pčelarstvo

Vladimir MRVOŠ

KASTAV ► Kastav je još jednom postao pčelarska prijestolnica Hrvatske. Tradicionalni, 14. Nacionalni skup o sigurnosti i kakvoći pčelinjih proizvoda, pod motom »Sljedivost u praksi«, potvrdio je svoj status najvažnijeg nacionalnog i međunarodnog okupljanja u ovom sektoru.

U staroj Gradskoj vijećnici Kastva, gradu koji svoju pčelarsku baštinu vuče iz odredbi Zakona kastaškoga iz 1400. godine, proizvođačka, stručna i znanstvena elita, uz ugledne goste iz inozemstva, suočila se s gorućim temama. Konferenciju je obilježila neizbježna rasprava o implikacijama nove Europske direktive o medu.

Lanac proizvodnje

Centralni fokus bio je na sljedivosti. Nakon što su se prošle godine, u trinaestom izdanju, sudionici bavili intrigantnim međunima i novim vrstama meda, ove godine naglasak je stavljen na konkretnu odgovornost svih sudionika u lancu proizvodnje.

- Sljedivost nije samo birokratska obveza, već ključ održivosti i zaštite autentičnog hrvatskog meda na tržištu, rekao je prof. dr. Dražen Lušić na otvaranju konferencije.

Bilo je riječi o tome da bi se trebala više primjenjivati digitalna tehnologija pa koristeći tu mogućnost na staklenci meda putem QR koda dati prikaz od toga gdje je nastao med pa cijeli njegov put do potrošača.

Gost iz Slovenije Boštjan Noč, predsjednik Europskog pčelarskog saveza, govorio je o tome da bi EU trebao uvesti kvote za uvoz meda u EU kako bi se zaštitilo pčelarstvo u Europskoj uniji.

Na konferenciji se pokušalo odgovoriti na vitalno pitanje - znamo li što imamo i

Nacionalni skup o medu u Kastvu najvažnije je okupljanje u ovom sektoru

Danas će u kastavskoj Loži biti degustacija meda

Sljedivost nije samo birokratska obveza, već ključ održivosti i zaštite autentičnog hrvatskog meda na tržištu

Dražen Lušić

cijenimo li dovoljno taj potencijal? Izazovi su brojni, od brige za realne probleme na terenu do nužnosti implementacije novih mehanizama

kontrole. Konferencija u Kastavu dala je platformu za dijeljenje iskustava i postavljanje prvih koraka k punom izražaju pčelarskog potencijala, naglašavajući da se bez transparentnosti i sigurnosti, pčelarski sektor ne može nositi s globalnom konkurencijom i patvorinama.

Plavi, zeleni i crni stol

Program se nastavlja danas u Gradskoj loži, gdje se održava 7. izdanje Zeleno-plave pčelarske orijentacije. Pod

motom »Kad se susretnu zelena i plava pčelarska Hrvatska«, ovaj će događaj promovirati kulturu konzumacije najboljih medova, stavljajući proizvođače u funkciju servisa građana - potrošača. Posjetitelji će imati priliku sudjelovati u vođenoj degustaciji koja će prezentirati najbolje medove primorske i kontinentalne Hrvatske. Ova manifestacija posvećena je promociji kulture trošenja najboljih medova.

Sukladno programskoj orijentaciji ima primarni cilj definirati pčelarske sličnosti primorske i kontinentalne Hrvatske. Degustacija medova odvijat će se u tri zone - stola. Plava zona prezentirat će kušanje medova primorske Hrvatske, a zelena zona kušanje medova kontinentalne Hrvatske. U crnoj zoni bit će prezentacija i kušanje najčešćih patvorina meda na hrvatskom tržištu. Poseban naglasak bit će stavljen upravo na crni stol, koji će posjetiteljima pružiti neposredan uvid u razmjere obmana, odnosno uvid u to kako prepoznati lažni med.

Vijeće Mjesnog odbora Pećine realiziralo malu komunalnu akciju

Nove sprave za igru u Vidovom parku

RIJEKA ► Temeljem usvojenog plana Vijeća Mjesnog odbora Pećine o raspodjeli sredstava za komunalne prioritete, a na temelju prijedloga pristiglih od građana, Vijeće je u okviru projekta Malih komunalnih akcija uvrstilo uređenje dječjeg igrališta u Vidovom parku. Na navedenoj lokaciji postavljene su nove kombinirane sprave za igru namijenjene najmlađim stanovnicima ovog riječkog naselja. Ova inicijativa dio je šireg nastojanja Vijeća Mjesnog odbora Pećine da kontinuirano unapređuje kvalitetu javnih prostora i infrastrukture na području Pećina. »Naši mali Pećinari sada imaju nove sprave za igru - da se dobro zabave, narastu veliki, jaki i zdravi!«, poručuju iz Vijeća Mjesnog odbora Pećine. (S. G.)

Moderna ljuľačka

Unlock Rijeka 2025:

VIŠE OD 100
STRUČNJAKA
OKUPLJA IT
ZAJEDNICU
U RIJECI

RIJEKA ► Rijeka je od 16. do 18. listopada domaćin konferencije Unlock Rijeka 2025, trodnevnog događaja koji je okupio više od stotinu predavača i brojnu IT zajednicu. Svečano otvorenje održano je u klubu Azzura, a bogat program nastavlja se na Veleučilištu PAR i u Hotelu Bonavia.

Na otvorenju konferencije, gradonačelnica Rijeke Iva Rinčić istaknula je kako je Rijeka prirodno središte za ovakve susrete.

S otvorenja konferencije

- Unlock konferencija simbolizira otključavanje potencijala koji već postoji među nama. Povezuje javni i privatni sektor, poduzetnike, znanstvenike i mlade, jer samo zajedno možemo graditi pametnije i inovativnije društvo, poručila je gradonačelnica, poželjevši sudionicima inspirativne razgovore i nova partnerstva.

Otvorenju su prisustvovali i zamjenik župana Primorsko-goranske županije Toni Štimac te gradonačelnik Raba Nikola Grgurić.

Konferencija Unlock Rijeke okupila je više od stotinu predavača. Kroz aktualne tematske smjerove, dinamične panele i praktična plenarna izlaganja sudionici su razmjenjivali znanja o tehnologiji, inovacijama i digitalnom razvoju. Program konferencije podijeljen je u tri smjera. Development track posvećen je najnovijim tehnologijama, programiranju i softverskim rješenjima, digital marketingu, istražuje strategije, alate i prakse digitalne promocije, a industry track, pruža uvid u trendove, poslovanje i izazove cjelokupne IT industrije.

Grad Rijeka podržao je konferenciju kroz aktivnosti RiHuba i Riječke razvojne agencije Porin. Sudjelovanje Gradske knjižnice Rijeka dodatno naglašava važnost znanja, dok se kao ključni budući projekt ističe poduzetnički inkubator Sinergana. Ovaj centar za kreativne tehnologije i IT industriju otvorit će svoja vrata 2026. godine u obnovljenoj Tvornici papira. Primorsko-goranska županija omogućila je i besplatno online praćenje programa iz smjera digitalnog marketinga. (V. M.)

Konferencija se održava u PAR-u i Bonaviji

Ponosni na ratne pobjede - predstavnici 128. i 138. brigade sa županijskim i gradskim čelnicima

RATNI PUT Prijem u povodu 34. godišnjice osnutka 128. i 138. brigade

Sjećanje na dane kad
su Riječani i Gorani
okrenuli smjer rata

O zauzimanju delničkih vojarni u studenom 1991., u kojima su osvojene goleme količine streljiva i eksploziva, govorio je brigadni general Miljenko Balen, dok je na uspjehe 128. brigade na ličkoj fronti podsjetio njezin prvi zapovjednik Joko Đipalo

Edi PRODAN

RIJEKA ► Iako, posebno mi u Delnicama, jako volimo vedro i sunčano vrijeme, bili su to dani kad smo molili Boga da bude što je moguće više kiše, oblaka i magle, da se ne vidi »prst pred nosom«. I bilo je tako svih potrebnih dana do 5. studenog, kad smo zauzeli vojarnu i gotovo u cijelosti ispraznili skladište s oko šest tisuća tona streljiva i eksploziva. Kad je nakon toga granulo sunce, odmah su se iznad nas pojavili neprijateljski avioni i krenuli granatirati.

Zaustavljen neprijatelj

Cilj je bio središnje skladište u kojem je prije naše akcije bila najveća količina eksploziva. Odmah su i pogodili, ali osim popucanih stakala na svim okolnim zgradama, štete nije bilo.

Da je sunce granulo samo koji dan ranije - Delnice od

studenog 1991. godine više ne bi postojale.

Iznimno živopisno, svježe, kao da se jučer dogodilo, opisao je vrijeme iz prvih dana djelovanja 138. brigade njezin legendarni zapovjednik, brigadni general Miljenko Balen. Učinio je to u središtu Primorsko-goranske županije, gdje su prijem u povodu 34. godišnjice osnutka 138. goranske i 128. riječke brigade zajednički organizirali Primorsko-goranska županija na čelu s dožupanom Tonjem Štimcem, pročelnicom Erminom Duraj i savjetnikom Zlatkom Mihelcem kao i gradovi Rijeka, na čelu s gradonačelnicom Ivom Rinčić i pročelnicom Karlom Mušković, te Delnice koje su predstavljali gradonačelnik i njegov zamjenik Igor Pleše i Johan Klarić.

U sličnom tonu, zorno pokazujući kako je prva dekada studenog - uz zauzimanje delničke vojarnje bilo je to vrijeme blokade vojarni na

širem riječkom području što je urodilo odlukom o povlačenju JNA iz Rijeke - imala silno važno značenje za okretanje smjera rata, govorio je i prvi zapovjednik 128. brigade Joko Đipalo. Riječki i delnički vojni uspjesi imali su možda i presudno značenje u zaustavljanju prodora neprijateljskih

“ Osvježenje i obnova su potrebni svim spomenicima, posebno onom u Čanku gdje su imena žrtava skoro nečitljiva. Vjerujemo u razumijevanje i materijalnu susretljivost Grada i Županije po tom pitanju

Walter Cvjetan, predsjednik udruge 128. brigade

snaga u dijelu Hrvatske koji se protezao na prostoru od Ogulina do jugoistočnih dijelova Like. U Delnicama se naime skladištilo i cjelokupno oružje Teritorijalne obrane prostora koji se danas definira kao Primorsko-goranska županija, tako da je došlo do toliko potrebnog naoružavanja hrvatskih branitelja, baš kao što je dolazak 128. brigade na područje Gospića i Perušića, ukupno 40 kilometara fronte, značilo zaustavljanje prodora neprijatelja do Karlobaga i rušenje plana o stvaranju famozne linije okupacije između tog podvelebitskog grada i Virovitice.

Više od 12.500 branitelja

Branitelje su uvodno pozdravili njihovi domaćini, dio njih - dožupan Štimac, gradonačelnica Rinčić i gradonačelnik Pleše - prvi put u svojim novim ulogama. S aktivnostima veteranskih udruga brigada, prvenstveno fokusiranih na

pomoć socijalno ugroženima i općenito razvoju civilnog društva govorili su predsjednici - Walter Cvjetan iz 128. te Željko Sokol iz 138. brigade. Cvjetan je posebno istaknuo potrebu obnove spomeničke baštine koja je uslijed djelovanja godina i vremensko-klimatskih utjecaja u lošem stanju.

- Osvježenje i obnova su potrebni svim spomenicima, posebno onom u Čanku gdje su imena žrtava skoro nečitljiva. Vjerujemo u razumijevanje i materijalnu susretljivost Grada i Županije po tom pitanju, naglasio je Cvjetan.

Dan 128. brigade kroz koju je prošlo 7.500 branitelja, od kojih je njih 25 nažalost poginulo, je 22. listopada, dok 138. brigada - koju su osim Gorana činili i branitelji s Krka, te nekadašnjih općina Rijeka, Crikvenica i Opatija - svoj dan osnutka bilježi 28. listopada 1991. Njezin je sastav činilo pet tisuća branitelja - 15 ih je dalo život za današnju slobodu.

Učenice Osnovne škole Brajda među najboljima na svijetu u znanju engleskog jezika

Uspjeh Mie Ropac, Anje Spoja i Lare Ivančić

RIJEKA ► Učenice Osnovne škole Brajda iz Rijeke postale su izvanredan uspjeh na svjetskom finalu međunarodnog natjecanja iz engleskog jezika, Hippo - English Without Borders. Natjecanje je održano u Assisiju u Italiji gdje su se mlade Riječanke iskazale u konkurenciji od preko 93.000 učenika iz cijelog svijeta.

Škola se može pohvaliti s čak tri finalistice: Mia Ropac i Anja Spoja, učenice 8. razreda, izborile su plasman u svjetsko finale u kategoriji Hippo 3 zahvaljujući izvrsnom rezultatu na državnoj

Mlade Riječanke u Assisiju

razini. Njima se pridružila i Lara Ivančić, učenica 6. razreda, koja je svoje mjesto u finalu osigurala osvajanjem prvog mjesta na regionalnom finalu u kategoriji Hippo 2.

U Assisi su putovale u pratnji svojih mentorica, Maje Jakus i Alenke Hrelja, koje su ih pripremale za natjecanje te su im bile podrška tijekom natjecanja.

Natjecanje je obuhvatilo provjeru svih jezičnih vještina: slušanja, čitanja, govorenja i pisanja, kao i detaljnu provjeru vokabulara i gramatičkih struktura. Lara Ivančić je ostvarila 6. rezultat

u svijetu u kategoriji Hippo 2, Mia Ropac ostvarila je 10. rezultat u svijetu u kategoriji Hippo 3, a Anja Spoja 11. rezultat u svijetu u kategoriji Hippo 3.

Osim napornog natjecateljskog dijela, učenice su uživale i u razgledavanju prekrasnih srednjovjekovnih gradova, Assisija i Perugie, te u druženju s vršnjacima iz cijelog svijeta. Kako su same rekly, najupečatljiviji trenutak bio je stajanje na pozornici na podjeli nagrada uz najbolje govornike engleskog jezika na svijetu.

I. ŠESTAN KUČIĆ

opatija - matulji - lovran - mošćenička draga

✉ Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

twitter.com/novilist
facebook.com/novilisthr
Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr

Oldtimeri pozivaju na lovranski mul

DANAS SUSRET STARODOBNIH AUTOMOBILA MARUNADA

LOVRAN, DOBREĆ ▶ Oldtimeri se vraćaju na Marunadu, pa će se tako danas na mulu u Lovranu održati 21. susret starodobnih automobila Marunada u organizaciji Liburnia Klasik Kluba iz Opatije. Organizatori su poručili da će okupljanje biti od 9.30 do 11 sati, kada će se u organiziranoj koloni uputiti prema Svetom Petru u Šumi te zatim prema Poreču gdje će sudionici susreta noćiti. Tijekom nedjelje će se druženje nastaviti uz obilazak Poreča te zaokružiti zajedničkim ručkom u Limskom kanalu.

- Manifestacija će okupiti brojne članove kluba s ciljem povezivanja oldtimer zajednice, promoviranja si-

gurnosti u prometu i prezentacije tehničke kulture širem građanstvu. Događaj uključuje izložbu starodobnih vozila te vožnju atraktivnim cestama Primorsko-goranske i Istarske županije - poručili su ljubitelji starodobnih vozila s područja Liburnije.

Pod motom »Da se stare užanci ne pozabe«, nakon prvog vikenda u Lovranu Marunada se danas seli u Dobreć gdje će se fešta nastaviti i tijekom nedjelje, a bogat program će tijekom oba dana započeti u 10 sati i uključivati sadržaje za sve uzraste u organizaciji Grada Opatije i Mjesnog odbora Dobreć. (A. K. I.)

Tradicionalna fešta danas u Rukavcu

NIZ DOGAĐANJA NA LUČINI POČINJE TOČNO U PODNE

RUKAVAC ▶ Luka v prsti huka, kaže ona stara, a to znači da danas u Rukavcu kreće tradicionalna fešta Lučina. Organizatori su na Kinkeloven tarace pripremili niz događanja koja počinju već u podne, i to nogometnim turnirom Lučina cage. Paralelno kreće i malo drukčije natjecanje, ono u kuhinju kotlića, dok će se u 14 sati krenuti s turnirom u kartama. Ljubitelji slatkog na svoje će doći u 16 sati kada slijedi natjecanje za najbolji grašnjaki, dok će u 17 sati na priredbi nastupiti mališani iz područnog vrtića i škole Rukavac. Cjelodnevni program će veliko finale imati u 19 sati kada kreće zabava uz grupu Point. Organizatori Lučine su Udruga Rukavački zvončati i Mjesni odbor Rukavac, a tradicionalna fešta se održava pod pokroviteljstvom Općine Matulji. (A. J. B.)

Poziv svim ljubiteljima kulture

KREATIVNO-EDUKATIVNI VIKEND U OPATIJSKOM HMT-U

OPATIJA ▶ Kreativno-edukativni vikend u Hrvatskom muzeju turizma održat će se ove subote i nedjelje, najavili su iz HMT-a u Opatiji i pozvali sve ljubitelje kulture, povijesti, umjetnosti, putovanja i zabave da im se pridruže na posebnom vikend-programu. U subotu od 10 do 11 sati održat će se kreativna radionica za djecu od 6 do 10 godina starosti. Male istraživačice i istraživači saznat će što je muzej, tko u njemu radi i čime se bave muzejima te će se upoznati s muzejskim bontonom.

- Kroz igru i učenje krenut ćemo u potragu za blagom skrivenim na našoj izložbi »U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient

Expressa«. Na kraju ćemo maštom otputovati gdje god srce poželi, a zatim oslikati vlastitu razglednicu! Ulaz je slobodan uz obvezne prijave zbog ograničenog broja mjesta - objasnili su iz HMT-a, a prijave se primaju osim telefonskim putem i preko e-mail adrese pr@hrmt.hr.

U nedjelju u 16 sati na rasporedu će biti stručno vodstvo izložbom. - Nedjeljno vodstvo prilika je da doznate više o izložbi, predmetima koji se na njoj nalaze te o svim zanimljivostima koje izložba krije! Vodstvo je besplatno uz plaćenu ulaznicu. Vodi Matea Plišić, kustosica-pripravnica muzeja - poručili su organizatori kreativno-edukativnog vikenda. (A. K. I.)

OBAVIJEST

Dana 17. listopada 2025. godine (petak) u Narodnim novinama, na mrežnoj stranici Grada Opatije <https://opatija.hr/> te na oglasnoj ploči Grada, na adresi M. Tita 3, 51410 Opatija, objavljen je Natječaj za imenovanje pročelnika Upravnog odjela za lokalni politički sustav i upravljanje imovinom.

GRAD OPATIJA

UGOSTITELJSKA ŠKOLA Humanitarna akcija ispred mrkata

Opatijski slavljenici s pripremljenim delicijama ispred tržnice

Proslava 96. rođendana uz prigodne menije

Na suncem okupanom trgu ispred tržnice učenici i nastavnici su svim građanima, baš kao i turistima, prezentirali neke od vrlo uspješnih projekata po kojima je ova srednja škola poznata

Aleksandra KUĆEL-ILIĆ

OPATIJA ▶ Ugostiteljska škola iz Opatije proslavila je punih 96 godina uspješnog rada uz dvodnevnu svečanost tijekom koje su, po prekrasnom listopadskom vremenu, na suncem okupanom trgu ispred tržnice učenici i nastavnici svim građanima, baš kao i turistima, prezentirali neke od vrlo uspješnih projekata po kojima je ova srednja škola poznata. Tijekom dva prijedpodneva cijelim su se prostorom »spreda mrkata« širili fantastični mirisi, a sve to je bilo u okvirima prezentacije projekata »Vrhunsko, a naše«, »Iz padela naših nona«, »Činka-Pal Time«, te »Muzej hrane i okusa«. Budući da je sada vrijeme od maruna, ova manifestacija koja je ujedno imala i humanitarni karakter, uključivala je i izradu koktela

na bazi maruna.

Razlog za proslavu

U programima koji su oduševili prolaznike i goste koji uživaju u mirisima i okusima jeseni na Opatijskoj rivijeri sudjelovali su učenici i njihovi vrijedni nastavnici koji su uvijek puni dobrih ideja i pod čijim mentorstvom se na brojnim natjecanjima postižu vrhunski rezultati. Na trgu je svoj štand istovremeno imala i Udruga osoba s invaliditetom grada Opatije čije su članove koji vole pomagati u kuhinji budući ugostiteljski kadrovi iz Opatije također uključili u prezentaciju i sve zajedno je bilo dio lijepe priče za kraj tjedna.

- Nije malo doživjeti 96. rođendan, što je Ugostiteljskoj školi Opatija pošlo za rukom i danas imamo razloga za proslavu. Opatijcima i svim gostima predstavljamo uspješne projekte naše škole.

Pripremamo pisanicu Welington i kolač rigojanči - jela koja je danas gotovo nemoguće naći na našim menijima, a nekad su u zlatnim vremenima opatijskog turizma predvodili ponudu. Zatim izrađujemo dvije vrste zdravih palačinki. To su američke sa špinatom te klasične od pirovog i bademovog brašna s pekmezom od šljiva i marelica. Također, prezentiramo i vrhunske hrvatske proizvode poput sireva Gligora, kao i lovačkih kobasica. S obzirom na to da je vrijeme

od Marunade, naši učenici, budući konobari, pripremaju koktele od maruna - rekla je o proslavi putem promocije projekata nastavnica u Ugostiteljskoj školi Majda Šimunić.

Pomoć potrebitima

Cijeli je program imao i humanitarni karakter te se prikupljeni novac planira donirati za pomoć potrebitima, što je jedan od načina na koje se učenike motivira da pomažu drugima i da se rado uključe u slične akcije.

- U dva dana interes posjetitelja je bio velik, a našu su ponudu probali i turisti kojima je bilo zanimljivo sudjelovati i degustirati ono što smo pripremili - dodala je prof. Šimunić uz koju su u promociji programa sudjele i druge profesorice iz ove opatijske srednje škole i to Ljiljana Mikinac, Kristina Gligora i Aleksandra Miljević.

„S obzirom na to da je vrijeme od Marunade, naši učenici, budući konobari, pripremaju koktele od maruna

Majda Šimunić, nastavnica u Ugostiteljskoj školi

Danas jedinstvena interpretacijska šetnja u sklopu jubilarne 50. Marunade

Poziv na »Secrets of Lovran«

LOVRAN ▶ U sklopu jubilarne 50. Marunade, Lovran danas ponovo otvara vrata svog staroga grada kroz jedinstvenu interpretacijsku šetnju »Secrets of Lovran - Marunada Edition«.

- Ova posebno pripremljena tura pružit će posjetiteljima priliku da Lovran dožive svim osjetilima - kroz priče, okuse, zvukove i susrete koji se pamte. Očekuje ih stručno vodena šetnja starogradskom jezgrom Lovrana, degustacija lokalnih proizvoda i autohtonih delicija, domaća glazba i ples na ulicama starog grada te druženje s Lovrancima, čuvarima tradicije i dobrog raspoloženja. Šetnja

Lovran otvara vrata staroga grada

je potpuno besplatna, no broj mjesta je ograničen - zato se treba na vrijeme prijaviti na mail info@visitlovran.com - pozvali su iz TZO-a Lovrana i

najavili da će se zainteresirani odmah nakon šetnje moći pridružiti avanturi za sve uzraste.

- U 16 sati slijedi još jedna posebna storytelling (avan)tura

pod nazivom »Lovran: krijumčari i gusari«. Ova interaktivna tura spaja elemente vodene turističke šetnje, ekipne potrage za blagom i uživanje u uloge, stvarajući nezaboravno iskustvo za sve sudionike. Krećući se labirintom kamenih uličica, ekipe će se upustiti u živahnu interakciju s lovranskim trgovcima te iskušati vještine poput dešifriranja glagoljice, vezivanja mornarskih čvorova, pa čak i »uzgoja« maruna - sve to dok pokušavaju izbjeći budno oko mletačkih špijuna i uroniti u autentične priče iz lovranske prošlosti - poručili su lovranski organizatori. (A. K. I.)

crikvenica - novi vinodolski -
vinodolska općina - senj

✉ Kontakt redakcije: regija@novilist.hr

twitter.com/novilist

facebook.com/novilisthr

Ekskluzivne vijesti potražite na www.novilist.hr**Dvorana u Senju****SANACIJA
SVLAČIONICA
I SANITARNIH
ČVOROVA****Sportska dvorana
»Robert Barbić Beli«**

SENJ ▶ Osim radova energetske obnove Sportske dvorane »Robert Barbić Beli« koji su u tijeku, Grad Senj nastavlja s ulaganjima u dvoranu, konkretno dodatno se ulaže u obnovu svlačionica i sanitarnih čvorova. Vezano za tu novu investiciju, gradonačelnik Senja Željko Tomljanović potpisao je ugovor s tvrtkom Gradnja Galiot koja će izvoditi radove sanacije svlačionica i sanitarnih čvorova u dvorani, što će koštati oko 380 tisuća eura. Značajan dio tog iznosa od oko 240 tisuća eura sufinancira Ministarstvo turizma i sporta Republike Hrvatske dok će preostali dio sredstava biti podmiren iz proračuna Grada Senja. Projektom je predviđeno potpuno preuređenje svlačionica u prizemlju i na prvom katu te sanitarnih čvorova za posjetitelje. Radovi na sanaciji odvijat će se paralelno s projektom energetske obnove dvorane, a završetak svih radova planiran je do kraja tekuće godine, ako vremenski uvjeti i okolnosti provedbe radova budu povoljne. (D. Pr.)

ZNANSTVENI SKUP Obilježavanje 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva

Znanstvena rasprava o hrvatskoj državnosti

Skup je okupio stručnjake iz područja prava, povijesti, književnosti i kulturne baštine. Potaknuo je znanstvenu raspravu o ključnim momentima hrvatske državnosti, ali i istaknuo Crikvenicu kao grad bogate povijesti i kulturnog nasljeđa

Robert ŠIMONOVIC

CRIKVENICA ▶ Povodom iznimno važne obljetnice, 1100 godina od uspostave Hrvatskog Kraljevstva, Crikvenica je jučer postala domaćin međunarodnog znanstvenog skupa »Crikvenica, obljetnice i baština – prigodom 1100. obljetnice Hrvatskog Kraljevstva«. Skup je okupio istaknute stručnjake iz područja prava, povijesti, književnosti i kulturne baštine. Potaknuo je znanstvenu raspravu o ključnim momentima hrvatske državnosti, ali i istaknuo Crikvenicu kao grad bogate povijesti i kulturnog nasljeđa. Kroz izlaganja domaćih i stranih znanstvenika, rasvijetljen je pravno-politički razvoj Vinodola i Crikvenice, značaj Matice hrvatske, uloga pavlinskog samostana, kao i upravno ustrojstvo Selca u različitim povijesnim razdobljima. Poseban naglasak stavljen je na lik kralja Tomislava u književnosti i kazalištu te na doprinos iseljenika iz crikveničkog kraja u turbulentnim vremenima europske povijesti.

**Prilika za
reafirmacijom**

Kako ističu organizatori - Grad Crikvenica, Muzej grada Crikvenice i Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, za Crikvenicu ovaj skup predstavlja priliku za reafirmaciju vlastite povijesne važnosti unutar šireg nacionalnog konteksta. Grad se time pozicionira kao mjesto susreta znanosti, kulture i identiteta, ali i kao prostor u kojem se baština ne samo čuva, već i aktivno

Silvija Huljina, Ines Kassal Andrašević, Željko Bartulović i Ivona Matošić Gašparović

interpretira i prenosi budućim generacijama. Ravnateljica Muzeja grada Crikvenice Silvija Huljina pojasnila je kako je uopće došlo do organizacije ovoga skupa u Crikvenici. - U travnju ove godine Muzej grada Crikvenice je u suradnji s Družbom Braća Hrvatskog Zmaja organizirao znanstveno-popularno predavanje »Tomislav i 1100 godina Hrvatskog Kraljevstva 925. – 2025.«, koje je održao dr. sc. Željko Bartulović. Tom prilikom je iskazana želja, ali i potreba za organizacijom skupa koji bi tematski obradio ovu važnu obljetnicu te prikazao naš grad kroz prošlost. Zahvaljujući radu znanstvenog i organizacijskog odbora, danas smo okupili uistinu velika i značajna imena hrvatske znanstvene i stručne zajednice. Čak 12 zanimljivih predavanja obuhvatit će raznovrsne

teme iz naše zavičajne povijesti ili one u izravnoj vezi s ovogodišnjom obljetnicom - kazala je Silvija Huljina.

Skup je otvorila gradonačelnica Crikvenice Ivona Matošić Gašparović, ujedno predsjednica Organizacijskog odbora skupa. Nazočila je i Ines Kassal Andrašević, predsjednica Gradskog vijeća Crikvenice. - Posebno me veseli što su teme koje se danas ovdje obrađuju usko vezane uz naše područje, područje grada Crikvenice i Vinodola, kao i činjenica da skup okuplja renomirana imena znanstvene zajednice i stručnjaka. Ono što je posebna vrijednost ovog skupa je to što ćemo po njegovom završetku sve radove i istraživanja objaviti u zborniku koji će ostati trajni spomen na ovo događanje. Nadam se da će ono postati praksa u budućnosti i da će

se ova suradnja nastaviti i dalje - kazala je Ivona Matošić Gašparović.

Brojna predavanja

Međunarodni skup je počeo izlaganjem dr. sc. Željka Bartulovića, ujedno i predsjednika Znanstvenog odbora skupa, pod nazivom »Iz državopravne povijesti srednjovjekovnog Vinodola i Crikvenice – prigodom 1100. obljetnice rexa Tomislava i 800. obljetnice vlasti Krčkih knezova nad Vinodolom«. Dr. sc. Stipe Botica je održao predavanje »Matica hrvatska u službi hrvatskog naroda«. Uslijedilo je predavanje beogradskog profesora Zorana Mirkovića pod nazivom »O Vinodolskom zakonu - mestu i značaju statuta pisanih na narodnom jeziku u istoriji slovenskih prava«. Mađarski predavači Ladislav Heka i

„Posebno me veseli što su teme koje se danas ovdje obrađuju usko vezane uz naše područje, područje grada Crikvenice i Vinodola

gradonačelnica Crikvenice
Ivona Matošić Gašparović

Ildiko Szondi održali su predavanje »Crikvenica u planovima i programima Ugarske vlade u vrijeme dualizma«. Maja Polić je govorila o Selcu koncem 19. i početkom 20. stoljeća s aspekta pravno-političke i društvene povijesti. Ines Matić Matešković izložila je pravno-povijesne temelje osnutka pavlinskog samostana u Crikvenici u svjetlu radova akademika Luje Margetića. Videovezom se javio John P. Kraljić, s temom »Iseljenici iz crikveničkog područja za vrijeme Španjolskog građanskog rata«. Marijana Trinajstić je predstavila lik kralja Tomislava u hrvatskoj književnosti, s osvrtom na stvaralaštvo Vladimira Nazora. Luka Nalis je govorio o državopravnoj aproprijaciji srednjovjekovne Hrvatske i kralja Tomislava u drami Tomislav Stjepana Miletića. Goran Crnković je imao predavanje »Još o hrvatskoj vladarskoj kruni«. Luka Krznarić je govorio o upravnoj povijesti Općine Selce u doba Nezavisne Države Hrvatske 1941. godine, a Stefani Jadro Štefančić o upravnom ustrojstvu Općine Selce 1939. godine.

Gostovanje na festivalu u Italiji**KUD BRIBIR BORAVIO U TOSKANI****Firentinska razglednica članova KUD-a Bribir**

BRIBIR ▶ Članovi Kulturno-umjetničkog društva Bribir sudjelovali su na međunarodnom folklornom festivalu »Under the Tuscan Sky« u Montecatini Termama, u talijanskoj regiji Toskana. Festival je organizirala agencija Blue Diamond Events, koja okuplja folklorne skupine iz cijele Europe. Tijekom nekoliko dana manifestacije, KUD Bribir izveo je tradicijske plesove i pjesme iz Bribira te predstavio dio lokalne kulturne baštine međunarodnoj publici. Kako ističu iz Vinodolske općine, sudjelovanje na ovom događanju bilo je prilika za razmjenu iskustava i uspostavljanje novih kulturnih veza, kao i za promicanje Vinodola izvan granica Hrvatske. (R. Š.)

Počela događanja na Mjesecu hrvatske knjige u Gradskoj knjižnici Senj

Održana Večer s Brunom Šimlešom

SENJ ▶ U sklopu Mjeseca hrvatske knjige u Gradskoj knjižnici Senj održana je Večer s Brunom Šimlešom. Poznati hrvatski sociolog i pisac senjskoj je publici predstavio svoje dvije nove knjige, »Našoj djeci, da rašire krila« i »Kako kreirati najbolju godinu u životu«. Bruno Šimleša autor je 12 knjiga iz područja popularne psihologije i duhovnosti. Prijašnje knjige u kojima je fokus bio na odnosu prema sebi i ljubavi kao što su »Ljubavologija« i »Škola života« neke su od najprodavanijih knjiga u Hrvatskoj i regiji. Njegov su naslovi objavljeni i u

Ravnateljica Ana Prpić Rogić s Brunom Šimlešom

Sloveniji, Srbiji, Makedoniji i Albaniji, a ukupno je prodano više od 300.000 primjeraka.

Bruno je i avanturist koji uživa u prirodi i planinarenju,

a i veliki humanitarac, pogotovo je zapažena njegova velika briga i pomoć onkološkim bolesnicima. Knjiga »Našoj djeci, da rašire krila - Životni

vodič jednog roditelja« izdana je u svibnju ove godine. To je knjiga savjeta, ljubavi i potpore jednog roditelja djetetu. Ova knjiga je škrinjica dobrih želja i mudrih savjeta djeci, kako bi izrasli u dobre ljude, a pritom ona je i vodič za nas same o tome kako slušati sebe i živjeti autentično. Druga predstavljena knjiga naslova »Kako kreirati najbolju godinu u životu« izašla je u listopadu 2024. godine i nudi čitatelju 52 savjeta za 52 tjedna u godini, sve s ciljem da ima najbolju godinu u životu i da bude sretan i ispunjen.

D. PRPIĆ

Mediterranski međureligijski forum

NA FORUMU SE RASPRAVLJALO O MEDIJIMA, ALI I O EKOLOGIJI

CRES » U organizaciji Centra za međureligijski dijalog iz Rijeke, nezavisne udruge koju čine pojedinci iz različitih religijskih i kulturnih zajednica te stručnjaci za dijalog između različitih kultura i religija, u Palači Moise održan je četvrti Mediteranski međureligijski forum, godišnja platforma suradnje između religija, znanosti, medija i civilnog društva.

U Cresu su se okupili istaknuti predstavnici religijskih zajednica, novinari, ekološki stručnjaci i znanstvenici iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Maroka i Pakistana, a preko video-veze na Forumu su sudjelovali i stručnjaci iz Senegala, Finske, Velike Britanije, Irana, Tajlanda, Albanije i Sjedinjenih Američkih Država.

Na otvorenju Foruma sudionike je pozdravio gradonačelnik Marin Gregorović i poželio im plodonosan rad i ugodan boravak na Cresu, a još su se im obratili vlč. Vedran Obućina, predsjednik Centra za međureligijski dijalog, te Jelena Jorgačević Kisić, novinarka i religiologinja iz Srbije. Nakon pozdravnih govora uvodno obraćanje preko video-veze održao je dr. sc. Genti Kruja, predsjednik Europskog vijeća vjerskih vođa koji je, između ostalog, istaknuo da je važnost ova-

kvih skupova upravo u tome što javnost vidi predstavnike različitih vjeroispovijesti kako složeno raspravljaju o zajedničkim problemima.

Ove se godine na Forumu raspravljalo o dvije teme, o medijima i o ekologiji. Na temu »Religija i mediji«, nakon otvorenih razgovora svih sudionika skupa, dogovoreno je da se sljedeće godine provede projekt, najvjerojatnije na regionalnoj razini, u sklopu kojeg će se poraditi na religijskoj pismenosti novinara, ali i medijskoj pismenosti vjerskih lidera.

Druga tema, »Religija i more«, bavila se ekoteologijom koja s različitih religijskih i teoloških stajališta gleda na aktualnu ekološku krizu.

- Mi nismo ovdje da rješavamo tehnički aspekt te krize. Međutim, takve krize proizlaze iz nekog ljudskog djelovanja koje uvijek ima duhovni element, te je ekološka ujedno i duhovna kriza. Naše vjerske zajednice, sve religije svijeta, imaju holistički pristup prema prirodi jer je cjelokupni okoliš dio stvaranja, a mi bismo trebali biti dobri upravitelji svega stvorenoga i za to imamo odgovornost prema našim svetim spisima, rekao je vlč. Obućina.

W. SALKOVIĆ

Sudionici Foruma s gradonačelnikom Marinom Gregorovićem

Puno dela, ma i gušta

Uljara radi punom parom

OK JE Berba maslina slabija nego lani, ali je opet dobra

Uljara Punat ne može više nego što može

Očekivali smo lakšu sezonu jer prema informacijama koje smo dobili urod je upola manji nego lani, ali mi smo već do sada u prva dva tjedna obradili oko 50 tona više nego u istom periodu lani, kaže Marijan Vodinelić

Relja PAŠKVAN

PUNAT » Golemi su redovi ovih dana pred Uljarom Punat koja je najveća na otoku Krku. Gužve su nastale, osim zbog dobrog uroda, zato što su osim krčkih maslinara i mnogi "s kopna" probali ovdje dobiti uslugu. Od kasnih noćnih i ranih jutarnjih sati ljudi dolaze pred uljaru i "kampiraju" kako bi njihove masline postale ulje, ali mnogi, nažalost, budu i odbijeni jer uljara ima svoje ograničenje koliko može obraditi, a ono je oko tone na sat. Radi se punom parom te se na dan zna preraditi i 20 tona. Ovogodišnja berba nije kao rekordna lanijska, ali je i dalje poprilično uspješna.

Opresz pri sortiranju

Da bi uljara uopće zaprimila masline na obradu, one

moraju biti svježe te sortirane bez lišća i graničica, u protivnom se roba odbija.

- Očekivali smo lakšu sezonu, jer prema informacijama koje smo dobili, urod je upola manji nego lani, ali mi smo već do sada u prva dva tjedna obradili oko 50 tona više nego u istom periodu lani. Najbitnija stvar kod maslinovog ulja je da se masline isti dan prerade. Nama je bitna kvaliteta ulja koja odlazi od nas, stoga imamo standarde kakvo je stanje ploda koji uzimamo. Ako taj standard nije zadovoljen, mi ga vraćamo i, nažalost, ljudi to nerijetko i bacaju, kaže voditelj uljare Marijan Vodinelić.

Dalmaciju i otoke od Raba naniže je ove sezone pogodila maslinova muha, ali, nasreću, otok Krk je, uz Cres, Mali Lošinj i Istru izbjegao takvu sudbinu pa je urod i kvaliteta samih maslina visoka.

- Lanijski plod je bio nešto bolji jer je bila velika suša koja je uništila gotovo sve nametnike, a ove godine ja nešto lošiji, ali i dalje vrlo dobar. Ipak, ove godine je randman viši (omjer dobivenih kila ulja po prerađenoj kilaži sirovih maslina - op.a.). Lani je početkom berbe bio oko 8,5, a ove godine je 9,5. Na današnji dan lani bio je 9,5, a sada je 11,5, dodao je Vodinelić.

Oblice i talijanke

Od sorti su najzastupljenije "oblice" i "talijanke". Posljednjih godina maslinari se okreću i novim sortama, koje imaju kraći period od sadnje do prvog uroda.

- Nove, modernije sorte daju plodove već nakon 3 do 4 godine. Starijim sortama treba više, stoga je jasno da su maslinarima novije sve zanimljivije. Druga stvar je obnavljanje starih nasada. Svaka sorta ima

Maslinari zadovoljni

- Imamo oko 350 maslina koje obiremo, tri familije, tri zeta. Zadovoljni smo urodom. Lani je bila rekordna godina, ove je manje, ali je i dalje dobro, otprilike dvije trećine od lani. Plod je super, zdrave su ulike i dobro "plaćaju", randman je visok. Nama je glavno da imamo za sebe, da platimo troškove, što ćemo uspeti i to je super, rekao je Darko Dujmović iz Kornića.

neki svoj proces zrenja. Uz to, masline su počele sve brže zreti, klimatske promjene imaju učinak. Onda imamo situaciju da ukupna sezonska berba nije toliko obilna, ali je većina ploda sazrela u isto vrijeme i mi ne možemo sve obraditi. Jedan od načina kako bi se izbjeglo da ljudi bacaju masline je da imaju više sorti u maslinicima koje se razlikuju po periodu dozrijevanja, zaključio je Vodinelić.

Učenici krčke Osnovne škole »Fran Krsto Frankopan« na tradicionalnoj berbi maslina u školskom i župnom vrtu

Čak 250 kg maslina pobrale su ruke školana

KRK » Učenici trećih i šestih razreda OŠ »Fran Krsto Frankopan« već su devetu godinu zaredom obrali masline u školskom vrtu i u vrtu obližnje crkve Majke Božje od Zdravlja. Urod je bio dobar pa su mališani sakupili oko 250 kila maslina. Lanijski rekord od 400 kilograma nije oboren, ali je opet više od prosjeka od oko 150 kilograma po berbi. Projekt "Maslina" je osmislila te ga i dalje vodi učiteljica Sandra Krmpotić Gržančić uz pomoć kolegice Nade Matanić, a ove godine su asistrala i razrednice

Mali »mravi« u akciji

navedenih razreda, učiteljice Maja Karabaić, Ana Braut i Josipa Devčić-Sormilić.

- Kad su masline počele davati plodove, shvatili smo da školski domar to neće moći sam obrati. Stoga smo krenuli s ovim projektom i svake godine učenici trećih i šestih razreda sudjeluju u njemu. Ulje će biti vrhunske kvalitete jer je odmah odneseno u uljaru "Nono". Pola će zadržati škola od čega će dio ići u školsku kuhinju, a od ostatka će se raditi prigodni darovi u vidu malih bočica s natpisom škole. Drugu

polovinu ulja dobiti će župa, rekla je učiteljica Krmpotić Gržančić.

Berbu su edukativnim govorima otvorili su agronom David Markovčić, ravnatelj škole Serdo Samblić, knez Mikula IV (Petar Kopanica) i župnik Vedran Kirinčić.

Mališani su jako zadovoljni iskustvom koje su imali.

- Masline je teško brati, ali mi je bilo lijepo pa mi onda niti nije bilo toliko teško. Umiruće je. Od maslina ćemo dobiti ulje, koje se onda može politu po hrani, a ako se ne pretvori u ulje, može se

staviti na pizzu. Ja volim ulje, stavljam ga na puno hrane, a najviše volim na tostiće. Masline na pizzu maknem sa strane jer su mi gorke, rekla je Sonja iz 6.b razreda.

Ipak, ima i one djece kojoj su dobre čak i one na pizzu.

- Družili smo se i brali masline, a bilo mi je jako lijepo jer sam odmah odradio tri sata tjelesnog, a to mi je draže nego biti na nastavi. Maslinovo ulje najviše volim staviti na ribu, a pojedem i maslinu s pizze, rekao nam je Karlo iz 3. a.

R. PAŠKVAN

Ide vikend

U GORSKOM
KOTARU
MNOŠTVO
ZBIVANJA

DELNICE ▶ Treći vikend listopada na goranskom području donosi niz raznovrsnih zbivanja. Subotu otvaraju Delničani. U 10 sati ispred multifunkcionalne dvorane u Parku kralja Tomislava bit će otvoren 8. Hrvatski festival sportske rekreacije za osobe starije dobi. Sat kasnije u Domu kulture u Brod Moravicama svjedočit ćemo obilježavanju punih dvadeset godina rada Etno udruge Turanj. Nakon toga zbivanja sele u Mrkopalj koji je u preostalom dijelu subote središte Gorskog kotara. Tamo će najprije od 15 do 17 sati u Domu kulture biti moguće pogledati veliku izložbu kravata s čak 700 izložaka, među kojima će biti i one Olivera Dragojevića i članova Parnog valjka. Potom će u 18 sati u crkvi Blažene Djevice Marije žalosne biti održan humanitarni Koncert za mir na kojem će nastupiti renomirani glazbenici, a bit će premijerno izvedena pjesma »Dona pacem« posvećena miru i poslana papi Lavu XIV. Večer će kraju biti privedena u Domu kulture Mrkopalj i to uz drugu, završnu večer tradicionalnog petog po redu Goran Rock Festivala. (M. K.)

Donacija

UDRUGA CROSS
SPORT DOBILA
12 »TABLETA«

Dodjela tableta

DELNICE ▶ Dvanaest računala, tzv. tableta, podijeljeno je članovima Udruge Cross sport koja, između ostalog, brine o osobama s posebnim potrebama. Darovane tablete članovi će koristiti za edukaciju i u svakodnevnom radu. Riječ je, kako je pri dodjeli ovih računala istaknuo gradonačelnik Delnica Igor Pleše, o spravama koje su do sada koristili članovi Gradskog vijeća Delnice.

- Budući da za njih kupujemo nove tablete, odlučili smo ove, koji su u jako dobrom stanju, darovati Udruzi Cross sport. Time vam i zahvaljujemo na dosadašnjem radu te se radujemo daljnjoj suradnji – rekao je Pleše, a u ime udruge Cross sport na darovima je zahvalila Marina Miličević najavivši niz jesenskih aktivnosti te naglasivši kako će darovani tableti itekako pomoći u radu ove udruge. (M. K.)

Dio sudionika prijedpodnevnih radionica

MALO DRUGAČIJE Održana zanimljiva Noć istraživača Rijeka @ Delnice

Znanost može biti baš zabavna i pristupačna

Program je kroz niz radionica i interaktivnih sadržaja približio svijet znanosti, tehnologije i kreativnosti posjetiteljima svih uzrasta, a cilj mu je bio potaknuti znatiželju i istraživački duh

Marinko KRMPOTIĆ
Foto SŠ Delnice

DELNICE ▶ U organizaciji Centra za tehničku kulturu Rijeka i Srednje škole Delnice u sportskoj dvorani SŠ Delnice održana je zanimljiva Noć istraživača Rijeka @ Delnice, program koji je kroz niz radionica i interaktivnih sadržaja približio svijet znanosti, tehnologije i kreativnosti posjetiteljima svih uzrasta. Cilj programa bio je potaknuti znatiželju, istraživački duh i pokazati kako znanost može biti zabavna, pristupačna i svakome razumljiva.

Čašorakete i brodomakete

Program je realiziran u dva dijela - u jutarnjem terminu bio je namijenjen organiziranim grupama učenika, ukupno njih sedamdesetak, iz Srednje škole Delnice, Srednje škole Vladimira Nazora Čabar i Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića. Radionice su proveli i zamislili djelatnici Fakulteta za matematiku Sveučilišta u Rijeci, a teme su bile - Priča o

Nastup Marka Klauna oduševio je najmlađe

geometriji, Vremeplov šifriranja, Otvori škrinju evolucijom te Složi i zaigraj sudoku. Popodnevni program bio je otvoren za širu javnost i obuhvaćao je niz radionica, a pravo malo znanstveno kazalište otvoreno je predstavom Marka Klauna pod nazivom »Eurijeka, Eurijeka, Eurijeka«. Uslijedile su potom istraživačke postaje i radionice kroz koje su, primjerice, posjetitelji mogli otkrivati tajne mjerenja Zemlje uz radionicu Geometrija = Zemljomjerstvo, naučiti razliku između šifriranja i kodiranja, istraživati u

labirintu te se poigrati matematikom - sve u organizaciji Fakulteta za matematiku Sveučilišta u Rijeci.

U sklopu programa predstavljen je i projekt STEM(AJMO!) koji su u Delnicama predstavili partneri na projektu - Fakultet za matematiku, Centar tehničke kulture Rijeka i Hrvatski savez brodomaketara, a posjetitelji su mogli isprobati edukacijske

robote, izraditi čašorakete i brodomakete. Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci predstavio je radionicu Filozofija kroz igračke - misaoni eksperimenti za djecu, dok se Tehnički fakultet predstavio radionicom Struja stiže! Kako dolazi do nas - i kako ide sutra?, koja je posjetiteljima približila svijet energije i tehnologije.

Uspješan dan

Ova su događanja sufinancirana sredstvima Europske unije, sam projekt sufinancira Ured za udruge Vlade RH, a do spajanja Delnica i Rijeke došlo je zahvaljujući suradnji prof. dr. Vedrane Mikulić Crnković (Fakultet za matematiku Sveučilišta u Rijeci i Centar za popularizaciju i promociju znanosti) i predstavnice Srednje škole Delnice Mirne Bogić (nastavnice biologije) uz potporu ravnatelja Srednje škole Delnice Hrvoja Musinova. Mogućnost suradnje se rodila tijekom Festivala znanosti u Rijeci 2025. na kojem su učenici SŠ Delnice sudjelovali s prezentacijom vlastito osmišljene slikovnice o zaštićenim vrstama svijeta »Nestajuća čuda prirode«, kao

PROJEKT STEM(AJMO)

U sklopu programa predstavljen je i projekt STEM(AJMO!) koji su u Delnicama predstavili partneri na projektu - Fakultet za matematiku, Centar tehničke kulture Rijeka i Hrvatski savez brodomaketara, a posjetitelji će moći isprobati edukacijske robote, izraditi čašorakete i brodomakete

i tijekom sudjelovanja učenica 3.a razreda na Tetragonu 2025. pod vodstvom profesorica prirodoslovlja (Natalija Bašković, Mirna Bogić, Ivona Jerbić) i zajedničkog projekta navedenih profesorica »Znanost za male i velike«. Vrlo zadovoljan realizacijom je i Hrvoje Musinov, ravnatelj Srednje škole Delnice.

- Sve radionice su protekle više nego uspješno. Djeca su aktivno sudjelovala te zalažanjem i rješavanjem problemskih zadataka mogla prepoznati ljepotu u nastavi matematike, kao i povezanost s ostalim sferama života (npr. biologija, informatika, filozofija). Ovakav tip suradnje je pozitivan i uvijek prijeko potreban primjer suradnje visokoškolskih ustanova i srednje škole, a sve sa zajedničkim ciljem popularizacije znanosti među mladima. Nadamo se nastavku suradnje i u godinama koje slijede! Srednja škola Delnice zahvaljuje dr. sc. Vedrani Mikulić Crnković na mogućnosti suradnje, kao i svim predavačima i sudionicima koji su omogućili uspješno proveden dan u okrilju prirodoslovlja, rekao je ravnatelj Musinov.

Kroz igru i zabavu do novih saznanja

Naučiti se i saznati moglo svašta

“Ovakav tip suradnje je pozitivan i uvijek prijeko potreban primjer suradnje visokoškolskih ustanova i srednje škole

Hrvoje Musinov, ravnatelj SŠ Delnice

U utorak, u POU »Ante Starčević« Gospić

NOVA KNJIGA AFORISTIČARA PROFESORA DANKA IVŠINOVIĆA

GOSPIĆ »Ljubitelji poezije s »duhovitim predznakom« uskoro će svakako uživati u novom uratku najboljeg ličkog i hrvatskog aforističara prof. Danka Ivšinovića. U dvorani Pučkog otvorenog učilišta »Dr. Ante Starčević« u Gospiću u utorak 21. listopada organizira se promocija knjige poezije akademskog glazbenika i književnika prof. Danka Ivšinovića pod nazivom »Poezija u C-duru«. U izdanju Hrvatskog kulturnog društva Napredak prof. Danko Ivšinović objavio je šestu knjigu preplavljenu humoriističnim ozračjem. U prethod-

nim zbirkama aforizama bilo je epigrama, ali u ovoj novoj naslovljenoj »Poezija u C-duru« autor se predstavlja lirskim pjesmama duljim od prepoznatljivih mu epigramskih četverostihovima. Među sedamdesetak objavljenih pjesama najstarija je nastala još 1983. godine, a većina u proteklih nekoliko godina. Nekoliko je pjesama nove zbirke s ratnom i izbjegličkim temama, u logičnom ogorčenom tonu, pa bi mogle biti u pomalo tugaljivom ozračju, »bez povisilica, u pravom C-duru«. (M. S.)

Prof. Danko Ivšinović promovirat će knjigu »Poezija u C-duru«

Gacko pučko otvoreno učilište

IZLOŽBA »RIMLJANI U GACKOJ: PUTEVIMA ANTIČKOG NOVCA«

OTOČAC »Unatoč brojnim aktivnostima zbog preuređenja interijera Gacko pučko otvoreno učilište nastavlja s organiziranjem manifestacija za svačiji ukus. »Rimljani u Gackoj: Putevima antičkog novca« naziv je izložbe koja će biti otvorena u Muzeju Gacke pri Gackom pučkom otvorenom učilištu Otočac u petak 24. listopada u 19 sati. Rimljani su bili tek jedna nekadašnja svjetska sila koja je u plodnoj Gackoj dolini sagradila brojna naselja i ostavila tragove svoga postojanja. Izložba se bavi razdobljem antike tijekom kojeg je Gacka bila dio Rimskog Carstva, a Rimljani su na ovom prostoru ostavili brojne tragove sačuvane i danas.

Osim ostataka rimskog kamenoloma i svetišta posvećenih bogu Mitri, o boravku Rimljana u Gackoj svjedoči i rimski novac. Oko 200 antičkih novčića sačuvano je u numizmatičkoj zbirci Muzeja Gacke, a izdvojeni primjerci novca iz 3. i 4. stoljeća bit će predstavljani na ovoj izložbi. Izložba ne donosi samo priču o antičkom novcu, već i o rimskim carevima, materijalima od kojih je novac izrađen, kovnicama i putevima kojima je novac dolazio do Gacke i putovao Rimskim Carstvom. Izložba će biti otvorena u izložbenoj dvorani na katu Gackoga pučkog otvorenog učilišta Otočac, a ostaje otvorena do 10. prosinca. (M. S.)

Sa sastanka Hrvatske zajednice općina

ČESTITKE Veliko priznanje Hrvatske zajednice općina Zlatko Fumić treći put potpredsjednik

Načelnik Fumić zahvalio je na ukazanom povjerenju te istaknuo kako mu je iznimna čast što kolege prepoznaju njegov trud koji kontinuirano ulaže u promicanje interesa manjih sredina

Marin SMOLČIĆ

BRINJE »Među jedinicama lokalne samouprave u Ličko-senjskoj županiji teško je izdvojiti neku od osam općina koje već godinama nezaustavljivo idu naprijed. Bilo po pitanju infrastrukturnih projekata, stvaranja boljih uvjeta za život svojih građana, projekata za djecu i sportskih terena, kulturnih sadržaja... Izdvojiti bilo koju općinu bilo bi pomalo neumjesno. To je ovih dana ipak učinila Hrvatska zajednica općina.

Iznimna čast

Naime, načelnik Općine Brinje Zlatko Fumić (HSS) ponovo je, treći put zaredom, izabran za potpredsjednika Hrvatske zajednice općina, čime mu je još jednom iskazano veliko povjerenje kolega načelnika općina iz cijele države. Ovim izborom

Zlatko Fumić

„I dalje ću predano raditi na unaprjeđenju položaja općina, posebno onih ruralnih, (poput Općine Brinje) te na jačanju zajedničkog nastupa pred državnim tijelima

potvrđuje se dugogodišnji rad i angažman načelnika Fumića u razvoju općina te jačanju suradnje lokalne samouprave s državnim institucijama.

Pri tome je načelnik Fumić zahvalio na ukazanom povjerenju te istaknuo kako mu je iznimna čast što kolege prepoznaju njegov trud koji kontinuirano ulaže u promicanje interesa manjih sredina.

- I dalje ću predano raditi na unaprjeđenju položaja

općina, posebno onih ruralnih, (poput Općine Brinje) te na jačanju zajedničkog nastupa pred državnim tijelima, naglasio je Fumić.

Hrvatska zajednica općina okuplja načelnike iz cijele zemlje i djeluje kao vrlo važna platforma za zaštitu interesa lokalne samouprave. Zajednica aktivno radi na poboljšanju zakonodavnog okvira, razmjeni iskustava i rješavanju konkretnih

izazova s kojima se susreću sve općine - od demografije i infrastrukture do financiranja lokalnih projekata. Kroz zajednički rad i nastupe prema Vladi RH i ministarstvima, Zajednica nastoji osigurati bolje uvjete života u svim dijelovima Hrvatske.

Općina Brinje

Ponovni izbor načelnika Zlatka Fumića za potpredsjednika Hrvatske zajednice općina potvrđuje i ulogu Općine Brinje kao aktivnog sudionika u nacionalnim inicijativama, ali i vrlo važnog glasnogovornika ruralnih sredina koje se bore za ravnomjeran razvoj svih sredina.

Poradi podsjetnika treba istaknuti kako je Općina Brinje zadnjih godina uložila znatne napore i sredstva u revitalizaciju Dječjeg vrtića, zgrade Osnovne škole, u društvene domove, turističke sadržaje, lokalnu infrastrukturu...

NP Plitvička jezera potpisao vrlo važan ugovor vezan za čišćenje speleoloških objekata na području Parka

Nastavak ulaganja u zaštitu okoliša

PLITVIČKA JEZERA »Naš najljepši i najstariji nacionalni park gotovo redovno poduzima korake kako bi se dodatno zaštitile i valorizirale njegove posebnosti. Zadnji u nizu takvih aktivnosti vezan je uz zaštitu speleoloških objekata unutar NP Plitvička jezera. Ovih dana potpisan je ugovor s FZOEU za čišćenje speleoloških objekata na području Parka. Ukupna vrijednost projekta iznosi 40.323,93 eura, a provedba aktivnosti planirana je u trajanju od šest mjeseci. Cilj projekta je ukloniti otpad koji ugrožava

Potpisnici ugovora

podzemna staništa i vrste, te spriječiti onečišćenje podzemnih voda koje su iznimno važne za ekosustav Plitvičkih jezera.

Otpad u speleološkim objektima predstavlja ozbiljan ekološki problem jer narušava prirodnu ravnotežu podzemnih ekosustava. Njegovo uklanjanje ključno je za očuvanje čistoće podzemnih voda, koje čine temelj hidrološkog sustava Plitvičkih jezera. Provedbom ovog projekta Nacionalni park dodatno potvrđuje svoju ulogu u očuvanju prirodnih

vrijednosti i održivom upravljanju prostorom.

Projekt će se provoditi u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te uz nadzor stručnih službi Parka. Radove će koordinirati stručnjaci iz Službe zaštite prirode i ekologije, a projektni plan uključuje i mjere sprječavanja ponovnog odlaganja otpada.

Svečanom potpisivanju ugovora, između ostalih, nazočili su i direktor Fonda Luka Balen, ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković, a Nacionalni park

Plitvička jezera predstavljao je ravnatelj Tomislav Kovačević. Kako se pritome naglasilo, bit će ovo nastavak ulaganja u zaštitu okoliša ovog svjetski poznatog nacionalnog biser RH.

Ovim projektom Plitvička jezera nastavljaju kontinuirano ulagati u zaštitu okoliša i smanjenje ljudskog utjecaja na osjetljive dijelove prirode. Sustavno uklanjanje otpada iz podzemnih prostora doprinosi ciljevima očuvanja bioraznolikosti i održivog upravljanja zaštićenim područjima.

M. SMOLČIĆ

PREDNOSTI PRETPLATE NA TISKANO IZDANJE NOVOG LISTA:*

- značajna mjesečna ušteda
- dostava na kućnu adresu u jutarnjim satima
- dar svakom novom pretplatniku - sandučić za primanje novina
- dodatna pogodnost za pravne osobe - povrat PDV-a od 5%
- mogućnost plaćanja karticama

NARUDŽBE I INFORMACIJE:

- 051/650-043 ili 051/650-097
- radnim danom 7.30 - 15.30 sati
- info.pretplata@novilist.hr
- www.novilist.hr

PRETPLATA	1 MJESEC	3 MJESECA	6 MJESECI	12 MJESECI	18 MJESECI	24 MJESECA
CIJENA	35,98 €	104,72 €	202,99 €	393,08 €	570,29 €	734,62 €
POPUST	33,00 %	35,00 %	37,00 %	39,00 %	41,00 %	43,00 %
CIJENA PO PRIMJERKU	1,20 €	1,16 €	1,13 €	1,09 €	1,06 €	1,02 €

* vrijedi za područje ručne dostave i dostave putem Hrvatske pošte

U Kinu Edison

POČELI DANI HRVATSKOG FILMA

Chris Marcich

KARLOVAC » U Karlovcu u Kinu Edison otvoreni su 34. Dani hrvatskog filma, koji ove godine donose 85 filmova, od kojih 37 u natjecateljskom programu. Festival su otvorili umjetnički ravnatelj Silvestar Mileta, producentica Lana Dojčinović Matovina i ravnatelj Kina Edison Ivan Gojmerac, a okupljenima se obratio i ravnatelj HAVC-a Chris Marcich, istaknuvši da velik broj prijava i raznolikost pristupa potvrđuju vitalnost domaće filmske produkcije. Naglasio je važnost slobode umjetničkog izraza i poticanja kulturnog stvaralaštva kao temelja demokratskog društva. Karlovački gradonačelnik Damir Mandić istaknuo je ponos Karlovčana što njihov grad postaje središte domaćeg filma. Svečanost otvorenja obilježila je i emotivna glazbena posveta Gabi Novak – pjesma »Sretan put« iz filma »H-8« koju je izvela Lucija Jelušić Šimatović uz klavirsku pratnju Ognjena Gravore. Drugi dan festivala donosi bogat cjelodnevni program u kojem se izmjenjuju animacija, dokumentaristika, arhivski biseri i nova autorska ostvarenja. (K. C.)

KNJIŽEVNA NAGRADA Poznati dobitnici nagrade »Drago Gervais«

»Gervais« Marku Pogačaru i Jurjici Vesni Gržalja

Na ovogodišnji natječaj pristiglo je 50 rukopisa u konkurenciji za nagradu za najbolje neobjavljeno književno djelo te 11 prijedloga tiskanih knjiga za nagradu za najbolje objavljeno književno djelo na nekome od idioma čakavskog narječja

Kim CUCULIĆ

RIJEKA » Prema odluci prosudbenog povjerenstva Književne nagrade »Drago Gervais«, ovogodišnji dobitnik nagrade za neobjavljeno književno djelo je Marko Pogačar za »Esej o noći«, a dobitnica nagrade u kategoriji objavljenog književnog djela na nekom od idioma čakavskoga narječja je Jurjica Vesna Gržalja za zbirku poezije »San od sanj« u izdanju Ogranaka Matice hrvatske u Rijeci i Studija TiM.

Na ovogodišnji natječaj pristiglo je 50 rukopisa u konkurenciji za nagradu za najbolje neobjavljeno književno djelo te 11 prijedloga tiskanih knjiga za nagradu za najbolje objavljeno književno djelo na nekome od idioma čakavskog narječja, objavljeno u protekle dvije godine. Prosudbeno povjerenstvo u sastavu Boris Perić, Ivica Prtenjača, Vlado Simčić i Milorad Stojević u užu je izbor uvrstilo 5 rukopisa proze i 1 rukopis poezije. Također je odlučilo posebno pohvaliti prozne rukopise »Zar opet tata« Ružice Gašperov, »Plavokrug« Eme Brkljača, »Gouldova stolica« Marte Glawatzky Novosel i »Trešnja« Mislava Živkovića te rukopis poezije »Zmišane štajuna« Marine Valković.

Marko Pogačar

Djelo razigrane ozbiljnosti

Kako je navedeno u obrazloženju, iako svoju rodnu odrednicu naoko nosi već u naslovu, »Esej o noći« Marka Pogačara teško je bez ostataka strpati u neku od ladica kojima bi, bar u svojem školskom pristupu, trebala baratati suhoparna književna analiza. »Eseju on uvelike

duguje okvir i strukturu... i tu svakako valja pohvaliti autorovo nastojanje da tu danas već prilično zanemarenu literarnu formu održi na životu«, naglašeno je.

Za knjigu Jurjice Vesne Gržalja istaknuto je da je »San od sanj« posveta moći održanja zavičajnog govora, u ovom slučaju rodnog mjesta autorice, Šmrike, i to

Jurjica Vesna Gržalja

pronicanim neprikrivenim motivima nostalgije i melankolije koji prevladavaju cijelom zbirkom unesenim u stihove nježnošću i radošću istovremeno.

O nagradi

Podsjetimo, Književnu nagradu »Drago Gervais« utemeljio je Grad Rijeka 1961. godine, a glavni joj je cilj poticanje književnog stvaralaštva. Nagrada se dodjeljuje za najbolje neobjavljeno književno djelo (roman, zbirku poezije, zbirku novela, dramu i drugo) i za najbolje objavljeno

književno djelo na nekom od idioma čakavskog narječja hrvatskog jezika koje je objavljeno u dvije kalendarske godine koje prethode godini raspisivanja javnog natječaja. U obje kategorije nagrada uključuje posebno priznanje i 2.700 eura, a za neobjavljeno djelo autor dodatno dobiva i objavu knjige o trošku Grada Rijeke. Nagrada se od 1974. dodjeljuje bijenalno, a od 2005. natječaj provodi Gradska knjižnica Rijeka koja je ujedno i nakladnik nagrađenog neobjavljenog književnog djela.

Izložba slika autora Tomislava Vukasa otvorena u riječkoj Galeriji Garbas u Starom gradu

Duh Primorja i životi ljudi isprepletenih s morem

RIJEKA » Rijeka u svim svojim bojama, koloristička i živopisna, izložena je u Galeriji Garbas, a nastala je iz ruke Tomislava Vukasa. Radi se o opusu koji donosi barke, more, morski život i morske ljude kroz kombinaciju oštih linija, geometriziranih oblika i kontrasta boja. Izložbu su otvorili, osim Vukasa, pročelnica područnog ureda za konzervatorske poslove Lilian Stošić i povjesničar umjetnosti Sebastijan Jureša.

»Izložba koju večeras otvaramo nije samo niz vizualnih prikaza na platnu, ona je svjedočanstvo osobnog puta umjetničke zrelosti i jedinstvene vizije Tomislava Vukasa. Danas nismo ovdje samo zbog slikarstva, nego zbog susreta. Susreta s morem, barkama, ljudima i s onim tihim, ali snažnim elementima koji čine identitet našeg kraja«, istaknula je Stošić, a Vukasov

Umjetnik Tomislav Vukas

slikarski rukopis opisala prepoznatljivim po intenzivnim bojama i ekspresivnim gestama, dok svako djelo nudi priliku da zastanemo, osjetimo i promislamo.

Vukas je u ovom opusu za bilježio duh Primorja i ljudi čiji su životi isprepleteni s morem, ribarstvom i tradicijom, dok

su barke na slikama simboli putovanja, opstanka i slobode. Sebastijan Jureša okupljene je uveo u Vukasov slikarski stil, objašnjavajući da njegovi radovi istovremeno zrače jedinstvenost i promišljenost. Njegove radove, objašnjava, definira geometrija, a kvadratna platna služe kao

Radojka Šverko uz pratnju Vladimira Babina

stabilna osnova unutar koje se smještaju kružnice koje otvaraju prostor. »Ti prostori, pojednostavljeni i stilizirani, odišu tišinom i kontemplativnom atmosferom, dok se o njima i izvan njih pojavljuju svakodnevni riječki prizori, barke, galebovi, konopi i ribari. Motivima je dopušteno

da izlaze iz okvira i prelaze granice, čime komuniciraju s pozadinom i unose osjećaj pokreta i slobode«, objašnjava Jureša.

Otvorenje tako »primorske« izložbe nije moglo proći bez glazbe, a posjetitelje je svojom magijom počastila velika Radojka Šverko, u pratnji

dugogodišnjeg suradnika, profesora Vladimira Babina na klavijaturi. Izveli su tri pjesme, od kojih je posljednja, »Moja lanterna«, koja nije mogla bolje pogoditi sentiment izloženih slika, neke posjetitelje ganula do suza.

»Prekršit ću svoje uobičajene stavove da ne govorim na mikrofону, nego da jednostavno pjevam. Ali ne mogu drukčije nego izraziti zadovoljstvo što se večeras nalazim ovdje, u povodu ove prekrasne izložbe radova našeg Tomislava Vukasa za kojeg sam emotivno, jako emotivno vezana. Ali da me ne biste krivo shvatili, on nije moj, on je od moje kćeri«, rekla je ponosna punica. Izložbi je prisustvovala i gradonačelnica Iva Rinčić čiji rad Šverko cijeni i podržava.

Izložba ostaje otvorena do 23. listopada.

Valentina BOTICA

»GJALSKI« ROBERTU MEĐUREČANU

ZAGREB ▶ Robert Međurečan dobitnik je Nagrade »Ksaver Šandor Gjalski« za 2025. godinu za roman »Tako neka bude«, izvijestilo je Društvo hrvatskih književnika. Prosudbeno povjerenstvo u sastavu: Dunja Detoni Dujmić, Sofija Keča, In-

grid Lončar, Strahimir Primorac i Kristian Novak (predsjednik) – jednoglasnom je odlukom dodijelilo Nagradu »Ksaver Šandor Gjalski« za roman koji je objavio Sandorf. Na natječaj su ove godine prijavljene ukupno 74 knjige, a u užem se izboru

našlo 15 knjiga. U obrazloženju Kristian Novak ističe: »'Tako neka bude' Roberta Međurečana na jedinstven način ujedinjuje vrhunski povijesni realizam i hrabar intelektualni izazov koji gađa izravno u suvremeni hrvatski kontekst.« (K. C.)

LIKOVNA NAGRADA Nagrađena izložba »Geste aktivacije – radovi u javnom prostoru«

Nagrada »Ivo Kalina« Igoru Grubiću za izložbu u MMSU-u

Izložbom je dan pregled Grubićevih radova nastalih u javnom prostoru, podcrtavši javni angažman i odgovornost pojedinca u aktivnom kreiranju pozitivnih društvenih promjena, ističe povjerenstvo

Kim CUCULIĆ

RIJEKA ▶ Gradonačelnica Grada Rijeke, Iva Rinčić, donijela je odluku o dodjeli likovne nagrade »Ivo Kalina« za 2023. i 2024. godinu Igoru Grubiću za samostalnu izložbu pod nazivom »Geste aktivacije – radovi u javnom prostoru«, održanu u Muzeju moderne i suvremene umjetnosti od 20. lipnja do 25. rujna 2024. godine.

Likovna nagrada »Ivo Kalina« dodjeljuje se za najbolju likovnu izložbu na području suvremene umjetnosti održanu tijekom prethodne dvije godine u galerijskim i javnim prostorima na području grada Rijeke. Nagrada se dodjeljuje za najbolju samostalnu izložbu ili autorsku koncepciju izložbe, a sastoji se od posebnog pisanog priznanja i novčane nagrade. Na javni poziv stiglo je 10 prijedloga za dodjelu nagrade od strane 9 predlagatelja.

Stručno povjerenstvo zaduženo za vrednovanje pristiglih prijedloga radilo je u sastavu: Hrvoje Urumović, prof. mr. art., Zlatko Tot, povjesničar umjetnosti, Nikola Nenadić, akademski kipar, Branka Benčić, povjesničarka umjetnosti i Vanja Tataj Štok, prof.

Višemedijsko stvaralaštvo

Povjerenstvo smatra da je nagrađena izložba radovima i postavom bila izuzetna te da je ovom izložbom u potpunosti dočaran retrospektivan pogled na umjetnikovo stvaralaštvo.

Velika samostalna izložba retrospektivnog karaktera Igora Grubića predstavila je višemedijsko umjetnikovo stvaralaštvo nastalo od kraja devedesetih do danas. Izložba je predstavila dvadesetak radova širokog raspona formata, od minimalnih gesti u vidu teksta, fotografije ili performansa, preko dokumentacije, do

kompleksnijih serija, ili dvokanalne instalacije. Izložbom je dan pregled Grubićevih radova nastalih u javnom prostoru, podcrtavši javni angažman i odgovornost pojedinca u aktivnom kreiranju pozitivnih društvenih promjena kao jedan od temeljnih poticaja umjetnikova stvaralaštva. Izbor radova na izložbi »Geste aktivacije – radovi u javnom prostoru« predlaže neke od ključnih Grubićevih radova poput antologijskog »Crnog peristila« (1998.) ili akcije »Knjiga i društvo« (1998.) usmjerene protiv PDV-a na knjigu, kojom je iste godine mobilizirao brojne kolege umjetnike u jedinstvenu manifestaciju s konkretnim ciljem. Jedno od središnjih mjesta na izložbi zauzela je monumentalna fotografska instalacija »366 rituala oslobođenja« koja predstavlja poligon u okviru kojeg Grubić dovodi do ostvarenja poetske

Igor Grubić

i političke mogućnosti kritike i emancipacije. Rad dokumentira spoj ilegalnih akcija, izravnost susreta s ulicom, performativnost, građanski neposluš, poetski terorizam, proizvedeći tenzije u uspavnom javnom polju...

Društveni angažman

Iskreno, autentično i dosljedno, umjetničko i društveno djelovanje Igora Grubića

S izložbe u riječkom MMSU-u

izraslo je iz prepoznavanja nužnosti za društvenim korekcijama, usmjereno je da razotkriva nepravde i asimetrije. U tom smislu, Grubićevo je javno djelovanje, izlazak izvan galerijskih prostora i neposredan društveni angažman jedno od pulsirajućih mjesta umjetnikovog interesa, ali i osobna potreba. Spajajući osobno i političko, etiku i estetiku, ukazujući na

dijagnoze društvenog stanja, Grubićevi radovi urasli su u tkivo stvarnosti. »Geste aktivacije« prikazale su kontinuitet Grubićeve umjetničke prakse i djelovanja na nezavisnoj sceni koji su gotovo uvijek usmjereni na pitanje vlastite građanske odgovornosti i u kojim se prepoznaje vjera u transformativni potencijal umjetnosti, navedeno je u obrazloženju.

Uhvati film - sedam dana filmskog maratona od 20. do 28. listopada na nekoliko lokacija u Rijeci

Filmski program koji spaja umjetnost, inkluziju i promišljanje o ljudskosti

RIJEKA ▶ Festival Uhvati film bit će održan u Rijeci od 20. do 28. listopada na nekoliko lokacija. Uhvati film dio je međunarodne mreže istoimenih festivala nastalih u Novom Sadu, a danas se održava i u Rijeci, Kotoru i ranije u Banjoj Luci. Riječ je o jedinstvenom edukativno-zabavnom filmskom programu koji na originalan, duhovit i emotivan način spaja umjetnost, inkluziju i promišljanje o ljudskosti. Osim u kinima, Uhvati film redovito gostuje i u školama i na fakultetima, gdje ga profesori i ravnatelji pozivaju kao primjer učenja kroz film. Ovi kratki

filmovi nisu namijenjeni samo osobama s invaliditetom – naprotiv, snimili su ih autori s invaliditetom, ali za sve koji žele rasti, razumjeti i mijenjati način na koji gledaju svijet.

U ponedjeljak, 20. listopada, u HKD-u na Sušaku otvorenje donosi »Razgovor ne boli«, javnu tribinu s gošćama dr. sc. Marijanom Sumpor i Brankom Peuračom, koje su proteklih mjeseci radile na srednjoročnom vrednovanju Nacionalnog plana izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom. Uz njih i druge sudionike, večer donosi niz kratkih filmova o obrazovanju,

osposobljavanju i zapošljavanju mladih. Sljedeći dan, 21. listopada, u klubu »Palach« bit će održan Uhvati glazbeni film, a 22. listopada u Dnevnom boravku slijedi program Umjetnost i knjige na filmu. Zatim će 23. listopada u MO-u Mlaka biti održana Penzija na filmu, odnosno filmovi koji ruše predrasude o »trećoj dobi«. U Zajednici Talijana Rijeka slijedi program Uhvati talijanski film.

Središnji dan festivala je 27. listopada u HKD-u na Sušaku. Završni tjedan Uhvati filma donosi najjače naslove i priče koje ostavljaju bez daha.

Publika će imati priliku pogledati nekoliko favorita međunarodnog žirija, poput »Beyond Each Frame« – emotivne priče o redateljici koja i bez vida ne gubi pogled na svijet, te »Vibrations from Gaza« – dirljiv dokumentarac o snazi umjetnosti usred tišine i buke rata. Uz njih, filmovi poput »Crvenih cipela« i »The Power of Goodbye« podsjećaju koliko tanku liniju dijelimo između boli, ljubavi i slobode izbora. Zatim je 28. listopada veliko finale i glas publike. Posljednji dan festivala donosi eksplozivnu emociju i ideja: od španjolskog »Abellon-Bumbar«, priče

FILMOVI ZA SVE

Ovi kratki filmovi nisu namijenjeni samo osobama s invaliditetom – naprotiv, snimili su ih autori s invaliditetom, ali za sve koji žele rasti, razumjeti i mijenjati način na koji gledaju svijet

o slijepom pčelaru i njegovim »nevidljivim« očevima, do potresnog brazilskog »Menino« te inspirativnih dokumentaraca o ljubavi, obitelji i umjetnosti. Publika će, kao i svake godine, moći glasati za svoje favorite putem online forme koju je

pripremio Chatko. Program su podržali Grad Rijeka, Odjel za kulturu i HAVC, a dio finalnih večeri bit će ostvaren uz tumačenje filmova u duhu znakovnog jezika u suradnji s Udrugom gluhih i nagluhih PGŽ-a. (K. C.)

Udruga žena operiranih dojki Nada Rijeka

KONCERT »PJESMOM ZA NADU«
U UTORAK U HKD-U NA SUŠAKU

RIJEKA » Rijeka se i ove godine u listopadu, mjesecu posvećenom podizanju svijesti o borbi protiv raka dojke, sjedinjuje u plemenitoj misiji. Udruga žena operiranih dojki Nada – Rijeka tradicionalno organizira donatorski koncert pod nazivom »Pjesmom za Nadu«, događaj koji već godinama spaja umjetnost i humanost.

U utorak 21. listopada Hrvatski kulturni dom na Sušaku postat će oaza glazbe, emocija i nepokolebljive podrške. S početkom u 19 sati, publika će imati priliku uživati u glazovima vrhunskih izvođača koji su svoje nastupe darovali za ovu važnu svrhu. Na pozornicu će stati istaknuti glazbenici – Nikolina Tomljanović, Ema Kresina, Antonio Krištofić i Tina Vukov. Svojom glazbom obogatit će večer i, što je najvažnije, poslati poruku nade i snage ženama koje se suočavaju s najtežim životnim iskušenjima. Bit će to glazbeno putovanje koje slavi životnu volju i zajedništvo u borbi protiv bolesti. Kroz program će voditi uvijek posebna i topla Jana Bubnić Arčanin čija će energija i angažman dodatno oplemeniti svaku minutu ove donatorske večeri.

»Pozivamo sve građane i ljude dobra srca da se pridruže ovoj iznimnoj večeri. Vaša ulaznica nije samo karta za nezaboravan glazbeni doživljaj, već i direktna podrška radu Udruge Nada – Rijeka kojem je namijenjen sav prihod od koncerta. Dođite 21. listopada u 19 sati u HKD na Sušaku i pomozite da glazba postane most prema ozdravljenju i kvaliteti života. Zajedno smo jači«, poručuju organizatori. (NL)

Za sve od 15 do 30 godina

KLUB ZA MLADE PALACH
TRAŽI PRVE ČLANOVE

RIJEKA » Kao što smo već pisali, Klub Palach pokreće - Klub za mlade Palach koji, osim što traži članove, najavljuje i zanimljive programe.

»Pokrećemo Klub za mlade Palach! Tražimo prve članove koji će zajedno s nama graditi novi prostor za mlade u Rijeci! Klub za mlade Palach namijenjen je mladima od 15 do 30 godina, a cilj mu je pružiti prostor i prilike za kvalitetno provođenje slobodnog vremena, učenje novih vještina i pripremu za ulazak u svijet rada. Kao član Kluba, možeš: sudjelovati na besplatnim višemjesečnim radionicama: keramika, tehnička i videoprodukcija, STEAM radionice (STEM + art) i jednodnevnim razvojnim radionicama; sudjelovati u humanitarnim i zelenim akcijama; koristiti dnevni boravak:

učiti, družiti se, igrati društvene igre, stolni tenis ili stolni nogomet; biti dio timskih sastanaka i predlagati vlastite ideje i događaje: jer Palach je tvoj prostor za stvaranje i očuvanje riječke scene! Ako želiš biti dio ekipe koja pokreće novu generaciju Palacha, prijavi se putem QR koda i postani član Kluba za mlade Palach«, poručuju iz Palacha.

Već sljedećeg tjedna, točnije u četvrtak, započinju besplatne radionice keramike za mlade.

»Pridruži se našim radionicama keramike u sklopu projekta Klub za mlade Palach i otkrij čar oblikovanja gline, od prvog dodira do gotovog unikatnog predmeta! Termini: 8 susreta, jednom tjedno. Prvi tjedan: četvrtkom od 10 do 12 sati; drugi tjedan: utorkom od 17 do 19 sati (izmjenjuju se jutarnji i popodnevni termini). Lokacija: Klub Palach, Kružna 8. Sudjelovanje je besplatno! Još samo 3 slobodna mjesta - prijavi se što prije! Prijave i info: palach.mladi@gmail.com«, dodaju iz Palacha.

Projekt se provodi uz financijsku podršku Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih te u partnerstvu s Gimnazijom Andrije Mohorovičića Rijeka. (I. Ko.)

FRANO LIVINGSTON U zagrebačkom ZKM-u u utorak predstav

Pripremam ko

Posjetitelji će biti zaista privilegirani. Imat će priliku uživo čuti novu glazbu s albuma, za koju je Tommy Emmanuel rekao da sadrži spektakularnu glazbu, skladbe briljantne i šarene, s mnogo iznenađenja i vijugavih puteva. Način na koji će se glazba izvesti je isto nešto što ljudi ne mogu doživjeti svaki dan, najavljuje Frano

Claudia BOŠKOVIĆ

ZAGREB » Rijeko glazbeno čudo Frano Živković, poznat i kao Frano Livingston, predstavlja treći studijski album »The Graduation« uživo 21. listopada u Zagrebačkom kazalištu mladih, na svom prvom samostalnom zagrebačkom koncertu. Frano Živković već godinama oduševljava publiku svojom virtuoznošću: nakon što je kao dijete osvojio svjetske pozornice i surađivao s renomiranim glazbenicima, sada započinje novo poglavlje svoje karijere. Uoči ovog važnog trenutka, razgovarali smo s Franom o inspiraciji iza novog albuma i svemu što ga čeka u nastavku glazbenog puta.

Najzrelije izdanje

U Zagrebu ćete 21. listopada u ZKM-u održati svoj prvi samostalni koncert i predstaviti novi album »The Graduation«. Što publika može očekivati od tog nastupa i kako se pripremate za taj važan trenutak?

– Tako je, u utorak 21. listopada imam prvi samostalni

koncert u Zagrebu i jako se veselim. Pripremam koncertni šou u kojem će posjetitelji biti zaista privilegirani. Imat će priliku uživo čuti novu glazbu s albuma, za koju je Tommy Emmanuel rekao da sadrži spektakularnu glazbu, skladbe briljantne i šarene, s mnogo iznenađenja i vijugavih puteva. A ako Tommy to kaže, onda ja tu nemam što dodati, osim što ću izvesti i neke dobro poznate stvari u novom ruhu. Način na koji će se glazba izvesti je isto nešto što ljudi ne mogu doživjeti svaki dan. Fingering gitarista na ovim prostorima je malo ili ih nema. Također, ponosno mogu najaviti i genijalne goste. Dino Jelusick s kojim ću prvi put ostvariti suradnju i to mi je velika čast, a na pozornici će mi se pridružiti i moja sugradanka Mia Negovetić. Nas troje smo zapravo svi imali sličnu etiketu u djetinjstvu od koje smo se trebali odmaknuti pa su mi stoga naši susreti i suradnje jako dragi. I gypsy jazz majstor Mate Matišić, jedan od rijetkih s kojim imam priliku zaprašiti gypsy jazz standarde.

„Moja glazba je tu za ljude

i veseli me kad je ljudi poslušaju i prenesu kako ih se dojmilo i kako je na njih utjecalo, to je zapravo i poanta

Album »The Graduation«, kao što sam naziv sugerira, objavljen je uoči vašeg diplomiranja. Kako ste pristupili njegovoj koncepciji i što ste željeli prenijeti kroz te kompozicije?

– Ovo je moj treći autorski album i logično najzreliji. Skladbe su nastajale uglavnom kroz razdoblje mog studiranja. Sva-ka nosi svoju priču i iskustva koji mnogi prolaze pa je lako u njima se prepoznati. Moja glazba je tu za ljude i veseli me kad je ljudi poslušaju i prenesu kako ih se dojmilo i kako je na njih utjecalo, to je zapravo i poanta. Skladbe su nadahnute i susretima uživo s publikom, obiteljskim vrijednostima, komunikacijskim izazovima mladih, našim korijenima, osobnim

odlukama i osjećajima koji nas vode kroz život. Volio bih istaknuti kako su mnogi ljudi mislili da su Chet Atkins i Tommy Emmanuel koristili trikove pri snimanju, da je nemoguće izvoditi dionice basa, harmonije i melodije u isto vrijeme. Međutim, kao i kod njih, moja glazba je snimljena onako kako zvuči izvorno, sve je odsvirano odjednom i

Tommy Emmanuel - mentor i uzor

Više ste puta dijelili pozornicu sa svojim glazbenim uzorom i mentorom Tommyjem Emmanuelom. Možete li opisati kako je ta suradnja izgledala — kakve vrijedne lekcije ste naučili od njega i na koji je način utjecao na vaš autorski izričaj?

– Priča počinje davnog ljeta 2007. godine kada sam tek dobio svoju prvu malenu gitaru (do tada sam svirao tatinu veliku i to poput kontrabasa). To je bio pun pogodak jer je bila dovoljno mala da je može svirati jedan klinac od 3 godine. I vrlo brzo sam savladavao i reproducirao melodije. Velikog Tommyja Emmanuela upoznao sam na dan njegovog koncerta 2008. na Ljetnoj pozornici u Opatiji. U to vrijeme njegova mi je glazba već bila poznata jer mi je dida Žarko donio DVD koji sam upijao poput spužve. Tommyja sam oduševio svirajući melodije nekih njegovih pjesmi. Od tada, niiedan koncert koji je Tommy svirao, ako je bio u Hrvatskoj ili blizu, moji roditelji i ja nismo propuštali. Veliko iznenađenje dogodilo se kad sam imao 8 godina, a Tommy je s projektom »Kings of Strings«, u kojem je sudjelovalo još dvoje mojih uzora - Stochelo Rosenberg i Vlatko Stefanovski, svirao u velikoj Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog u Zagrebu. Imao sam priliku svirati s njim u backstageu, ali onda me je pitao želim li svirati s njim na pozornici. Tu večer sam zapamtio kao jedan od najdražih događaja u svom životu, a slijedilo je još mnogo takvih večeri

Frano i Tommy Emmanuel

jer svaki sljedeći put kad sam posjetio Tommyjev koncert, on me velikodušno pozvao na stage s njim. Još jedna velika prilika koju mi je Tommy pružio je kad me uvrstio kao gosta na svoju europsku turneju 2016. godine. Tamo sam iskusio profesionalnost u organizaciji, umijeću sviranja i rada s publikom koju je vrlo teško nadmašiti. Na toj turneji sam upoznao i izuzetnog australskog violinista Lana Coopera. Iznenađenja još nisu gotova - 2018. godine, pri svojem drugom posjetu Americi, pozvan sam u Tommyjev dom gdje mi je poklonio svoju gitaru. Tu gitaru nazvao je Yellow Mouse i s njom je odradio više od 1.000 koncerata, tako da je taj dar ne samo neprocjenjiv, nego i nevjerovatna motivacija da se nastavim baviti onime što najviše želim. Od

Tommyja sam tijekom svih ovih godina naučio nevjerovatno puno i meni samom cijela priča zvuči nevjerovatno, ali Tommy je zaista velikodušan čovjek koji nesebično podržava mnoge talente. Mislim da je prepoznao da sam ozbiljan i da cijeni moj kontinuitet i marljivost. Nedavno sam napunio 21 godinu, ali sviram već 18 godina. Osim toga, Tommyjev uzor Chet Atkins je njemu pomogao na sličan način pa Tommy to prenosi na mlade generacije. Imao je jako velik utjecaj na moj autorski stil, možda najveći od svih. Ne smatraju ga mnogi glavnim autoritetom za akustičnu gitaru bez razloga. Njegove ideje ostavile su velik dojam na mene, ali naravno ne radim copy-paste. Imam i razne ostale utjecaje, klasične, jazz, pop, rock, funk...

PNP U PONEDJELJAK U DALLASU PREDSTAVLJA ALBUM »GODO«

U ponedjeljak 20. listopada s početkom u 18 sati u riječkom Dallas Music Shopu bit će održana uvodna promocija albuma »Godo« riječke rock grupe PNP. Bend je nastao u drugoj polovini 2023. godine i čine ga stare »iskusnjare«

Ri Rock scene: Goran Matković – Moha (gitara), Sandro Silić – Sile (bas), Dragan Simić – Gec (gitara), Dorjan Sabljak – Dodo (vokal) i Roland Strek – Roki (bubanj). »Godo« donosi devet autorskih skladbi sastava, a najavljen je singlovima

i videospotovima »Strah«, »Probudi se« i »Kap po kap«. Koncertna promocija albuma bit će u četvrtak 23. listopada u riječkom Klubu Palach te 7. studenoga u zagrebačkom klubu Hard Place u sklopu festivala Velika rock eksplozija #17.

vlja treći studijski album »The Graduation«

ncertni šou

na isti se način može doživjeti i na albumu i uživo.

Radim najbolje što znam

Treći studijski album u vašim godinama nije mala stvar. Što smatrate najvećom promjenom u svom glazbenom izrazu od prvog albuma do danas?

– Prvi album »It's a Secret« je svojevrsna arhiva skladbi koje sam napisao do svoje desete godine. To je moja poruka svijetu, evo tu sam. Sad gledam na to kao u neki portal u prošlost. Iako sadrži rane radove, na tom albumu se nalaze biseri koje sviram i danas. Između prvog i drugog albuma »Reason to Smile« već sam puno napredovao i u tehnici i u stvaralaštvu. Često mi ljudi govore da im je teško povjerovati kako je te skladbe napisao i odsvirao netko tko ima četrnaest godina i manje. Kroz slušanje prvog pa drugog pa trećeg albuma može se osjetiti kako sam doživljavao svijet u sva ta tri razdoblja svog života. To je ono što radim dok skladam, prenosim svoja

iskustva u glazbu. Trudim se napraviti najbolju skladbu što mogu, a kako vrijeme prolazi i skupljam različite inspiracije, stječem više znanja, skladbe bi logično trebale biti sve bolje i bolje. Moj stil se nije puno promijenio, samo je evoluirao, a neke od poruka koje prenosim su ozbiljnije. Dobio sam puno povratnih informacija da neovisno o kojem se albumu radi, ljudi vole slušati moju glazbu na putovanjima i u raznim trenucima svakodnevice, a posebno me veseli kad čujem da netko svira moje skladbe, što je prilično izazovno, jer sviračka tehnika mora biti na visokoj razini.

U vrlo ste ranoj dobi postali sinonim za wunderkinda: vaša životna priča toliko je inspirativna da je poslužila kao nadahnuće za lik Miguela u Pixarovom filmu »Coco«. Kako danas, s više iskustva i zrelosti, gledate na to razdoblje svog života i percepciju javnosti koja vas prati još od djetinjstva?

– Istina je da me ta etiketa wunderkinda prati, no uvijek

mi se činilo da na neki način zasjenjuje vrijednost rada što sam uložio u sebe jer svi pomisle - ah, on je jako talentiran, blago njemu. Ljudi rijetko gledaju dublje. Mnogi i ne vjeruju da govorim istinu o svom životu. Zato nisam dopustio da me to definira, uvijek mi je bilo draže da me ljudi dožive kao osobu. Kad razmišljam o prošlosti, najviše se prisjećam lijepih trenutaka, važnih lekcija i bitnih događaja i ne gledam na to u smislu što bih promijenio da imam sadašnje znanje. To je razdoblje prošlo, a sad radim najbolje što znam u sadašnjosti i planiram za dalje.

Mnogo planova

Moglo bi se reći da se nalazite u trenutku velike prekretnice – što slijedi nakon albuma »The Graduation«? Imate li već u planu nove projekte ili suradnje?

– U prvom planu tu je naravno promocija albuma, dogo-varanje i sviranje koncerata, nalaženje ekipe s kojom mogu raditi dobar posao. Moram se više koncentrirati na društvene mreže jer moja iskustva ukazuju na to da broj followera puno više od kvalitete glazbenika utječe na to hoće li ga netko angažirati. To je malo žalosno, ali što se mora, teško je i još uvijek se mora. U skladateljskom smislu već imam ideje za mnoge nove pjesme na gitari, a uz to i klasične orkestralne skladbe i jazz skladbe za koje bih trebao skupiti bend kako bih ih izveo. Zato mi je koncertna i izvođačka karijera s gitarom trenutno najveći fokus. Također planiram održati razne radionice i masterclassove, jer i putem takvih događanja želim prenositi sva iskustva i znanja koja sam stekao.

Dvadesetjednogodišnji glazbenik započinje novo poglavlje

Natalli Radovčić objavila pjesmu »Duga, duga noć«

Potruga za spojem emocije i energije

Reakcije na najavu pjesme su brojne, mlada je pjevačica iz okolice Poreča već pokazala vokalnu raskoš, ali i izgradila svoj prepoznatljiv identitet

ZAGREB » Nakon predstavljanja na Dori 2025. i uspjeha posljednje objavljenih pjesama »Jedna briga manje« i »Laku noć«, mlada istarska pjevačica Natalli objavila je singl – »Duga, duga noć«.

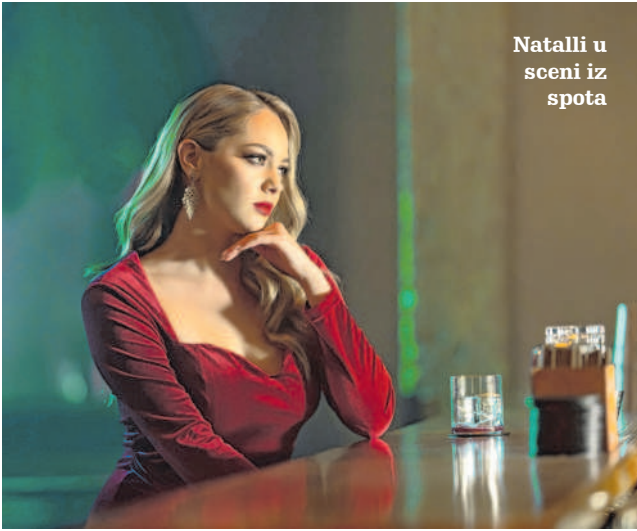
Cijelo joj je ljeto, kako sama kaže, bilo radno.

– Pjevanje uživo mi je najveća škola, a ovog ljeta sam baš puno »učila«. Osjećam da sam sazrela, da sada bolje razumijem svaku riječ koju pjevam. »Duga, duga noć« mi baš paše energijom i tempom, mislim da će odlično zvučati i uživo. Baš se veselim vidjeti kako će je ljudi doživjeti, kaže ona.

Uz prepoznatljiv glas, svjež zvuk i zaraznu energiju, glazbu i tekst potpisuje Marija Mirković, autorica s kojom je Natalli već ostvarila prepoznatljivu kreativnu kemiju, dok je aranžman i produkciju ponovo preuzeo Hrvoje Domazet, njezin stalni suradnik i prijatelj, poznat po modernom, svježem i eurovizijskom pop zvuku.

»Duga, duga noć« nastavlja Natallinu potragu za glazbenim izrazom koji spaja emociju i energiju, a tekстом i melodijom donosi atmosferu lude noći i slobode. Pjesma je snimljena u vedroj i opuštenoj studijskoj atmosferi nakon završetka Natallinog koncertno aktivnog ljeta, tijekom kojeg je nastupala po cijeloj obali.

– Volim pjesme koje imaju

Natalli u sceni iz spota

AUTORSKA EKIPA

Glazbu i tekst pjesme potpisuje Marija Mirković, aranžman i produkciju preuzeo je Hrvoje Domazet, a spot je režirao Borna Hržina

priču, ali i ritam koji te tjera da se pokreneš. »Duga, duga noć« je upravo to, kaže Natalli i dodaje da je ovo bio dobar izazov.

Spot koji je režirao Borna Hržina snimljen je u zagrebačkom Peaches and cream baru. Uz Natalli u spotu se pojavljuje Dominik Bečvardi, jedan od ponajboljih hrvatskih

barmena.

– Navikla sam pjevati balade, stati na pozornicu i emocijom prenijeti pjesmu. Ovdje sam u spotu morala dosta glumiti i uživjeti se u ulogu kako bih prenijela priču, što mi se jako svidjelo. Nosi poruku slobode, samopouzdanja, dodaje.

Reakcije na najavu pjesme su brojne, mlada je pjevačica iz okolice Poreča već pokazala vokalnu raskoš, ali i izgradila svoj prepoznatljiv identitet, kombinaciju snažnog glasa, vizualnog stila i pristupačnosti. Publika je već kroz njezine dosadašnje singlove mogla vidjeti kako se Natalli ne boji iskoraka – iz balada u moderan pop, iz intime u energiju. »Duga, duga noć« taj je iskorak učinila potpunim. (M. Ra.)

Spot za ToMin novi singl režirao je Filip Gržinčić

»0 mrtvima samo najbolje«

RIJEKA » Tomislav Marić ToMa predstavio je novi singl »0 mrtvima samo najbolje«, pjesmu koja donosi dublju i zreliju stranu njegova stvaralaštva. Nakon uspješnica »Kriva procjena«, »Tamo« i »Pet minuta«, četvrti je to singl koji će se naći na njegovom drugom studijskom albumu. Slojevit je to i emocionalno intenzivna pjesma koja spaja suvremenu Lockroomovu produkciju s dubokim ToMinim tekstom.

– Nakon više od dvije godine otkada smo je napisali, sretan sam što konačno mogu objaviti ovu pjesmu. Ovo je kompleksna pjesma koja nije plitka niti jednostrana, umotana u Lockroomovu modernu produkciju. Jan i ja ostavili smo na njoj i dušu i srce, i vjerujem da će to svi koji je poslušaju i osjetiti, otkrio nam je ToMa.

ToMi se u pisanju glazbe pridružio Jan Jakovljević s kojim ga veže dugogodišnje prijateljstvo i suradnja. Jan ističe da je ova pjesma kruna njihova zajedničkog rada.

– Sam rif napisao sam prije tri godine, i čim sam ga pokazao ToMi, on je već nakon

nekoliko dana poslao prvu verziju pjesme. Mislim da smo na ovoj pjesmi radili najduže – ali i da je to najbolja pjesma koju smo zajedno napisali, rekao je Jan.

Prateći videospot potpisuje Riječanin Filip Gržinčić s kojim ToMa već tradicionalno surađuje. Ovoga puta izazov je bio poseban – cijeli spot snimljen je telefonom iPhone 17 Pro Max.

– Uvijek se veselimo kad nas ToMa nazove s novim projektom! Ovaj put nam je malo zapaprio, ali taj izazov nas je baš veselio. I mobitel i ToMa su sve izdržali, pa i snimanje pod vodom, te se nadamo da će se i publici svidjeti rezultat, rekao je Gržinčić.

ToMa uz novu pjesmu i album koji će biti objavljen početkom 2026. godine, najavljuje i promotivni koncert 18. travnja u zagrebačkoj Tvornici kulture. (I. Ko.)

U likovnoj umjetnosti postoji statičnost, u modi pokret. Oba proizlaze od potrebe da se nešto interpretira i provede u oblik. Modni dizajn je produžetak likovne umjetnosti jer je isti instinkt, samo druga površina za izražavanje

GREI MODNI BREND RIJEČANKE DUNJE BAJIĆ

Ništa nije slučajno, svaki šav i linija imaju svrhu

Sandy URAN

Iza riječkog modnog brenda Grei krije se ime grafičke dizajnerice i modelistice visoke mode Dunje Bajić. U razgovoru za naš list otkrila je detalje izložbe koju je od jučer moguće pogledati u BuRa DesignStoreu, ali pričala je i o tome kako je ušla u svijet mode i umjetnosti, kako nastaju njene kreacije od haljina do ruksaka koji odišu posebnim art štihom, te pomno objasnila vlastitu životnu filozofiju koja se odražava i na njen kreativni rad.

KOLEKCIJA 25CAPSULE

Predstavite nam kapsulu kolekciju i izložbu koja se može pogledati u BuRa DesignStoreu.

- 25Capsule je zadnja Grei kolekcija, odražava slobodnu interpretaciju forme, bezvremenski dizajn i minimalističku estetiku koja klasične komade transformira u eleganciju s karakterom čime potiče izražavanje jedinstvenog stila. Ove godine u kolovozu predstavljena je na modnoj reviji Riječke stepenice, a do 24. listopada će je biti moguće pogledati na samostalnoj izložbi u BuRa DesignStoreu, koja će uključivati i sav dosadašnji rad brenda Grei.

Vaš je stil izražavanja vrlo umjetnički. Što vam je bila inspiracija na samom početku?

- Inspiracija mi je na početku bio sam rad i procesi eksperimentiranja s formom iz kojih su se rađale ideje. Kao grafičarka po struci htjela sam spojiti grafiku i modu u jedno, te sam tako krenula otiskivati materijale tehnikom sitotiska od kojih bih kasnije šivala nošive komade.

Što je bilo presudno da krenete u modne vode?

- Oduvijek me zanimalo kreativno stvaranje, umjetnost i dizajn. Još od malih nogu sam se lovila šivaće mašine i to se samo nastavilo. Nikad nije bila riječ o modi u klasičnom smislu.

Bila je to potreba da izrazim osjećaj, kreativnost, materijaliziram ideje i oblikujem neki svoj svijet. Moda je za mene sredstvo, oblik izražavanja i okvir koji mi to sve omogućava.

Otkrijte nam nešto više o tome kako ste ušli u svijet umjetnosti i što vam je bio podstrek.

- Mama mi je profesorica likovnog, a tata grafičar, stoga je nekako bilo logično da bih mogla krenuti u nekom od smjerova kreativnog izražavanja. Poticaj za ulazak u taj svijet došao je iz potrebe da se i sama izrazim, sve je išlo dosta spontano.

IDEJA »ANTIFASHION«

Tko je najviše utjecao na vaše umjetničko formiranje?

- Kontakt s umjetnošću i tehnikama prenijeli su mi roditelji, ali ono što me oblikovalo bilo je iskustvo - rad, pokušaji, pogreške i upornost koja iz toga raste.

Je li netko od poznatih umjetnika izvršio važnu ulogu u vašem poimanju likovnosti? Tko vam je blizak po senzibilitetu?

- Umjetnički pravci i pojedinci svakako su ostavili trag, ali najbliža mi je ideja »antifashion« - kao otpor prema uniformiranosti i komercijalizaciji mode.

POGREŠKA KOJA JE POSTALA IDENTITET

Zašto ste brend nazvali Grei?

- Od samog početka u svom radu koristim neutralne boje - crnu, bijelu, sivu. One za mene odražavaju dubinu i suptilnu, introspektivnu ravnotežu koju želim prenijeti kroz svaki model. Grei je stilizirani oblik riječi grey (sivo), pogrešno napisana, ali namjerno. Pogreška koja je postala identitet.

Kako se odvija proces stvaranja: sve počinje crtežom i završava printom?

- Proces stvaranja započinje idejom koja se razvija spontano kroz sam rad. Sve ide iz glave u stvaranje prototip komada koji se nakon završne razrade prenosi u finalnu verziju. Grafike nastaju na papiru, a kasnije se prenose na matricu i otiskuju bojom na materijale, te su nakon sušenja materijali spremni za krojenje i šivanje.

Vaše su kreacije drukčije, kao i materijali od kojih ih izradujete. Po kojim ih kriterijima odabirete?

- Odabir materijala je važan jer on nosi formu i cijelu priču koju želim prenijeti. Osim boje materijala, bitna mi je njegova funkcionalnost i sposobnost da podrži jednostavan, promišljen dizajn. S obzirom na to da koristim ručnu tehniku tiskanja, materijal mora dobro reagirati na te procese.

RADIM U TIŠINI

Rijeka je znana kao rokerski grad. Što slušate od glazbe dok stvarate?

- Radim u tišini, tako najbolje zadržavam fokus na onome što radim. Ali glazba, posebno alternativna, ima velik utjecaj na mene i moje izražavanje.

Kako gledate na suvremenu hrvatsku modnu scenu, te onu svjetsku?

- Iskreno, trenutačno ne pratim dovoljno modnu scenu da bih mogla odgovoriti na ovo pitanje.

Ima li netko od poznatih kreatora da vam je poseban?

- Rick Owens, Ann Demeulemeester, Vivienne Westwood...

Što bi po vama svaka žena trebala imati u svom ormaru?

- Mislim da bi svaka žena trebala imati u ormaru ono što joj daje slobodu i osjećaj koji odražava njenu istinu i autentičnost.

Pogled je obično uvijek fokusiran na budućnost. Vjerujem da već imate neke nove zamisli u mislima koje namjeravate realizirati u dogledno vrijeme?

- Ideje su već u procesu realizacije, u nastajanju su novi komadi za ovu zimu koji će uskoro ugledati svjetlo dana.

INTUITIVNI DOŽIVLJAJ BOJA

Kako biste definirali, opisali, svoju životnu filozofiju i po čemu je ona vidljiva u vašim djelima i kreacijama?

- Vjerujem u snagu jednostavnosti, u životu i u dizajnu, jer ono što je nepotrebno, često odvlači pažnju od suštine. U mojim kreacijama ta je filozofija vidljiva kroz minimalizam, neutralne tonove i preciznu strukturu. Svaki šav i linija imaju svoju svrhu, ništa nije slučajno. Nastojim stvarati komade koji dišu s onim tko ih nosi i koji omogućuju da oblik, pokret i osobnost dođu do izražaja.

NIVES SKOMRLJ

NIVES SKOMRLJ

Vjerujem u snagu jednostavnosti, u životu i u dizajnu, jer ono što je nepotrebno, često odvlači pažnju od suštine. U mojim kreacijama ta je filozofija vidljiva kroz minimalizam, neutralne tonove i preciznu strukturu. Nastojim stvarati komade koji dišu s onim tko ih nosi i koji omogućuju da oblik, pokret i osobnost dođu do izražaja

NIVES SKOMRLJ

Siva je boja koja se može kombinirati sa svim drugim bojama. Kakvo je vaše viđenje boja i koje značenje one imaju za vas? Koja je vaša omiljena boja?

- Boje doživljavam vrlo intuitivno. Neutralne - crna, bijela, siva, bež nijanse, ne traže pažnju, ne dominiraju, u njima nema distrakcije, samo čista struktura, red i ravnoteža. One stvaraju prostor za oblik, teksturu i pokret. U mom radu boje daju kontekst. Ako moram izdvojiti omiljenu, to bi bila crna, u njoj pronalazim dubinu, jasnoću i jednostavnost.

Veza između likovne umjetnosti i modnog dizajna je iznimno relevantna. Kakvo je vaše viđenje tih dvaju medija i veze koja postoji među njima?

- U likovnoj umjetnosti postoji statičnost, u modi pokret. Oba proizlaze od potrebe da se nešto interpretira i provede u oblik. U likovnoj umjetnosti to se događa kroz boju, kompoziciju i potez, a u modi kroz liniju kroja, proporciju, strukturu i odnos materijala prema tijelu. U tom smislu modni dizajn je produžetak likovne umjetnosti jer je isti instinkt, samo druga površina za izražavanje.

NIVES SKOMRLJ

Ležerno, neopterećeno, a opet vrlo promišljeno

Ivana KOCIJAN
Snimio Marko GRACIN

Još jedna sjajna modna lekcija stiže nam ovog tjedna s Korza. Kao prave modne štreberice i štreberi Riječanke i Riječani svoju su ovoj tjednu modnu zadaću »napisali« za čistu peticu. U suncem okupanom gradu vedra se atmosfera prenijela i na naše sugrađane koji su s osmijesima i u odličnom raspoloženju obavljali svoje dnevne zadatke. Ležerne, udobne, moderne, neopterećene, ali opet vrlo promišljene modne kombinacije obilježile su ovaj ugodni jesenski tjedan u kojem su se posljednji ljetni komadi skladno nadopunjavali s prvim zimskim odjevnim predmetima.

Stisnimo se...

Savršeno!

Stilska petica

Ljubiteljica boja

Smjehuljice

Džungla na asfaltu

Žena sa stavom

Zimsko ili ljetno?

Moderna
klasika

Raznovrsnost
traperi

Opa!

Nasmijani
dvojac

Svaka u
svom filmu

E, ovo
je dobro
raspoloženje!

U trendu

Dvostruki
look tjedna

POČETAK DRUGOG KRUGA Nogometaši Rijeke danas gostuju u Koprivnici u okviru desetoga

Petrović: Osjećam pobjednički želimo se vratiti tamo gdje

Rastemo iz tjedna u tjedan. Samopouzdanje i pobjednički mentalitet su tu. Dva-tri trijumfa zaredom i Rijeka se vraća tamo gdje pripada. U borbu za trofeje - najavljuje Dejan Petrović

Danijel VUKUŠIĆ

RIJEKA ▶ Važna pobjeda je stigla baš uoči reprezentativne pauze. Prvak Rijeke danas je u Koprivnici, naredni HNL dvoboj je kod kuće s Osijekom. Bijeli gore od želje da trijumfom kod Slaven Belupa dođu do dvije uzastopne HNL pobjede. Prvi put ove sezone! Gostovanje najavljuje slovenski reprezentativac, veznjak Dejan Petrović.

Ostaje pitanje jesu li Bijeli 3:1 trijumfom kod Gorice u prošlom kolu napokon ostavili krizu iza sebe. I osjeća li se u momčadi opet ono samopouzdanje i glad za pobjedama i trofejima.

- I osjećam i vidim. Vrijeme je da počnemo pobjeđivati u serijama. Kao što je i sam trener Sanchez rekao, u gotovo svim smo utakmicama bili bolji od protivnika, bili bliže pobjedi, a na kraju gubili zbog individualnih kikseva. Vjerujem da ćemo sada biti bolji, posebno u završnici. Zato i idemo u Koprivnicu po pobjedu i da svima pa i nama samima dokažemo kako je kriza rezultata gotova, a Rijeka u nastavak sezone ide u svom pobjedničkom stilu.

Petrović je jedan od brojnih igrača koji su u dosadašnjem dijelu sezone dobio crveni karton. I ta serija isključenja bila je dokaz nervoze, frustracije. A trener i svi koji prate treninge kaže kako sad u momčadi nema ni traga nekoj tenziji, samo naporan rad garniran osmijesima.

- Iskreno, ne znam zašto smo zaredali s tim crvenim kartonima. Prevelika želja, pritisak... Ne znam. No i na tome se radilo. Stvarno je bilo previše utakmice u kojima smo

RIJEKIN MARATONAC - Dejan Petrović

morali biti s igračem manje i ja sam uvjeren kako se i taj negativni segment više neće ponavljati. Mirni smo, vjerujemo u sebe, a jedva čekamo sljedeću utakmicu.

Novi ugovor

Riječani su Goricu riješili pobjedom, to je bio preduvjet za miran rad tijekom HNL pauze i pripremu za Slaven Belupo. A misli vjerojatno već lagano bježe i na europski dvoboj

Rijeka - Sparta Prag u četvrtak na Rujevici.

- Ne, ne... Nema razmišljanja o Sparti niti o tome uopće razgovaramo. Fokus je sto posto na Slaven Belupu. Ne bi bilo dobro da nam misli bježe na europsku utakmicu, a imamo jako puno posla za vratiti se u vrh HNL-a. Protivnik će biti bez Nestorovskog, nama za Koprivnicu nedostaju Kreilach i Škorić, a svi ostali smo zdravi, spremni i motivirani,

u punom treningu.

Mnogi se pitaju koliko je lošim rezultatima, pa i toj »epidemiji« crvenih kartona kumovala distrakcija zvana prijelazni rok. Za Petrovića se i prošle zime i prošlog ljeta govorilo o tome kako bi lako mogao napraviti izlazni transfer, a sad je u sezoni isteka ugovora s Rijekom. Vjerojatno je nemoguće posve skrenuti misli s tih mogućnosti da se ode u bogatiji klub. Što se na

kraju ni za koga nije realiziralo osim za Selahija i Djouahru tj. one kojima je ugovor istekao završetkom prošle sezone.

- Meni to zaista nije bio niti će biti problem. Znam da samo dobrim igrama za Rijeku mogu, kad za to dođe vrijeme, napraviti dobar transfer. A i kraj sezone je daleko, dakle mislim samo na to da svaku utakmicu i Rijeka i ja budemo što bolji, igrom i rezultatima. Želim pomoći klubu koji

apsolutno osjećam kao moj. Tu sam već gotovo dvije i pol godine, osvojili smo sve, želimo se opet boriti za trofeje... Uopće mi ta priča o transferima nije u mislima. Uostalom, počeo sam pregovore o produženju ugovora.

Otkad je Selahi otišao Petrović je češće jedini veznjak koji stoji kao posljednja brana ispred obrane. U reprezentaciji kod Keka zna igrati daleko ofenzivnije, iza napadača. Smeta li ga što ove sezone najčešće odraduje taj posao s naglašeno obrambenijim obvezama?

- »Šestica«, »osmica«, prednji vezni... Što god trener odluči. Ove sezone igramo tako da se najčešće Dantas i ja tijekom utakmice mijenjamo na pozicijama zadnjeg veznog i »box to box« veznjaka. Malo je on povučeniji, malo ja. Mislim da to dobro radimo, da je ta rotacija dobra, nepredvidljiviji smo za protivnike, često i ja odem više gore, stvoriti višak igrača u napadu. Nije nikakav problem.

Najava promjena

Sanchez stalno govori o značaju duela na obje strane terena. Donošenje pravih odluka, preuzimanje odgovornosti...

- I mi rastemo u tim segmentima, svaki dan sve smo bliže ispunjavanju svih njegovih ideja i zahtjeva. Mislim da se to vidi na utakmicama, a mi koji smo unutra znamo da se veliki pozitivni pomak vidi i na treninzima. Normalno da bi sve bilo lakše da povežemo dvije-tri pobjede. Odnosno da budemo Rijeka kakva moramo biti. A rastemo, iz tjedna u tjedan. Sad pogled na ljestvicu nije ugodan, ali nitko ne sumnja da ćemo se uskoro vratiti tamo gdje pripadamo.

Igrači Slaven Belupa optimistično dočekuju Riječane kojima žele uzvratiti za posrtaj na Rujevici u prvom kolu kad su iz

Farmaceuti očekuju tvrdnu utakmicu

KOPRIVNICA ▶ U očekivanju današnjeg dvoboja s Rijekom na svom terenu, svi u redovima Slaven Belupa vjeruju u povoljan ishod.

- U goste nam stiže dobro znan suparnik protiv kojeg smo prošle sezone odigrali pet utakmica. Sada imaju novog trenera i malo su promijenili sustav i stil igre. Vjerujem da će naša momčad u ovom razdoblju biti na razini kakvu želimo gledati cijele sezone. Pobjeda nad Osijekom

u prošlom kolu bila nam je dobar putokaz za to - rekao je Mario Gregurina na press konferenciji koju je održao s Adrianom Jagušićem.

Trener Koprivničana zbog ozljeda danas ne može računati na Ivan Božića i Karla Iša-segija, dok Ilija Nestorovski mora odraditi crveni karon, zarađen na utakmici s Osijekom. Unatoč svim problemima, Gregurina je optimist.

- Nestorovski nam je bitan igrač, ali nadam se da će se

naši napadači iskazati. Svi oni se dižu u formi, tako da neće biti problema, bez obzira na to tko će od njih započeti utakmicu. Rijeku je prošle sezone krasila granitna obrana, a i ovaj put očekujemo tvrdnu utakmicu. Oni će vjerojatno igrati s trojicom, odnosno petoricom u zadnjoj liniji, ali mi smo spremni i za varijantu s četvoricom, tako da nas tu sigurno neće iznenaditi. Moramo biti oprezniji jer Rijeka ima dobre automatizme i potentna

je prema naprijed. Napravili smo dobru analizu i vjerujem da neće nas iznenaditi - istaknuo je trener Slaven Belupa.

Važnu kariku njegove momčadi predstavlja Jagušić koji je imao zapaženu ulogu u pobjedi hrvatske U-21 reprezentacije nad vršnjacima iz Ukrajine.

- Nema umora, iako sam odigrao cijelu utakmicu. Spreman sam za Rijeku. Svi se radujemo toj utakmici jer već smo pokazali da sa svima možemo igrati na svom terenu.

U Koprivnici ne gubimo lako bodove. Koliko se sjećam, Rijeka nas nije niti jednom pobijedila kao gost. No, u zadnje tri utakmice su nam uzeli Kup i Europu. Pobijedili su nas i u prvom kolu ove sezone. Tada im nismo uspjeli vratiti, ali vjerujem da sada hoćemo. Moramo biti strpljivi i izaći na teren kao momčad jer samo tako ih možemo pobijediti - kazao je Jagušić kojeg je tijekom ovog ljeta tražio Dinamo.

No, on je odlučio ostati u

svojoj Podravini.

- Igram i razvijam se, ali ne mogu biti zadovoljan ulaskom u novu sezonu. Iako su stvar malo popravile asistencije, znam svoje kvalitete i koliko mogu dati. Srećom, moja forma se diže, i to je dobro. Sada će, vjerujem, biti još bolje. Svi nam puno znači sve veća podrška s tribina, pogotovo na utakmicama protiv klubova koji nisu iz Velike četvorke - zaključio je Jagušić.

D. PETROVIĆ

TRIDESET I PET GODINA OD UTAKMICE HRVATSKA - SAD

Prije 35 godina odigrana je prva utakmica hrvatske nogometne reprezentacije, u Zagrebu 17. listopada 1990. Hrvatska je s 2:1 pobijedila SAD pred 30-ak tisuća gledatelja u Maksimiru.

Hrvatsku je vodio Dražan Jerković, a golove su postigli Aljoša Asanović (29') i Ivan Cvjetković (33'), dok je konačni ishod skrojio Troy Dayak (80').

11.

mjesto zauzima hrvatska nogometna reprezentacija na najnovijoj FIFA-inoj ljestvici

kola sa željom da prvi put povežu dvije pobjede

ki mentalitet, oripadamo

Utakmicе 10. kola:									
Vukovar 1991 - Lokomotiva									
1:1									
S. Belupo - Rijeka									
15.30 sati									
Dinamo - Osijek									
18.00 sati									
Istra 1961 - Hajduk									
ned 16.00									
Gorica - Varaždin									
ned 18.15									
Dinamo									
9	6	1	2	20:7	19				
Hajduk									
9	6	1	2	14:7	19				
Lokomotiva									
10	4	4	2	12:12	16				
Varaždin									
9	3	3	3	10:10	12				
Istra 1961									
9	3	3	3	9:11	12				
S. Belupo									
9	4	0	5	12:17	12				
Gorica									
9	3	2	4	11:13	11				
Rijeka									
9	2	4	3	11:11	10				
Osijek									
9	2	3	4	8:9	9				
Vukovar '91									
10	1	3	6	9:19	6				

Sljedeće kolo (25. listopada): Gorica - Hajduk (24. listopada), Lokomotiva - Istra 1961, Varaždin - Slaven Belupo, Rijeka - Osijek (26. listopada), Vukovar 1991 - Dinamo (26. listopada).

Osjećam kako je sve izraženo i taj pobjednički mentalitet. Zaista je bilo dosta utakmica u kojima se sve što se moglo okrenulo protiv nas. Nismo izgubili samopouzdanje, mentalitet nije upitan. Još malo sreće koju sigurno zaslužujemo i bit će to kako treba biti. Uostalom, pogledajte ljestvicu. Baš te dvije-tri pobjede zaredom koje sam spomenuo i... Stvar se radikalno mijenja, nabolje.

Ako netko poznaje Rijeku i kao klub i kao grad onda je to Damir Kreilach, a njegova je procjena kako ova Rijeka ima posve dovoljno vremena i sigurno ima kvalitetu da opet dođe do borbe za trofeje.

- Slažem se s tom procjenom. Kadar je gotovo isti, novi stil igre sve uigraniji, mentalitet pobjednički i fajterski, kvaliteta je tu. Pobjedili smo u Gorici, idemo danas pobijediti u Koprivnici i odmah će sve izgledati drukčije, daleko bolje - najavio je susret Sanchezov i Kekov »maratonac«.

U kojem će sastavu Bijeli danas istrčati? To samo Sanchez

Ljubav ne poznaje granice

Ker ljubezen ne pozna meje ili Kad ljubav ne poznaje granice. Grafit s tom porukom blista na ulazu u Jelšane. Vječna je ta silno emotivna poveznica Bijelih i Slovenije. Fegic, Florjančič, Kek... Danas Petrovič. Daličevi Vatreli idu fenomenalno, Kekova Slovenija se u kvalifikacijama jako muči, podbacuje. U B skupini su sedam bodova iza vodeće Švicarske, četiri iza Kosova.

- Nismo donijeli tri boda iz Prištine. Pa je i doma protiv Švicarske bilo 0:0. Imali smo odličnih prilika u obje utakmice. Nadamo se da ćemo u studenome biti efikasniji, dohvatiti barem drugo mjesto i dodatne kvalifikacije - kaže Petrovič.

Zna se kako se zidovi znaju tresti kad je Matiaž Kek liut.

- Nije bilo povišenih tonova nakon 0:0 u Stožicama jer svi znamo koliko je Švicarska kvalitetna. Kad smo u Baselu izgubili 0:3 onda je bilo... Problema. Onda nam je šef itekako imao što za reći. U Ljubljani smo odigrali dobro, nismo zabilili, ali naš pravi kiks je 0:0 i brojne propuštene prilike na Kosovu. Švicarcima je jako teško zabiti, još nisu primili gol u kvalifikacijama.

Slovence neće gol, ali izbornikov stručni rukopis vidljiv je u svakom detalju. Ima li elemenata koje bi bilo dobro »preslikati« na igru Rijeke?

- Rijeka je promijenila trenera i način igre, a u tim okolnostima uvijek treba malo vremena da se dođe do te uigranosti na pravoj razini. Taj defenzivni dio priče morao bi postojati i u igri Rijeke, da teško primamo golove. Ove sezone nije toliko do trenera koliko možda do adekvatnog fokusa svih igrača, ali mislim i da smo te probleme riješili, da kreće jedna daleko bolja Rijeka - tvrdi Petrović.

zna. Najavio je promjene, tijekom pauze obavio brojna testiranja, dobroano provjerio i juniorski kadar. Vjerojatno ipak neće u neke radikalne promjene startnih jedanaest koji su pobijedili Goricu, a 18-godišnji Dominik Istračić blizu je još jednom istraživanja od prve minute.

promjene startnih jedana-
est koji su pobijedili Goricu,
a 18-godišnji Dominik Thaqi
blizu je još jednom istrčava-
nju od prve minute.

gubili bodove u nadoknadi

N. PAVLETIĆ/PIXSELL

Dinamo dočekuje Osijek pod povećanim pritiskom

IŠOBAN/PIXSEI I

RAZUMIJE NAVIJAČE - Mario Kovačević

Modri nakon kritika love iskupljenje

Osiyek igra nogomet i sigurno se neće samo braniti, a ja vjerujem da će nama to odgovarati - kaže Mario Kovačević

ZAGREB ▶ Uoči večerašnjeg dvoboja s Osijekom na stadionu Maksimir Mario Kovačević tvrdi da je njegova momčad dobro iskoristila dvotjednu stanku zbog kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo, no takve riječi već odavno su sastavni dio javnih nastupa svih trenera u tim situacijama. Jedino mjerilo predstavljaju teren i konačni rezultat utakmice, a maksimirski šef struke je itekako svjestan mogućnosti idućeg suparnika.

- Osijek jako poštujemo. Oni možda ne stoje dobro na ljetvici, ali stvarno igraju vrlo dobro. Sve njihove utakmice u kojima su gubili bodove mogle su otići i na drugu stranu. Osijek igra nogomet i sigurno se neće samo braniti, a ja vjerujem da će nama to odgovarati. Njihova vezna linija i napad su dobri, ali mi ćemo dati sve od sebe za pobjedu - rezonira Kovačević.

Izostanci

Njegov debitantski nastup na modroj klupi stigao je prije nešto više od dva mjeseca na Opus Areni. Modri su riješili taj derbi u svoju korist (2:0) tek u završnih dvadeset minuta utakmice, a istim rezultatom su kasnije savladali Rijeku i Hajduk na gostovanjima. No, nisu briljirali na utakmicama koje se ne nazivaju derbijima. U Varaždinu su jedva spasili bod (2:2), dok su na stadionu Maksimir istim rezultatom (1:2) izgubili od Gorice i Lokomotive.

- U prvom krugu prvenstva bilo je puno stvari kojima možemo biti zadovoljni. Mi smo u procesu koji je tek počeo. Naravno, ne mogu biti zadovoljan porazima, ali u derbijima smo pobjeđivali. Imamo problema kada nam suparnik zatvori prostore, i zato smo na tome radili tijekom ove pauze. Vodim se time da svaki izgubljeni bod nije dobar, ali nitko ne pobjeđuje baš uvijek. Bit će tu još oscilacija, ali naš cilj u ovoj četvrtini prvenstva je osvajanje što više bodova - dodaje Kovačević koji zbog ozljeda večeras ne može računati na Matea Lisiću, Ronaëla Pierrea-Gabriela i Morena Živkovića.

Doduše, druga dvojica ove sezone ionako nisu provela ni sekunde na terenu. U kategoriju upitnih za derbi s Osijekom spadaju Niko Galešić i Gabriel Vidović, koji su imali problema s virozom.

- Bit će promjena u momčadi. I zbog tih izostanaka, i zbog velikog broja utakmica. Do sada smo koristili 23 igrača,

“Mi smo u procesu koji je tek počeo. Ne mogu biti zadovoljan porazima, ali u derbijima smo pobjeđivali. Imamo problema kada nam suparnik zatvori prostore i zato smo na tome radili tijekom ove pauze

Mario Kovačević

a dvadesetorica su imala dobru minutažu. Znam kako diše svlačionica, znam na koga mogu računati. Svi rade odlično, a igrat će oni najbolji - tvrdi Kovačević.

Reprezentativci

Ova modra momčad se ne može pohvaliti velikim brojem reprezentatiaca, poput onih prijašnjih. Međutim, Kovačević je duboko uvjeren da je to tek privremeno stanje.

- Bit će tu puno reprezentativaca, imamo igrače u mladoj reprezentaciji, a bit će ih još i više. Ako su u reprezentaciji, to znači da su kvalitetni, a to je uvijek dobro - govori maksimirski šef struke.

Večerašnje sučeljavanje i njemu nosi određeni pritisak, pogotovo nakon teškog razočaranja protiv Lokomotive u zadnjem kolu prije odlaska na pauzu. Taj poraz navijači su jednoglasno stavili na dušu treneru, tvrdeći da nije dorastao klubu Dinamovog kalibra.

- Radim ovaj posao godinama i potpuno razumijem kritike. Uvijek radim po svoje i nemam obaveze prema niti jednom menadžeru niti niko kome drugome. Gledam samo svoju momčad. Mi smo protiv Lokomotive odigrali dobre stvari, ali možda ću u drugom slučaju razmišljati drugačije. Važno je da gledam momčad i igrače. Imali smo niz od četiri pobjede i htio sam još tu jednu, i tako sam procijenio. Da sam stavio momčad drugačije i da smo izgubili, opet bi netko našao povoda za kritike zaključuje Kovačević.

D. PETROVIĆ

UKRATKO

JOSIP GLASNOVIĆ
SVJETSKI PRVAK U TRAPU

ATENA ► Hrvatski strijelac Josip Glasnović osvojio je titulu svjetskoga prvaka u trapu u Ateni, čime je popunio kolekciju zlatnih medalja na velikim natjecanjima.

U zadnjoj seriji kvalifikacija Anton Glasnović izjednačio je svjetski rekord sa svih 125 pogodaka, a njegov brat Josip je bio drugi sa 124 pogođene mete. Uz braću Glasnović nastupio je i Giovanni Cernogoraz te zauzeo 18. mjesto sa 119 pogodaka. No, Hrvatska je s ukupno 368 pogodaka osvojila momčadsko zlato.

U pojedinačnom finalu je Anton Glasnović zauzeo četvrto mjesto s 26 pogodaka u sedam serija, u kojima je imao čak devet promašaja.

U prvih pet serija braća Glasnović su sa po 20 pogodaka bila na diobi drugog mjesta s Indijcem Zoravarom Singhom Sandhuom, a vodio je mladi Španjolac Andres Garcia s dva pogotka više. Prvi je u finalu otpao Amerikanac William Hinton, nakon njega Francuz Antonin Desert, a potom i Anton Glasnović.

Josip Glasnović i Indijac Sandhu imali su po 29 pogodaka, a Garcia jedan manje. U osmoj seriji Josip je pogodio svih pet meta, baš kao i Garcia, a Indijac je imao tri promašaja pa mu je pripalo bronca. Glasnović je ostao nepogrešiv do kraja natjecanja, a Garcia je već u devetoj seriji imao tri promašaja pa je zadnjih pet meta bila samo formalnost. Josip Glasnović je postao svjetski prvak s 44 pogotka od 50 meta u finalu, a Španjolac je ostao na 39.

ŠĆEPANOVIĆ DEBITIRA
U ŠIBENIKU

RIJEKA ► Košarkaši Kvarnera večeras (19 sati) na Baldekinu igraju novi derbi začelja. Kvarner i Šibenka jedine su momčadi koje u prva tri kola SuperSport Premijer lige nisu upisale pobjedu pa će tako jedna od njih večeras konačno prekinuti negativni niz. U riječkoj momčadi se nadaju da će ih novi trener Aleksandar Šćepanović, koji je prije tri dana odradio prvi trening s igračima nakon što je naslijedio Antu Nazora na klupi, probuditi i donijeti pozitivan šok. Šibenka ima prednost domaćeg terena i podršku s tribina, ali i gosti će s novim trenerom biti itekako motivirani. Moguć je i povratak Patrika Jambrovića nakon duže ozljede. U prošlom susretu krilni igrač bio je u zapisniku, ali nije ulazio u igru, a itekako će biti važan u Šćepanovićevoj momčadi. (K. B.)

RIJEČANI GOSTI PRVAKA

RIJEKA ► Odbojkaši Rijeke uspješno su otvorili novu sezonu domaćom pobjedom nad Varaždinom i tijesnim porazom nakon pet setova kod favoriziranog Centrometala, a danas (16 sati) će do iznenađenja pokušati doći kod aktualnog prvaka, osječke Murse. Riječani u Osijek putuju neopterećeni, pritisak je na domaćinu koji je u jedinoj odigranoj utakmici ove sezone uvjerljivo pobijedio Sisak. I dok je riječka momčad ostala gotovo pa ista kao prošle sezone, kada je izgubila u četvrtfinalu doigravanja od Murse, Osječani su doživjeli poneke promjene, a ljetos im je došao i jedan Riječanin. Istok Celin, koji je prošle sezone u dresu Rijeke proglašen najboljim liberom na juniorskom prvenstvu Hrvatske, zbog fakulteta je preselio u Slavoniju i potpisao za prvaka. (K. B.)

SPORT SUBOTOM

NOGOMET

SUPERSPORT PRVA NL (15.30)
RIJEKA (Krimeja): Orijent - Karlovac 1919
SUPERSPORT DRUGA NL (15)
BJELOVAR: Bjelovar - Grobničan
TREĆA NL ZAPAD (15.30)
KOSTRENA: Pomorac - Buje
VIŠKOVO: Halubijan - OŠK Omišalj
HRELJIN: Naprijed - Rudar
NOVI VINODOLSKI: Vinodol - Kraljevica
KRK: Krk - Nehaj
BANJOLE: Banjole - Lokomotiva
NOVALJA: Novalja - Crikvenica
ČETVRTA LIGA NS RIJEKA (15.30)
ŽMINJ: Žminj - Klana
RIJEKA (R. Komen): Zamet - Gospić 91
KRASICA: Borac - Medulin 1921
FUNTANA (14): Funtana - Cres
PRVA ŽUPANIJSKA LIGA (15.30)
RIJEKA (Omladinsko): Rikard Benčić - Omladinac
MOŠĆENIČKA DRAGA: Draga - Lovran

KOŠARKA

PRVA LIGA (M)
KOSTRENA (18.30): DepoLink Škrlevo - Vrijednosnice Osijek
A-2 LIGA - ZAPAD (M)
MALI LOŠINJ (17): Jadranka - Šanac
PULA (18): Stoja - FSV

ODBOJKA
SUPERSPORT SUPERLIGA (M)
OSIJEK (16): Mursa-Osijek - Rijek
PRVA LIGA (Ž)
RIJEKA (Dvorana mladosti, 17): Rijek
DRUGA LIGA - ZAPAD (M)
PULA (12): Centurion - Rijek
III

RUKOMET
PRVA LIGA - JUG (M)
ROVINJ (18): Rovinj - Kozala
DRUGA LIGA - ZAPAD (Ž)
SESVETE (17.30): Sesvete II - Murvica
DRUGA LIGA - ZAPAD (M)
MAVRINCI (18): Čavle - Zamet II
LABIN (20): Rudar - Mornar Crikvenica

EUROPSKO PRVENSTVO Hrvatska muška reprezentacija završila
Pucar probudi Nijemci ipak p

Dobro smo krenuli, nadali smo se iznenađenju, ali Nijemci su pokazali nadmoć. Stvarno smo se borili. Dali smo sve od sebe, ali nije išlo - kaže Tomislav Pucar, koji je slavio u prvom meču

Alen PLAHINEK

ZADAR ► Iznenađenje u grotlu Krešinog doma ipak se nije dogodilo. Hrvatska muška stolnoteniska reprezentacija ponovno je ostala korak do europske medalje nakon što je u četvrtfinalu izgubila od Njemačke (1:3). Nijemci, predvođeni osmim igračem svijeta Benediktom Dudom, odnosno 14. i 15. Dang Qiuom i Patrickom Franziskom, ipak su bili preveliki zalogaj za Hrvate koji su hrabro pali. Šansa je postojala, ali Nijemci jednostavno ne praštaju. Zato i

jesu europski, ali i svjetski vrh. Počelo je savršeno, Tomislav Pucar je s 3:0 u setovima »razmontirao«
Franzisku na opće iznenađenje. Činilo se da će Franziska osvojiti prvi set, no nakon što je došao do 8:10, Pucar je povezo četiri poena i okrenuo set u svoju korist. U tom trenutku nastavio je dominirati nad drugim njemačkim reketom i donio vodstvo. Nakon njega stol je zauzeo domaći heroj Andrej Gačina koji ipak nije uspio nadjačati Dudu. Iskusni 31-godišnji ljevak slavio je 3:0 u setovima, iako je Gačina imao priliku zakomplicirati stvari

u drugoj dionici u kojoj je vodio 5:0 i 8:3, no nakon toga je Nijemac sve riješio serijom od čak 8:0.

Drama

Meč Filipa Zeljka obilježila je drama u kojoj je hrvatski igrač ipak izvukao deblji kraj. Nakon dva podjednaka seta i izjednačenog rezultata, Qiu je dominantno osvojio treću dionicu, dok je u četvrtoj Zeljko imao sve u svojim rukama za majstoricu, ali nije uspio dovršiti posao. Žalit će dugo za velikih 7:2 u četvrtom setu. Prvi hrvatski reket Tomislav Pucar morao je pokušati

spasiti stvari protiv Duda kojeg niti jednom u pet prethodnih pokušaja nije uspio svladati. A tako je ostalo i nakon njihovog šestog međusobnog ogleada. Puljanin kao da se nije pojavio u prvom setu, da bi u drugom vodio 9:8, ali nije osvojio set, a onda je treći set uspio osvojiti i donijeti nadu, koja je tinjala sve do 8:8 u četvrtom setu, no Duda je uspio slomiti otpor i Njemačkoj osigurati polufinale u kojem će se sastati s Francuzima.

Prekretnica

- Tako blizu, a tako daleko, u susret smo uspjeli ući

Danas počinje natjecanje u Super ligi bočara, koja će se igrati i u bočarskom domu

Jakovari promijenili dvoranu

Rijeka se vratila u Super ligu pa smo željeli izbjeći gužvu na Podvežici - kaže Kristijan Šipek, trener Sv. Jakova

RIJEKA ► Oživjet će danas superligaški jogi, u Hrastenicima, novom domu bočara Svetog Jakova, Puli, Zagrebu i Poreču kreće natjecanje u Super ligi. Jakovari su odlučili promijeniti domaći teren, Podvežicu su zamijenili Hrastenicom, gdje je prvi gost Otok.

- Igramo s Otokom u prvom kolu kao i lani. Promijenili smo sredinu. Naime, Rijeka se vratila u Super ligu pa smo željeli izbjeći gužvu na Podvežici - kaže Kristijan Šipek, trener Svetog Jakova. - Što se tiče sastava, Neven Vičević se poslije dvije sezone vratio u Kukuljanovo. Bio nam je od velike pomoći u školovanju naših mladih igrača.

Cilj Jakovara je isti kao lani, ući među prve četiri ekipe i izboriti doigravanje.

- Primarni cilj je izboriti ostanak, a zatim nekako ponoviti prošlu sezunu, naći se među prva četiri sastava. Nismo nikoga dovodili, orijentirali smo se na naše igrače.

Imamo širinu, mladi dečki su godinu dana iskusniji. Vičević će nam nedostajati, ali imamo kvalitetu i mislim da ćemo se pokupati.

Rijeka, klub osnovan 1951.

START U POREČU - Sandro Gulja

godine pod imenom Rikard Benčić, sinonim je za boćanje. Na Podvežici je osvojeno pet titula prvaka Hrvatske, Benčić je bio viceprvak Europe. Ekspresno je ostvaren povratak u Super ligu, ali ovoga puta ne želi se ni razmišljati o ispadanju, već o zaletu prema hrvatskom vrhu.

- U ovoj sezoni cilj je zadržati status prvoligaša. Ekipe je dobra, pojačali smo se s Marinom Cetinom, koji je došao iz Vodnjana. Vjerujem da smo konkurentni i da možemo ostvariti cilj za ovu sezonu. No, dogođine želimo s još nekim pojačanjima krenuti prema vrhu - kaže Sandro Gulja, koji igra i vodi ekipu Rijeke.

Gulja je još prije 23 godine u Nici osvojio titulu svjetskoga

Šila nastup u četvrtfinalu o nadu, rejaki

Hrvatice bez četvrtfinala

Hrvatska ženska reprezentacija ostala je bez četvrtfinala nakon poraza od Slovačke (1:3). Počelo je kao iz bajke, Hana Arapović je nakon manje od pola sata svladala Barboru Varady, a Lea Rakovac je u prvom setu protiv Tatiane Kukulkove slavila 11:2, nakon čega se kula od karata srušila. Rakovac je izgubila 2:3, Ivana Malobabić je također izgubila 2:3, kao i Arapović u četvrtom meču u kojem je vodila 2:0 protiv Kukulkove. Taj poraz potpuno je slomio 21-godišnju Zagrepčanku, čije su suze pokazale što joj znači igrati za hrvatski dres.

- Očekivao sam laganu pobjedu nakon što smo dobili prvi meč i povel 1:0. Krenuli smo onda u drugi meč u kojem smo peti set izgubili 9:11. Treći meč opet 11:9 u pet setova, pa onda u presudnim trenucima nije bilo niti sreće. Svaki se put loptica »okrenula« na njihovu stranu. Pogotovo u meču Lee Rakovac. I dalje mislim da Slovačka nije bolja od nas. Prvenstveno mi je žao zbog djevojaka jer mislim da su bolje od Slovačkinja. To je život, idemo dalje - rekao je izbornik Dragutin Šurbek.

Hrvatskim stolnotenisačicama za utjehu ostaje viza za Svjetsko prvenstvo u Londonu iduće godine.

Hrvatska 1 Njemačka 3

Rezultati: Tomislav Pucar - Patrick Franziska 3:0 (13:11, 11:8, 12:10), Andrej Gačina - Benedikt Duda 0:3 (7:11, 8:11, 7:11), Filip Zeljko - Dang Qiu 1:3 (9:11, 11:9, 5:11, 8:11), Tomislav Pucar - Benedikt Duda 1:3 (4:11, 9:11, 11:7, 8:11).

kako smo se nadali, pobjedom. Pucar je sjajno igrao prvi meč, ali Duda je odlično odigrao onda kad je trebalo. Andrej nije dobio pravu šansu jer on s Dudom može dobro igrati. Treći meč je bio prekretnica. Zeljko je s prilično dobrom igrom imao priliku za peti set, ali Njemačka je

pokazala mentalnu snagu i kvalitetu i zasluženio slavila. Nismo osvojili medalju, čekamo novu priliku. Čestitam svim dečkima, ponosan sam kako su odradili ovaj turnir - poručio je izbornik Neven Karković.

U konačnom rasporedu snaga Pucaru ostaje zadovoljstvo što je uspio uzdrmati Nijemce te upisati veliku pobjedu.

- Dobro smo krenuli, nadali smo se iznenađenju, ali Nijemci su pokazali nadmoć. Stvarno smo se borili, a bilo je i šansi. Zeljkov meč je mogao otići u peti set, možda bismo onda i povel 2:1 pa bi bilo drugačije... Dali smo sve od sebe, ali nije išlo. Ždrijež nas baš i nije mazio, sretni smo što smo došli do četvrtfinala, ali ostaje žal što nismo uspjeli otići još dalje - rekao je Pucar.

u Hrastenica

, Rijeka u eliti

ADUTI SV. JAKOVA - Filip Klarić, Lovro i Adrian Šipek

prvaka u preciznom izbijanju. Poslije igranja u inozemstvu, već je dugo u Rijeci.

- Počeo sam igrati u Benčiću i imam neku obavezu prema klubu.

Koliko vrijede, Riječani će moći pokazati već danas u Poreču gdje su gosti Istre,

viceprvaka Hrvatske.

- Porečani su se pojačali i stvarno su dobra ekipa. Riječ je o iskusnoj momčadi, jednom od pretendenata za naslov, zajedno s Pulom, braniteljem titule, te Zrinjcem - zaključio je Gulja.

Z. HORVAT

Nogometaši Opatije doživjeli su peti poraz u posljednjih sedam utakmica

Vilim Krušlin golčinom produbio opatijsku krizu

Utakmicu na Kantridi odlučio je rijetko viđeni pogodak Vilima Krušlina u 63. minuti susreta. Gosti su u finišu bez većih iskušenja sačuvali vodstvo

OPATIJA	0
RUDEŠ	1

RIJEKA » Utakmica 11. kola SuperSport Prve NL: Opatija - Rudeš 0:1 (0:0). Stadion na Kantridi. Gledatelja: 200. Sudac: Jakov Titlić (Potravlje) 6,5. Strijelac: 0:1 Krušlin (63'). Žuti kartoni: Bagadur (Opatija), Mašala (Rudeš).

OPATIJA: Nwolokor 5,5, Brelek 6 (od 67' Đorđević -), Dalić 6,5, Ajayi 5, Švriljuga 6 (od 88' Marić -), Weitzer 6,5 (od 67' Groznica 6,5), Bagadur 6 (od 46' F. Shehu 5,5), Milanović 6, Žlibanović 6, Pejanović 6, B. A. Bogolin 5,5 (od 67' Mršić -).

RUDEŠ: Barbić 6,5, Cvetko 6,5, Celjak 6,5, Kamenar 6,5 (od 70' Mihaljević -), Krušlin 7,5, Đurković 6,5, Mašala 6 (od 60' Abdurahimi 6), Đorić 6,5, Cabrita 6,5, Korać 6,5 (od 90' Orešković -), Ribar 6,5.

Europogodak Vilima Krušlina u nastavku utakmice odveo je Rudeš barem privremeno na vrh poretka SuperSport Prve NL, a nogometaše Opatije ostavio prikovane na samom dnu ljestvice. Opatijci su doživjeli i peti poraz u posljednjih sedam utakmica. Puno trke i želje, te 20-ak minuta pritisak u nastavku jednostavno nisu bili dovoljni za više od minimalnog poraza. Doduše, očito je i da je sreća okrenula leđa Opatijcima. Teško je drugačije objasniti pogodak Krušlina koji se doista rijetko viđa...

Visoki pressing

Nekadašnji »superligaš« prema očekivanjima nametnuo se od prve minute visokim posjedom i kombinatornom igrom. Opatijci su uzvratili agresivnom igrom u kojoj je s pozicije zadnjeg veznog igrača prednjačio najveći znalac na terenu - Ivor

SKUPOCJENI
PROMAŠAJI -
Goodness Ajayi
i Vedran Celjak

UTAKMICE 11. KOLA:										
Sesvete - Hrvace	2:2									
Opatija - Rudeš	0:1									
BSK - Croatia	13.15 sati									
Orijent - Karlovac	15.30 sati									
Jarun - Dubrava TK	ned 13.45									
Cibalia - Dugopolje	ned 15.30									
Rudeš	11	5	3	2	13:9	21				
Karlovac	10	6	1	2	17:8	19				
Sesvete	11	4	6	1	11:7	18				
Dugopolje	10	5	2	3	10:9	17				
Orijent	10	4	4	2	17:10	16				
Dubrava	10	4	2	4	10:12	14				
Hrvace	11	4	2	5	16:19	14				
Cibalia	10	3	4	3	8:9	13				
Croatia (Z)	10	3	3	4	11:11	12				
BSK	10	2	3	5	9:12	9				
Jarun	10	2	3	5	8:12	9				
Opatija	11	1	3	7	6:18	6				

Slijedeće kolo (25. listopada): Orijent - Dugopolje (24. listopada), Cibalia - Hrvace (24. listopada), Sesvete - Rudeš, Opatija - BSK, Jarun - Karlovac, Croatia - Dubrava (26. listopada)

Weitzer.

Iskusni veznjak držao je konce opatijskog bloka iz kojega su Opatijci pokušavali povremeno organizirano napasti. Doduše,

dvije najbolje situacije stigle su nakon naznaka visoko presinga kojega je predvodio požrtvovni Antonio Pejanović. Međutim, Goodness Ajayi (20' i 25') je dvaput zapeo u busen trave, izgubio ravnotežu i loptu u odlučnim trenucima.

Gosti su prvi udarac prema голу uputili nakon pola sata igre (Đurković), a u 34. minuti i drugi. Cabrita je opalio, Nwolokor odbio loptu, a onda je pokupio u srazu s Koraćem. Gosti su tražili kazneni udarac. Sudac Titlić procijenio je da je vratar Opatije bio brži na odbijenoj lopti. Ne tako sadržajno poluvrijeme je završilo s ubačajem (37') i udarcem (39') Ivora Weitzera. Udarac je završio kraj gola, a ubačaj na glavi Bagadura preko gola.

Sudačke odluke

Nakon nešto više od sat vremena utakmice gosti su stigli do jednog od brojnih udaraca iz kuta. Doduše, Opatijci su smatrali da je ovom prethodilo zaleđe. Udarac iz kuta završio je izvan kaznenog prostora na potpuno suprotnoj strani

gdje je Vilim Krušlin potegao ljevicom, a lopta završila u suptnim rašljama nemoćnog Nwolokora - 0:1. Golčina gostiju značila je da Opatijci više nemaju što čuvati ili kalkulirati.

Trener Zoran Bogolin uveo je tri svježa igrača, a Opatija u 73. minuti stigla do prve velike prilike. Mršićev prizemni ubačaj s lijevoga boka ostavio je Ajajija samoga na udarcu negdje oko bijele točke. Kada su svi očekivali rutinsku egzekuciju uslijedio je mlak udarac kraj gola.

U 80. minuti Celjak je uklizavanjem ispred Ajajija u zadnji trenutak spriječio vjerovatno poravnanje. U 82. minuti skočila je gostujuća klupa od nezadovoljstva nakon što je Korać pogodio Nwolokorovu mrežu iskosa, a taj gol poništen zbog dvojbenog zaleđa. Ispostavilo se da je to bila bura pred zatišje. Gosti su u finišu bez većih iskušenja sačuvali minimalno vodstvo. Opatijci su se ispuhali nakon 20-ak minuta organiziranih pokušaja da izjednače.

Ivan VOLARIĆ

Nogometaši Orijeta dočekuju Karlovac, vodeću momčad SuperSport Prve NL

Crveni žele srušiti lidera

RIJEKA » Nogometaši Orijeta danas od 15.30 sati na Krimeji dočekuju prvoligaškog lidera iz Karlovca s izraženom željom da sebi i svojim navijačima dokažu da su ove sezone kadri visoko poletjeti. Krimejčani su nakon obećavajućeg otvaranja sezone ušli u seriju uspona i padova. Slabijih igara i pobjeda, odnosno solidnih izdanja, koja nisu znali adekvatno naplatiti. To se najbolje može sažeti u posljednje dvije utakmice. Crveni su prije dva tjedna svladali Jarun pred svojim navijačima sretnim golom u sučevoj nadoknadi vremena, nakon što u 90 minuta nisu imali izraženiju šansu. Prošlog vikenda su pak ispustili dva boda kod Dubrave, nakon što su u većem dijelu utakmice bili bolja momčad, zabili dva gola i zaigrali u završnici utakmice s igračem više.

- Plaćamo cijenu mladosti! Imamo najmlađu ekipu u ligi, za razliku od prošle sezone, gdje smo na određenim pozicijama imali iskustva. Osim toga, u posljednjih mjesec dana nemamo špice koja je u formi. Saho ima četiri žuta kartona, Bilobrk se vraća nakon

duge pauze, Zrilić nikako da uđe u ritam nakon što ljetos nije prošao kompletne pripreme, a Rešetar se također priključio naknadno i nikako da uđu u golgetersku formu. Medojević je pokazao svježinu i energiju, zabio je dva gola. Nedostaje nam raspoložena špica. Jedino Gajzler drži konstantu, ali igra između linija i

Alen Šušnić

ponekad je daleko od gola. Bilajac je zabio dva gola. Međutim, uvijek je netko od njih usamljen u tom dijelu. Nemaju podršku suigrača, nadam se da će je dobiti - tumači trener Alen Šušnić, koji je dovoljno iskusan da zna kakva utakmica danas očekuje njega i njegovu momčad.

Ekiye Igora Pamića igraju prepoznatljiv nogomet koji ima oslonac u čvrstom bloku i agresivnom pristupu, a to baš ne odgovara mladáhnoj momčadi Orijeta. Osim toga, Karlovčani su izgubili posljednje dvije utakmice, a nisu dobili zadnje tri, što je sigurno izazvalo dodatnu mobilizaciju u njihovim redovima.

- Čeka nas teška utakmica, ali takve su sve utakmice u ligi. Karlovac je fizički moćna ekipa s čvrstim blokom. Iz tog bloka imaju odličnu tranziciju. Imaju nekoliko iskusnih igrača, poput Parackog i Žuljevića. Imaju dobrih, mladih igrača koji su prošli ovu ligu, poput Stipića ili Simčića, kojega dobro poznajemo jer je bio u Orijetu. Jako dobra i fizički moćna ekipa. Imaju odličan defanzivan i ofenzivan skok. Morat ćemo biti koncentrirani u tim situacijama - upozorio je Šušnić.

I. VOLARIĆ

Vaterpolo

SISCIA11
PRIMORJE EB29

ZADAR ► Utkmica 1. kola turnira prve faze hrvatskog vaterpolskog Kupa: Siscia - Primorje EB 11:29. Bazen Višnjik. Suci: Luka Marković i Filip Tošić.

SISCIA: Brzica, Bobić 5, Poropat 1, Cvjetković, Cvanciger, Ljepava, Miljak 1, Šimunović 2, Brajković, Šimić 1, Paić, Tolja, Terzić, Tkalčec 1, Brnad.

PRIMORJE ERSTE

BANK: Sudulić, Dragošević 1, Baucalo 3, Doknić 2, Brubnjak 2, Snel 2, Radulović 8, Rakovac 2, Burburan 2, Babić 2, Crippa 1, Vukojević 3, Kren, Dujmić 1.

Bio je to očekivani pucački trening za Marka Radulovića i ostale adute trenera Primorjaša Igora Hinića, koji su kvalitetom miljama ispred Siscije. Od prvih zaveslaja zagrmila je kanonada po mreži nedoraslih suparnika koji su samo mogli gledati kako favoriti s Kantride završavaju pucački trening u kojem su tažili glad za golovima i stali tek kod rezultata 29:11, ishoda koji sve govori o odnosu snaga sinoćnjih protivnika.

Vaterpolisti Primorja Erste Bank danas će odigrati dvije utakmice, prvo protiv KPK-a (11.40 sati), a potom protiv domaćina, Zadra 1952 (20.10 sati). (I. D.)

SVJETSKI KUP Tijesan poraz kuglačica Mlake u polufinalu u Bolzanu

Tigrice predale krunu

Sve je bilo u dva čunja. Neviđeno... Jedna od rijetkih utakmica u kojoj je bilo tako. Gubili smo s dvadesetak razlike prije zadnjeg seta, to smo stigli i na kraju nesretno izgubili - kaže trener Tonči Mikac. Tigrice protiv Kamnika za broncu

Zlatko HORVAT

BOLZANO ► Kuglačice Mlake neće šesti put u nizu osvojiti Svjetski kup. Poslije pet trijumfa na nadmetanju državnih prvakinja, u Bolzanu su zapele u polufinalu. Pobjedu je, za ukupno dva čunja, odnio njemački sastav Liedolsheim (5,5:2,5). Ista je ekipa od Tigrica bila uspješnija i u polufinalu Lige prvaka krajem ožujka ove godine.

Tigrice su dobro krenule, Valentina Gal i Venesa Bogdanović povele su 2:1 u setovima, ali obje su izgubile četvrti set. Gal je izgubila svoj meč za devet, a Bogdanović dobila svoj s tijesnih pet čunjeva. Tea Repnik je sjajno krenula (160), ali je na kraju izgubila, baš kao i Sara Pejak. Blistala je opet Paula Polanšćak (640), dok se Brigitte Strelec Juvančič izvukla iz ponora i osvojila pola boda. Riječanke su na kraju imale samo dva čunja minusa, dok je omjer setova bio izjednačen...

- Sve je bilo u dva čunja. Neviđeno... Jedna od rijetkih utakmica u kojoj je bilo tako. Gubili smo s dvadesetak

DANAS PO BRONCU - Valentina Gal

Liedolsheim - Mlaka 5,5:2,5

Polufinale Svjetskog kupa kuglačica: Liedolsheim - Mlaka 5,5:2,5 (12:12, 3.520:3.518). **Rezultati:** Gola - Gal 1:0 (2:2, 598:589), Wallishausen - Bogdanović 0:1 (2:2, 580:585), Schneider - Repnik 1:0 (3:1, 595:577), Sellner - Pejak 1:0 (2:2, 597:580), S. Seitz - Polanšćak 0:1 (1:3, 603:640), M. Seitz - Strelec Juvančič 0,5:0,5 (2:2, 547:547).

razlike prije zadnjeg seta, to smo stigli i na kraju nesretno izgubili - kaže Tonči Mikac, trener Mlake, koji sada mora mentalno vratiti ekipu za utakmicu za treće mjesto, koje donosi mjesto na postolju.

- Sigurno je da će biti razgovora jer je ovo malo šokantno. Bilo je i pedesetak čunjeva minusa.

Sara Pejak ostala je bez pet čunjeva zbog žutih kartona u 113. i 117. hicu, kada se utakmica lomila, a članica Mlake sustizala zaostatak. Tko kaže da i kuglanju nema pomoći... Ipak, Tigrice će najviše žaliti za pretposljednjim hicem Brigitte Strelec Juvančič.

- Promašila je prijelaz, u kojem bi dobila set, a sigurno bi u pune pogodila više od dva čunja. Time bi dobila set... Imali smo još šansi. Valentina je trebala osam čunjeva u posljednja dva hica, a srušila je četiri. Nakon prva dva meča trebali smo voditi 4:0, a gubili smo 3:1... To je sport. Bilo je nenormalno već ovo što dosad napravili, osvojili Svjetski kup pet puta u nizu. Idemo dalje - zaključio je Mikac.

U finalu se sastaju Liedolsheim i Composites Neunkirchen, koji je pobijedio Kamnik 5:3 (11,5:12,5, 3.526:3.471). Tigrice susret sa Slovenkama za treće mjesto počinju u 9 sati.

Istra i njemački Pöhlwitz finalisti su Europskog kupa u Osijeku. Porečanke su u polufinalu svladale Wiens 8:0 (17:7, 3.578:3.364) uz sjajnu igru Dore Štetić (633) i Valentine Pavlaković (623).

SPORTSKA SUBOTA NA RADIO KORZU

18. LISTOPADA 2025. U 15:30 SATI
SuperSport HNL - 10. kolo
Gradski stadion Ivan Kušek Apaš - Koprivnica

NK Slaven Belupo

Reporter:
Hrvoje Mavrović

HNK Rijeka

Sponzor prijenosa:

RJEŠENJA: V, LADOGA, OTELO, IV, ZRU, ISTA, NIKI, KAL, EPIDAVUR, KOPERNIK, A, AHEJA, RALLI, ALAT, BF, TLE, MODERATOR, EKUMENA, AMIGO, IKEDA, GRAMAD, PLOD, KILER, TA, O, CIROZA, AZOV, DRITO, OSOBA, A, MATE MIŠO KOVAČ, AD, RASTVORITI, ZOKAN PRIMORAC, IVAN, LIRAŠICA, VIM, PATAK, VALJ, A, BRANIC, LAMU, CVORCI, CITAB, RADILI, I, AMIRA, BC, NOVINARI, ON, LANAC, SRSI, IZA, TANCATI, ADAKALE.

U PONEĐJELJAK

Jubilarno izdanje lovranske Marunade privuklo brojne posjetitelje

Bogata jesen od maruna očarala Lovran

Najavljena velika ulaganja koja se čekaju dugi niz godina

Dograđena luka u Iki će biti sigurnija, a plovila dočekati 55 novih vezova

Stigla nova olakšica za obitelji s više članova

Drugo i svako iduće dijete u Općini Matulji besplatno u vrtić

Opatija još jednom oduševila uz Opatijski dječji vikend

Ljetna pozornica i Park Angiolina oaze zabave i kreativnosti

U Matuljima se dobra ideja pretvorila u zanimljiv projekt

“Moj prvi biznis – Made in Matulji”

Urednica
Aleksandra KUĆEL-ILIĆ

OBAVIJESTI O SMRTI

S dubokom tugom javljamo rodbini, prijateljima i znancima da nas je u 71. godini napustio naš voljeni suprug, otac, djed, zet i tast

NEBOJŠA MANCE

(HRVATSKI BRANITELJ)

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u ponedjeljak 20.10.2025. u 16 sati na groblju Fužine.

Ožalošćeni: supruga SILVANA, kćer TANJA i sin IVAN s obiteljima

184789

Tužnim srcem javljamo rodbini, prijateljima i znancima da nas je 15. 10. 2025. godine u 87. godini života zauvijek napustio naš dragi Božo

BOŽO MAJIĆ

Posljednji ispraćaj dragog nam pokojnika obavit će se na gradskom groblju Kozala 27.10.2025. godine u 10.30.

Tugujući DRAŽEN, PAOLA i RAUL

184774

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini prijateljima i znancima tužnu vijest da je u 45. godini preminuo naš dragi sin

DINO MATIJEVIĆ

Ukop dragog nam pokojnika sa sv. misom zadušnicom bit će u ponedjeljak, 20.10.2025. u 14 sati na mjesnom groblju Sv. Ivan - Prizna

Ožalošćeni: otac IVICA i JOSIPA s obitelji

184751

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest da je u četvrtak 16.10.2025. u 85. godini blago u Gospodinu preminula naša draga mama, baka, prabaka, svekrva, punica i teta.

MARIJA DRAGIČEVIĆ

Ukop drage nam pokojnice sa sv. misom zadušnicom bit će u subotu 18.10.2025. godine u 15 sati na mjesnom groblju Sv. Juraj.

Počivala u miru Božjem!

Ožalošćeni: sinovi IVICA i ANTE s obiteljima, kći NEDELJKA s obitelji, nećaci i nećakinje s obiteljima i ostala tugujuća rodbina

184717

Javljamo tužnu vijest da je 16. 10. 2025 preminuo naš dragi suprug, otac i djed

ĐURO MUDRIĆ

1949. - 2025.

Sahrana našeg dragog pokojnika održat će se u ponedjeljak 20.10.2025 u 13.00 sati na novom groblju Žegoti.

Hvala ti na svemu.

Počivaj u miru.

Ožalošćeni: supruga RADOJKA, kći SANDRA, sin SAŠA, zet ADAM, snaha MARTINA i unuci

184805

U dubokoj boli javljamo svoj rodbini i prijateljima tužnu vijest da je naša draga

MARIJANA ŠIMUNDIĆ

blago u Gospodinu preminula u petak 17.10.2025. u 51. godini života. Pokop drage nam pokojnice bit će 23.10.2025. u 13.30 na groblju Drenova.

Počivala u miru Božjem.

Ožalošćeni: suprug KREŠIMIR, kćer NIKA, mama VERA i sestra MILENA s obitelji

184788

Tužnim srcem javljamo rodbini, prijateljima i znancima da nas je dana 16.10.2025. u 92. godini života napustio naš voljeni

IVAN VODARIĆ

Pogreb dragog nam pokojnika bit će u ponedjeljak, 20.10.2025. u 15 sati na otoku Cresu, mjesto Lubenice

Ožalošćeni: kćer MARINA i sin AUGUSTIN s obiteljima, unuke MAJA i BARBARA s obiteljima

184713

Žalosni javljamo rodbini, prijateljima i znancima da je 14.10.2025. u 97. godini blago u Gospodinu preminula naša draga mama, punica, svekrva, nona, pranona, kunjada i teta

IVANA STANIĆ

(NINA)

Ispraćaj će biti u utorak 21.10.2025. u 14.30 na groblju Kozala.

Počivala u miru Božjem.

OŽALOŠĆENA OBITELJ

184687

S tugom u srcu javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima tužnu vijest da nas je u 96. godini napustila naša voljena mama, baba i prababa

MARIJA BARABA

(GRILA)

rod. BUTERIN

Posljednji ispraćaj održat će se 20. 10. 2025. u 16 sati u Novigradu (Dalmacija).

Ožalošćena djeca ŠIME, ANKA, NEDA i SLAVKA s obiteljima

184820

Javljamo tužnu vijest rodbini, prijateljima i znancima da nas je 15. 10. 2025. u 100. godini života napustio naš dragi i voljeni

dr. MARIJAN BOLF

Posljednji ispraćaj bit će u krugu obitelji.

Molimo za tihu sućut.

OŽALOŠĆENA OBITELJ

184759

S tugom va srce javljamo svoj rodbine i prijateljon da nas je 17.10.2025. va 79. lete zavavek napustil naš voljeni suprug, tata, nono, svekar i punac

RANKO SRDOČ

MORIĆ

Sprogod dragega pokojnika bit će na cimiteru va Kastve dana 20.10.2025. na 14 ur.

Molimo za tihu sućut.

Ožalošćeni: žena ZORA, sin GORDAN, kćer MARIJANA i RADMILA s familijami

184807

POZDRAVI

Vječno mladoj svjetskoj putnici

DARI

auf dem Weg in die Ewigkeit. Love & Godspeed

LIČA, GORDANA & PHILIPP

184329

Posljednji pozdrav dragoj baki i prabaki

ANE STEFANOVIĆ

Od unuke VALENTINE s DEANOM i prauunke DEE

184748

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

ANE STEFANOVIĆ

Hvala za smijeh i lijepe trenutke.

DARKO, SENKA i JANJA s obitelji

184700

Dragom bratiću

BORISU MUŽEVIĆU

posljednji pozdrav

od ZLATKA MUŽEVIĆA s obitelji

184786

Dragi i jedini moj nonić

MARIJAN BOLF

Hvala ti za sve ovih 35 godina. Poljubi nonu za mene.

Voli te tvoja TAMARICA

184781

Posljednji pozdrav dragom tati i djedu

VLADIMIRU PROVČIJU

Zauvijek ćeš ostati u našim srcima.

Hvala ti na svemu, nedostajat ćeš nam beskrajno.

Tvoja kći TATJANA, MIRKO i unuk DANIEL

184800

Posljednji pozdrav dragom i poštovanom susjedu

dr. MARIJANU BOLFU

Počivao u miru.

Sućut obitelji.

Stanari zgrade

BRDO 10

184796

Posljednji pozdrav tati naše prijateljice Adriane

MIKU CINDRIĆU

Počivao u miru Božjem.

Obitelji iskrena sućut.

Prijateljice ANDREA, DARIJA, BARBARA, DEJANA, ENA, SANDA, MARINELA, SUZANA, VALENTINA s obiteljima

184753

Posljednji pozdrav tati naših prijatelja Adriane i Sanjina

MIKO CINDRIĆ

Počivao u miru Božjem.

ADI, GRGA, MARE, MATKO i JOLE

184743

Posljednji pozdrav dragom prijatelju i članu

MIKO CINDRIĆ

HRVATSKI BRANITELJ

UBDRHŽ RIJEKA

184817

Posljednji pozdrav

MIKO CINDRIĆ

Iskrena sućut obitelji.

Počivao u miru Božjem.

Obitelj MIOČIĆ

184742

Posljednji tužni pozdrav supruzi našeg prijatelja Krešimira i majci Nike

MARIJANA ŠIMUNDIĆ

IVICA, MIJO, GORAN i ŽELIMIR

184822

Posljednji pozdrav dragoj susjedi, gospođi

MARIJANI ŠIMUNDIĆ

Obitelji i prijateljima iskrena sućut.

Od stanara stambene zgrade

BARTOLA KAŠIĆA 10

184797

Posljednji pozdrav voljenoj prijateljici

MARIJANI

I kako reći zbogom kada riječi ni-jeme? I kako pustiti suzu kada stalno teku?

Uz tebe do posljednjeg daha tvoje:

SONJA, MAJA i ANA s obiteljima

184819

Posljednji pozdrav dragoj

NEVENKI BEGIĆ

Zauvijek ćeš ostati u našim mislima, srcima i molitvama.

Počivala u miru Božjem.

Sestra ANKICA s obitelji

184685

Posljednji pozdrav tati našeg dragog Ivana

NEBOJŠA MANCE

U ovim teškim trenucima izražavamo iskrenu sućut Ivanu i njegovoj obitelji.

Počivao u miru Božjem.

HRVATSKI NOGOMETNI

KLUB RIJEKA

184791

Iskrena sućut dragom prijatelju povodom gubitka oca

NEBOJŠE MANCE

Počivao u miru Božjem.

SREČKO JURIČIĆ s obitelji

184813

Posljednji pozdrav dragom

NEBOJŠI MANCE

Od obitelji LACKOVIĆ i PAVLETIĆ

184814

Posljedni pozdrav dragom šefu i kolegi

NEBOJŠA MANCE

Tvoj odjel Održavanja iz Jadranskih vrata

184804

Posljednji pozdrav našem

NEBOJŠI

Baka DANICA, LIDIJA, RINO, EVA, FILIP, ALISA i ANA s obiteljima

184803

Posljedni pozdrav tati našeg dragog Ivana

NEBOJŠA MANCE

Neka Vas čuvaju dragi anđeli.

DAMIR, SNJEŽANA, MATEA i ANNA s obitelji

184795

Posljednji pozdrav dragom

NEBOJŠI MANCE

Od susjeda: RAČKI, PETROVIĆ, FRKOVIĆ, LONČARIĆ, BLAŽEVIĆ, KOPANJA, BRKIC, MEDIC, ŠOSTARIĆ, LJUBOBRATOVIĆ S., LJUBOBRATOVIĆ M. i MARIĆ

184783

Posljednji pozdrav dragom prijatelju, dobrom i plamenitom čovjeku

NEBOJŠI MANCE

Iskrena sućut obitelji.

DRAGAN ŠUPAK s obitelji

184782

Posljednji pozdrav dragom bratu

RANKU

MILIVOJ s familijom

184810

Posljednji pozdrav voljenom suprugu

RANKOTU
Hvala ti za se lepe trenutke ča smo ih pasali skupa.
Tvoja ZORICA

184808

Zadnje boh voljenemu tate, nonotu, svekru i puncu

RANKO SRDOČ MORIĆ
Zavavek češ ostat va našem srcah i misleh, tvoj smeh i vedar duh.
Hvala ti za se.
Vole te tvoji: sin GORDAN, kćeri MARIJANA i RADMILA, nevesta ANA, zeti EMILIO i ROLAND, unuki LUKA, MAURO, NINO, ANDRE, FRANO i PATRIK

184809

Našemu dragemu i dobremu kujinu Rankotu zadnje boh

RANKO SRDOČ
Počivaj va mire dragi Ranko.
DINKO i BLAŽENKA s familijami

184818

Zadnje boh našem veleu prijatelju i kartašu

RANKOTU SRDOČU MORIĆ
Ne moremo verovat,da neće više bit karti,pehari i dec bevande.
RAJKO i DRAGICA s familijom

184824

Posljednje zbogom dragemu

RANKOTU
Čuvat ćemo uspomenu na tebe.
SALY, EMILY, IVICA i DAVID

184812

Zadnje boh našem dragemu

RANKOTU
Od ANTONIJE, ĐERĐA, MARIJE i NIKOLE

184811

Posljednji pozdrav majci našeg kolege Gordana

MARIJI ODORČIĆ
Počivala u miru.
AITAC d.o.o.

184705

Posljednji pozdrav dragoj susjedi

MARIJI ODORČIĆ
Obitelji iskrena sućut.
Stanari zgrade FRANE MLADENIĆA 6 A

184745

SJEĆANJA
Tužno sjećanje

ORLANDO RIVETTI
18.10.2020. - 18.10.2025.
Tvoji: MARIJA, IGOR, ALEN, TANJA, KARLA

184740

Tužno sjećanje na našeg voljenog

MILIVOJA DETELA
19.10.2023. - 19.10.2025.
TVOJA OBITELJ

184677

Tužno sjećanje na voljenog

ILIJA OGRIZOVIĆ
18.10.2024. - 18.10.2025.
Zauvijek si u našim srcima i mislima, neizmijerno nam nedostaješ.
Vole te tvoji najdraži.

184720

In memoriam

VILMA MATULJA
Kapićeva
18.10.2014. - 18.10.2025.
Tvoji: IVO, MAJA i IVO s familijami

184698

Bio si voljen dragi naš

JOSIP BENIĆ
18.10.2015. - 18.10.2025.
Prošlo je 10 godina otkako si nas napustio.
U srcima i mislima s tobom.
Nedostaješ nam.
TVOJA FAMILIJA

184656

Tužno sjećanje na naše voljene

prof. LJUBICA OBRENOVIĆ
2004. - 2025.

dr. BRANKO OBRENOVIĆ
2018. - 2025.
Jako nam nedostajete.
Kćeri GORDANA i KSENIJA, unuke SILVIJA i IRIS

184263

Tužno sjećanje na mamu i tatu

RADMILU HLANUDA
2018. - 2025.

VLADOTA HLANUDA
2012. - 2025.
Kćer ŽELJKA

183482

Sjećamo se i volimo te zauvijek

ZORAN BAĆAC
18.10.2024. - 18.10.2025.
Svima nam fališ, jako.
Tvoja OBITELJ, RODBINA i PRIJATELJI

184749

In memoriam

VILMA MATULJA
Kapićeva
18.10.2014. - 18.10.2025.
Tvoji: IVO, MAJA i IVO s familijami

184698

OGLASNI RIJEKA

RADNO VRIJEME

PONEDJELJAK - PETAK

8 - 18 SATI

(osmrtnice se primaju do 17,30 sati)

SUBOTOM ZATVORENO

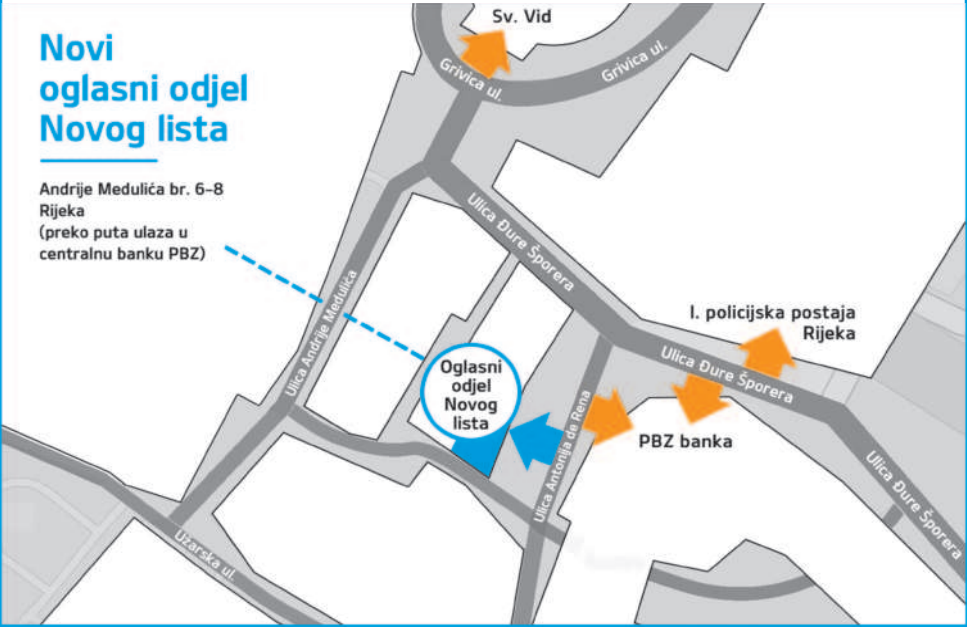
NEDJELJOM I PRAZNICIMA

13 - 18 SATI

tel: 051 212 102

Novi oglasni odjel Novog lista

Andrije Medulića br. 6-8
Rijeka
(preko puta ulaza u centralnu banku PBZ)

PREDAJTE OBAVIJEST O SMRTI ELEKTRONIČKIM PUTEM

Obavijesti o smrti, posljednji pozdrav, sjećanja i zahvale
odsad možete predati na adresi

<http://oglasni.novolist.hr>

- ❖ brzo
- ❖ jednostavno
- ❖ iz intime vašeg doma
- ❖ mogućnost plaćanja svim kreditnim karticama

NOVI LIST

Izdvojeno

■ ČAVLE

Šetnja Čavjanskim kalicima,
festival SuperTikva i Pekmezijada

Danas će se održati druga po redu jesenska edukativna šetnja pod nazivom Putovima Čavjanskih kalicima. Riječ je o stazi Čavle - Šoboli. Okupljanje je ispred ureda TZ-a općine Čavle u 9 sati. Nakon okupljanja, sudionici će uz stručno vodstvo krenuti u šetnju tijekom koje će upoznati kaliče Glavičica, Dašnje, Vidačevo i Glogov. Šetnica je duga 4,5 kilometara i traje

otprilike dva sata u jednom smjeru. Sudjelovanje u šetnjama je besplatno, ali se potrebno prethodno prijaviti putem obrasca Čavle: <https://tz-cavle.hr/kalendar/putovima-cavjanskih-kalica-18-10-cavle-soboli> Istog dana u 17 sati u Domu kulture Čavle počinje treće izdanje omiljene SuperTikve i već tradicionalna 13. čavjanska Pekmezijada.

Promo

■ RIJEKA

Promocija »Zaprošit ću te u raju« i izložba »Trag tijela«

Danas u 19 sati u prostorijama MKD Ilinden održat će se večer u znaku književnosti i umjetnosti - promocija romana »Zaprošit ću te u raju« autora Darka Vojkovića, te otvorenje izložbe »Trag tijela« autora Sanjina Bakotića. Roman »Zaprošit ću te u raju« predstavlja književni prvijenac riječkog autora, kantautora i pjesnika Darka Vojkovića, poznatog po svom dugogodišnjem stvaralačkom radu. Izložba »Trag tijela« okuplja petnaestak radova u tehnikama akrila i ulja na platnu, kroz koje Bakotić istražuje suvremeni prikaz tijela – ne kao objekt želje, već kao prostor iskustva, emocije i prisutnosti. Izložba ostaje otvorena do 18. studenoga.

■ CRIKVENICA

Smotra mažoret
timova hrvatske
2025.

Smotra mažoret timova Hrvatske održat će se danas s početkom u 11 sati od hotela Miramare prema Trgu Stjepana Radića. Manifestacija će okupiti mažoret timove iz cijele Hrvatske, koji će svojim nastupima oduševiti sve prisutne. Mažoretkinje Grada Crikvenice, Mažoretkinje Selce, Ogulinske Mažoretkinje, Udruga Halubajke Viškovo, Halubajske mažoretkinje, Mažoretkinje Općine Dubrava te Limena glazba Marinići zvijezde su ove subote. U slučaju kiše, manifestacija će se održati u Gradskoj sportskoj dvorani, kako bi svi sudionici i gledatelji mogli uživati u programu bez obzira na vremenske uvjete. Pozivaju se ljubitelji mažoret timova da ih dođu bodriti.

Promo

■ MALINSKA

Malinska Trail

Danas počinje Malinska Trail, omiljena otočna utrka u novom ruhu unutar Malinska Outdoor Weekenda (MOW). Sudionike očekuju dvije predivne trail rute koje savršeno spajaju more, šumu, kamen, maslinike i miris borova, pravi otočni doživljaj za sva osjetila. Start obiju utrka je u 9 sati ispred Hotela Malin, a vremenski limit je 4 sata, dok je kod druge vremenski limit 3 sata.

Ljekarne

Tijekom vikenda danju je dežurna ljekarna »CAMBIER-RI«, Cambierjeva 11 (215-281). Noćno dežurstvo obavlja ljekarna »CENTAR«, Riva 18 (213-101). Noćno dežurstvo traje od 20 do 7 sati ujutro sljedećeg dana.

Danas

■ RIJEKA

Akcija darivanja krvi

Gradsko društvo Crvenog križa Rijeka u suradnji s Lukom Rijeka d.d. organizira akciju darivanja krvi danas u vremenu od 9 do 12 sati. Akcija darivanja krvi održati će se u Upravnoj zgradi Luke d.d. (Riva 1).

»KBC i mi«

U sklopu 25. sezone u Kalvariji pod nazivom »Četvrt stoljeća, a tek počinjemo« danas u 20 sati počinje hit komedija Ri Teatra »KBC i mi«, nastala u suradnji KBC-a Rijeka i Ri Teatra.

»Budućnost na Marsu«

U Astronomskom centru u 19 sati u sklopu obiteljskih večeri održava se paket-program »Budućnost na Marsu« koji se sastoji od projekcije filma »Misijski: Mars«, live prezentacije »Robotizirani istraživači Marsa« i simulacije baza na crvenom planetu. U 20.30 sati organizirano je promatranje u zvjezdarnici.

Besplatna konferencija
o odgoju

Danas se održava besplatna konferencija o suvremenom odgoju u Rijeci: Alpha roditeljstvo 2025. u Proizvodnom parku Torpedo. Ulaz je besplatan uz obaveznu prijavu putem linka <https://forms.gle/MQGhYuUrBDYwC-DAk7>.

■ ČAVLE

Mjerenja tlaka i šećera

U organizaciji podružnice Crvenog križa Rijeka, Općinska organizacija Crvenog križa Čavle, danas u vremenu od 10 do 12 sati, u holu Doma kulture Čavle, organizira se akcija mjerenja tlaka i šećera za mještane Općine Čavle.

■ KASTAV

7. Zeleno-plava pčelarska
orijentacija

Danas se održava 7. Zeleno-plava pčelarska orijentacija 2025. od 10 do 13 sati u Gradskoj loži. Ova manifestacija ima primarni cilj definirati pčelarske sličnosti primorske i kontinentalne Hrvatske. Organizirat će se i vođena degustaciju medova primorske i kontinentalne Hrvatske. Ulaz je slobodan.

U nedjelju Uniri se giba

Peto izdanje projekta Uniri se giba u organizaciji Sveučilišta u Rijeci održat će se sutra. Program počinje u 9 sati u Loži u Kastvu. Više informacija na: <https://sport.uniri.hr/rekreacija/uniri-se-giba/>.

■ OPATIJA

Kreativna radionica

Danas u Hrvatskom muzeju turizma od 10 do 11 sati održat će se Kreativna radionica za djecu od 6 do 10 godina. Male istraživačice i istraživači saznat će što je muzej, tko u njemu radi i čime se bave muzeji, te će se upoznati s muzejskim bontonom. Kroz igru i učenje krenut će u potragu za blagom skrivenim na izložbi »U sjaju luksuza i elegancije: 100 godina Hotela Esplanade i hrvatskim putovima Orient Expressa«. Ulaz je slobodan uz obvezne prijave zbog ograničenog broja mjesta. Prijave na 051 706 740 ili na pr@hrmt.hr.

Violinistički duo 8 strings

U sklopu trećeg izdanja Festivala klasične glazbe u Opatiji danas u 11 sati u Glazbenom paviljonu u parku Angiolina koncert će održati violinistički duo 8 strings: Esperanza Claudia Frank i Anton Kyrylov.

Stand up nastup
Vlatka Štampara

U opatijskom centru Gervais s početkom u 20 sati na programu je stand up nastup komičara Vlatka Štampara.

■ LOVRAN

21. Susret starodobnih
automobila »Marunada«

Danas se održava 21. Susret starodobnih automobila »Marunada«. Oldtimeri će se okupiti na lovranskom mulu od 9.30 do 11 sati kako bi uveličali ovogodišnju Marunadu, a potom kreću prema Sv. Petru u Šumi i Poreču.

■ RUKAVAC

Program Lučina

Danas u 19 sati nastupit će grupa Point. Prije toga u 12 sati počinje nogometni turnir Lučina, natjecanje najboljih kotlića, turnir u kartama, a u 17 sati održat će se priredba područnog vrtića u školi Rukavac.

■ DOBREĆ

Marunada

Danas u središtu Dobreća pored Športsko-rekreativnog centra Dobreć održat će se Marunada.

■ DELNICE

8. Hrvatski festival
sportske rekreacije

Danas se održava 8. Hrvatski festival sportske rekreacije za osobe starije dobi, u povodu Svjetskog dana starijih osoba. Na klizalištu - sportskom delničkom centru okupit će se sudionici iz cijele Hrvatske za koje su organizatori pripremili doista bogat program. Program počinje u 9 sati okupljanjem uz pice

dobrodošlice. Svečano otvorenje održat će se u 10 sati na nogometnom igralištu, a od 10.15 započinju sportsko rekreativne aktivnosti, kao i zdravstveno usmjereno tjelesno vježbanje. Od 10.45 počinju sportski susreti.

■ KRK

Socijalna akcija

Danas se održava Socijalna akcija »Zajedno kroz riječi i ples« te radna akcija »Maslinari 2« u Domu za starije osobe »Mali Kartec« Krk od 9 do 14 sati. Radna akcija »Veseli kauboji« u Udruzi Centar za aktivnosti i terapije uz pomoć životinja »Moj prijatelj« od 10 do 13 sati održat će se sortiranje opreme za konje i jahače, uređenje okoliša ranča. Radna akcija »Svestran« u Caritasu Biskupije Krk održat će se od 10 do 13 sati, a sastojat će se od uređenja okoliša Caritasa, sortiranje robe, slaganje paketa hrane, izrade sendviča za volontere. Održat će se i nekoliko radno-socijalnih akcija kod korisnika Caritasa i drugih institucija.

■ BROD MORAVICE

Etno udruga Turanj

Danas će Etno udruga Turanj u Domu kulture u 11 sati održati obilježavanje 20. obljetnice rada.

■ LUBENICE

»Judi z Garbina« Dražena
Lapića

Danas u 14 sati u Muzeju ovčarstva u Lubicama otvorit će se izložba fotografija Dražena Lapića naslovljena »Judi z Garbina«. Na izložbi će biti izloženi portreti stanovnika Lubenica, Podola, Zbičine i Pernata, odnosno naselja na zapadnom dijelu otoka Cresa, Garbinu.

Kina

■ RIJEKA
CINESTARTOWER CENTER, Janka
Polića Kamova 81/A,
060 32 32 33 www.blitz-cinestar.hr

»ŠAPE U AKCIJI«, animirani. Redatelj: Benoît Daffis, Jean-Christian Tassy, 2D 11.00, 13.00, 15.00, EXTREME 2D 11.45, 14.00, 16.00, 18.00; »DOBRA KARMA«, komedija. Redatelj: Aziz Ansari, uloge: Seth Rogen, Keanu Reeves, Aziz Ansari, Keke Palmer, Sandra Oh, 2D 18.00, 20.00, 22.05; »LOPOV S KROVA«, triler. Redatelj: Derek Cianfrance, uloge: Channing Tatum, Peter Dinklage, Kirsten Dunst, 2D 16.45, 19.15, 21.45; »CRNI TELEFON 2«, premijera, horor. Redatelj: Scott Derrickson, uloge: Ethan Hawke, Mason Thames, Madeleine McGraw, Demián Bichir, Miguel Mora, Jeremy Davies, Arianna Rivas,

2D 17.05, 19.30, 21.55; »TRON: ARES«, akcijski. Redatelj: Joachim Ronning, uloge: Jared Leto, Greta Lee, Evan Peters, Hasan Minhaj, 2D 15.25, 18.00, 19.00, EXTREME 2D 20.00, 22.30; »JEZERO STRAHA«, horor. Redatelj: Mercedes Bryce Morgan, uloge: Marco Pigossi, Maddie Hasson, 2D 19.15; »ŽENE, LUĐACI I MALO DOBRIH PEDERA«, drama. Redatelj: Ivan Salaj, uloge: Filip Detelić, Romina Tonković, Živko Anočić, Dora Dimić Rakar, Sanja Milardović, Ana Maras Harmander, 2D 21.15; »SMASHING MACHINE: ŽIVOT U RINGU«, biografski. Redatelj: Benny Safdie, uloge: Dwayne Johnson, Emily Blunt, Satoshi Ishii, 2D 18.00; »ZECKO KOŠ I TAJNA VELIKOG SVISCA«, animirani. Redatelj: Benjamin Mousquet, 2D 11.45, 14.00, 16.00; »JEDNA BITKA ZA DRUGOM«, drama. Redatelj: Paul Thomas Anderson, uloge: Leonardo DiCaprio, Benicio Del Toro, Sean Penn, 2D 16.00, 21.25; »STRAN-

CI: DRUGO POGLAVLJE«, horor. Redatelj: Renny Harlin, uloge: Maelaine Petsch, Gabriel Basso, Ema Horvath, 2D 20.30; »LOŠI MOMCI 2«, animirani. Redatelj: JP Sans, Pierre Perifel, 2D 11.00, 11.45, 13.15, 14.30, 16.45; »DEMON SLAYER: KIMETSU NO YAIBA INFINITY CASTLE«, anime. Redatelj: Haruo Sotozaki, uloge: Natsuki Hanae, Akari Kito, Hiro Shimono, Yoshitsugu Matsuoka, 2D 15.30; »PRIZIVANJA 4: POSLJEDNJI OBREDI«, horor. Redatelj: Michael Chaves, uloge: Vera Farmiga, Patrick Wilson, 2D 20.30; »ČUĐOVIŠTA IZ OLOVKE«, obiteljski. Redatelj: Seth Woreley, uloge: Tony Hale, D'Arcy Carden, 2D 13.00; »VELIKA UTRKA EUROPE«, animirani. Redatelj: Waldeemar Fast, 2D 11.55, 14.00, 16.00; »BUMBAROVO LJETO«, obiteljski. Redatelj: Daniel Kušan, uloge: Frano Mašković, Mijo Kevo, Jakov Bilić, 2D 15.00; »ŠTRUMPFOVI FILM«, obiteljski. Redatelj: Chris Miller,

Matt Landon, 2D 13.50; »KAYARA: AVANTURE U CARSTVU INKA«, animirani. Redatelj: César Zelada, 2D 11.15; »GOLI PIŠTOLJ«, akcijski. Redatelj: Akiva Schaffer, uloge: Liam Neeson, Pamela Anderson, Paul Walter Hauser, 2D 22.30; »LILO I STITCH«, avantura. Redatelj: Dean Fleischer Camp, uloge: Maia Kealoha, Sydney Elizebeth Agudong, 2D 11.30.

■ ART-KINO

Krešimirova 2, Rijeka;
blagajna. (051) 323 261,
www.art-kino.org

»ZECKO KOŠ I TAJNA VELIKOG SVISCA«, animirani. Režija: Benjamin Mousquet, 16.00; Putujući festival makedonskog filma: »DAN SRETNOG MOLERA/ TETOVRANJE«, 18.00 ulaz slobodan; »SIRÂT«, igrani. Režija: Oliver Laxe, 21.00.

NOVA TV	
07.10	Novi Looney Tunes, animirana serija s2 E23/26 R
08.40	Zdravlje na kvadrat, magazinska emisija s1 E391
09.15	Arhitekti i projekti, magazinska emisija s1 E33
09.55	Kumovi, igrana serija s5 E106 R
10.55	Što je novo s Morganima?, igrani film R
13.00	Dodgodilo se na Manhattanu, igrani film R
15.00	Supertalent, zabavni program R
17.00	Vijesti Nove TV, informativni program
17.10	Supertalent, zabavni program R
17.45	Provjereno, informativni program R
19.00	Dnevnik Nove TV, informativni program
20.15	Pad Anđela, igrani film (15)
22.40	Pokajnik, igrani film
00.40	U raljama zvijeri, igrani film (15)
02.25	Vjenčanje, igrani film
04.20	Astro savjetnik, astro show (18)

DOMA TV	
06.45	Betty i njezine dijagnoze, igrana serija s6 E11/26 R
07.35	Betty i njezine dijagnoze, igrana serija s6 E12/26 R
08.25	Betty i njezine dijagnoze, igrana serija s6 E13/26
09.15	TV izlog, razno
09.30	Hamburg 112, igrana serija s12 E10/27 R
10.25	TV izlog, razno
10.40	Hamburg 112, igrana serija s12 E11/27 R
11.25	TV izlog, razno
11.40	Hamburg 112, igrana serija s12 E12/27 R
12.35	TV izlog, razno
12.50	Gorski spašavatelji, igrana serija s5 E3/12
13.40	Gorski spašavatelji, igrana serija s5 E4/12
14.35	Škorpion, igrana serija s3 E15/15 R
15.30	Navy CIS, igrana serija s22 E5/20 R
16.25	Navy CIS, igrana serija s22 E6/20 R
17.15	FBI, igrana serija s3 E14/15
18.10	CSI: Vegas, igrana serija s1 E1/10 R
19.05	CSI: Vegas, igrana serija s1 E2/10 R
20.00	Policajac s Beverly Hillsa 3, igrani film
21.55	Interstellar, igrani film
00.55	SEAL Team, igrana serija s4 E14/16
01.40	Vatreni dečki, igrana serija s2 E5/13 (15)
02.20	Vatreni dečki, igrana serija s2 E6/13 (15)
03.00	Gorski spašavatelji, igrana serija s5 E3/12 R
03.40	Gorski spašavatelji, igrana serija s5 E4/12 R
04.10	Betty i njezine dijagnoze, igrana serija s6 E12/26 R

NOVATV 20.15

PAD ANĐELA
Kad dođe do pokušaja atentata na predsjednika SAD-a, njegov odani povjerenik nepravedno je optužen i pritvoren.

DOMATV 20.00

POLICAJAC S BEVERLY HILLSA 3
Jedne noći u Detroitu tijekom pucnjave u garaži, policajac Axel Foley vidi kako njegova šefa ubija muškarac.

➔ Ostali programi

➔ KANAL RI

07.00 DNEVNIK (r) 07.25 Bilanca uspjeha, talk show 08.00 IC tehnologija, emisija o novim tehnologijama (r) 08.30 Glazbeni kanal/Tv prodaja 12.15 Od mora do gorja – Lovran, reportaža 12.30 Rotor, emisija o oktanskim i ekstremnim sportovima 13.20 Art caffe, emisija o kulturi 14.10 Pasivna Hrvatska, putopisna reportaža 14.40 TV prodaja 15.00 Zelena minuta, dokumentarni serijal 15.10 Glazbeni kanal 15.35 Auto moto nautic vision, emisija 16.05 TV prodaja 16.25 Školska liga, emisija o sportu 17.00 Rijeka zdravlja, emisija o zdravlju (r) 18.00 DNEVNIK 18.20 Ri puls, emisija o civilnom društvu 18.55 TV prodaja/Glazbeni kanal 20.00 Špica s Macanom, talk show

20.50 Zeleno plavi horizonti, emisija pod pokroviteljstvom 21.25 Otvoreni i kad nismo, emisija o HNK Ivana pl. Zajca 22.00 DNEVNIK (r) 22.20 Kratki rezovi, emisija o filmu (r) 23.00 Zapisano u zvijezdama, astro show (18)

➔ TV NOVA

11.15 Energetska medicina 11.45 Telegiornale 12.00 Vijesti Istre i Kvarnera 12.30 Zapadna strana 13.00 Multikulturalnost u Istri 13.30 Babičini recepti 14.35 Kitchen tv 15.00 Odaberi zdravlje 16.00 Automoto Moto Nautic Vision 16.30 Comunita, emisija za pripadnike talijanske nacionalne manjine 17.00 Novi milenij 17.15 Svi Bakar 17.30 Dnevna soba 18.30 Forum 1 19.00 Art Club 19.30 Boje zemlje 20.00 Volin te Istro 21.00

Domisan predstavlja 21.15 Trajanininenaj 22.00 Agrokul-tura, poljoprivredna emisija 23.10 Vrata sudbine, emisija o alternativnom načinu života

➔ HRT 4

18.00 TV student 18.30 Regionalni dnevnik 18.53 Vrijeme RH sutra 18.54 Vrijeme Europa sutra 18.55 Vrijeme svijet sutra 19.00 Dnevnik 2 19.53 Vrijeme RH sutra 19.54 Vrijeme Europa sutra 19.55 Vrijeme svijet sutra 19.59 HAK - promet info 20.00 #REPORTAŽE: Vatromet ljubimci 20.05 Intervju tjedna 20.45 Talenti EU regija 21.00 Pregled dana 21.45 Veterani mira 22.20 DW: U dobroj formi 22.47 Studio 4: U fokusu 23.10 Vijesti na engleskom jeziku 23.20 Vijesti na španjolskom jeziku 23.30 Studio 4: Jutarnji

intervju 23.50 #REPORTAŽE: Zvijezda 00.10 Vijesti iz kulture 00.17 Auto Market Magazin 00.47 Regionalni dnevnik 01.07 Dnevnik 2 02.00 Vrijeme RH danas

➔ Jabuka TV

07.30 Serbus Zagreb, informativna emisija 08.00 Svakodne-vica, mozaična emisija 09.30 Trenutak za čisti kutak, emisija o zaštiti okoliša 10.00 Inkluzivni puls, emisija o zdravlju 11.00 Moda XL 13.00 Hrana i vino, kulinarski show 13.30 Fio Show, zabavno-glazbena emisija 16.00 Riječ Života, duhovni program 16.30 Vete-rinarska ordinacija, emisija o kućnim ljubimcima 17.15 Srce Hrvatske, mozaična emisija 17.45 Odaberi zdravlje, emisija o zdravlju 18.45 Frtalj kulture,

razvoj umjetnosti 19.00 Serbus Zagreb, informativna emisija 20.00 Groznica subotnje večeri, zabavna emisija 22.50 Na kraju dana, informativna emisija 23.00 Zlatna zora (18), alterna-tivni kutak

➔ CMC

08.00 24 sata vijesti 08.05 100% hitovi 09.00 Vijesti 09.15 CMC Mix 10.00 Top 30 - (Na-cionalna lista CMC televizije) 10.45 CMC Mix 11.00 Ever-green 11.15 100% hitovi 12.00 Dobar dan 13.00 100% hitovi 14.00 CMC Mix 15.00 100% hitovi 16.00 CMC Mix 17.00 100% hitovi 18.00 CMC Mix 19.00 100% hitovi 20.00 CMC Večer 21.00 24 sata vijesti 21.05 CMC Party 00.00 100% hitovi 01.00 24 sata vijesti

T V P R E P O R U K A

DOKUMENTARAC HRT2 22.40

Dalida, žena koja je sanjala o drukčijoj pozornici

Život Dalide nije bio niz hitova i tračeva, nego grčka tragedija. Dana 3. svibnja 1987. Dalida se ubila u 54. godini. Netom prije smrti na brzinu je napisala na papirić nekoliko riječi: »Ne mogu više podnijeti ovaj život. Oprostite mi.« Zatim je legla na krevet i progutala tablete koje je brižno pripremila, uz čašu alko-hola koja im je pojačala učinak. Nakon toga ugasila je svjetiljku na noćnom ormariću i, za razliku od svih ostalih večeri, zaspala bez upaljenog svjetla. Kao da se prvi put u životu više nije bojala tame. Cijelu su je karijeru smatrali najuspješnijom zvijezdom music halla, najpopularnijom umjetnicom i pjevačicom s najviše nastu-pa. Je li Dalida tada mogla zamisliti da će njezine pjesme, ali i priča o njezinu životu, koji joj je postao nepodnošljiv, biti toliko posebne da će je nadživjeti za 30 godina, za razliku od većine njezinih kole-ga koji su nakon smrti pali u zaborav? Njezina prijateljica Line Renaud nazvala ju je »blještavom i mrač-nom« u dokumentarnom filmu Gérarda Millera i Anaïs Feuillette, gdje se pojavljuje uz petnaestak drugih gostiju. Line kaže da je Dalida neprestano sumnjala u sebe te svoj ljubavni i profesionalni život, pa se uvijek smatrala nepotpunom.

DRAMA HRT1 14.49

I bila je

AND SHE WAS, 2007.
Režija: Graeme Clifford
Uloge: Kirstie Alley, Eric Christian Olsen, Stacy Grant

DOKUMENTARAC HRT2 21.05

Anthony Bourdain - Upoznavanje nepoznatog

Bourdain zaranja u gastronomsku scenu na raskrižju: s jedne strane, prepoznatljivi grad čelika defini-ran radničkom hranom - odresci i krumpir, kobasice i kiseli kupus - a s druge, grad u usponu koji privlači gurmansku publiku zahvaljujući novoj visokotehnološkoj industriji. Bourdain prelazi razdjelnice starog i novog družeći se, među ostalima, s profesionalnim hrvačima, aktivisti-ma za građanska prava te piscem...

➔ Talijanski

➔ RAI 1

07.00 TG 1 07.05 Rai Parlamento Settegiorni 07.55 Che tempo fa 08.00 TG1 08.20 Tg1 Dialogo 08.35 UnoMattina in famiglia 09.00 TG1 09.04 UnoMattina in famiglia 09.30 TG1 L.I.S. 09.33 UnoMattina in famiglia 10.30 Buongiorno Benessere 11.25 Linea Verde Start - Lombardia 12.30 Linea Verde Italia - Taranto 13.30 TELEGIORNALE 14.00 Bar centrale 15.00 Passaggio a Nord-Ovest 16.10 A Sua immagine 16.50 Gli imperdibili 16.55 TG1 17.05 Che tempo fa 17.10 Ciao Maschio 18.40 Rea-zione a catena weekend 20.00 TELEGIORNALE 20.35 Affari tuoi 21.25 Ballando con le Stelle 23.55 TG1 Sera 23.59 Ballando con le Stelle

➔ RAI 2

07.15 Il Confronto 07.45 Punti di vista 08.15 Il meglio di Radio2 Social Club 09.40 Il Trono del Gusto 10.10 Quasar 2 11.00 TG Sport Giorno 11.15 Viaggi di nozze Marocco 13.00 TG2 - GIORNO 13.30 TG2 Week-End 14.00 Playlist 15.30 Storie al bivio 17.10 Gli imperdibili 17.15 TG2 L.I.S. 2 17.20 Conegliano - Milano 19.30 TG Sport Sera 19.45 N.C.I.S. Hawai'i 20.30 TG2 - 20.30 21.00 TG2 Post 21.20 S.W.A.T. - 22.07 Antigang 23.00 Il Sabato al 90°

➔ RAI 3

08.00 Mi manda Raitre 10.00 Gli imperdibili 10.05 Punto Europa 10.40 TGR- Amici Animali 10.55 Mezzogiorno Italia 11.30 Officina Italia 12.00 TG3 12.22 TG3 per-sone 12.25 Il settimanale 12.55 Petrarca 13.25 Bellitalia 14.00 TG Regione 14.19 TG Regione Meteo 14.20 TG3 14.45 TG3 Pixel 3 14.55 TG3 L.I.S. 15.00 Tv Talk 16.45 PresaDiretta Terra ultima chiamata 19.00 TG3 19.30 TG Regione 19.51 TG Regione Meteo 20.00 Blob 20.20 La Confessione 21.20 Sapiens, un solo pianeta 23.50 Le sentinelle della biodiver-sitr 23.55 TG3 Mondo

➔ CANALE 5

07.53 Traffico 07.59 TG5 08.49 X-Style 10.17 Melaverde - le storie 11.00 Forum - 12.58 TG5 13.38 Grande Fratello 13.45 Beautiful 14.06 La forza di una donna 16.30 Verissimo 18.52 Avanti un altro - story 19.54 Tg5 Prima Pagina 20.01 TG5 20.37 La ruota della fortuna 21.20 Tu si que vales 23.48 Speciale Tg5

➔ ITALIA 1

07.51 Scooby-Doo! And Guess Who? 08.38 The Middle 10.07 THE BIG BANG THEORY 10.57 Due uomini e 1/2 12.25 Studio Aperto 13.04 Sport Mediaset 13.46 Drive Up 14.18 Sfida impossibile 14.54 Person of interest 16.37 Cold Case - Delitti irrisolti 18.21 Studio Aperto Live 18.30 Studio Aperto 18.56 Studio Aperto Mag 19.29 C.S.I. Miami 20.31 NCIS - Unita' Anticrimine 21.20 L'era glaciale 4 - Conti-nenti alla deriva 23.07 Aiuto, ho ristretto mamma e papa'

➔ RETE 4

07.04 La promessa 07.47 Terra Amara 08.48 My Home My Destiny 09.46 Kiss the Chef - Imprevisti di nozze 11.55 Tg4 12.24 La signora in giallo 14.00 Lo sportello di forum - 15.44 As-sassinio sul Nilo 18.58 Tg4 19.40 La promessa 20.29 4 di sera weekend 21.30 Air Force One

IMPRESSUM

IZDAVAČ I TISKAR

»NOVI LIST«
Novinsko nakladničko dioničko društvo, Rijeka, Zvonimirova 20/A p.p. 130, 51001 RIJEKA
Telefon: 051/650-011, 051/650-013
Telefax: 051/672-114, 051/672-118
E-mail: redakcija@novilist.hr
Web: www.novilist.hr
UPRAVA
Bojan DIVJAK - predsjednik
Renato IVANUŠ - član
PROKURISTICA
Darija PRŠA
GLAVNA UREDNICA
Slavica BAKIĆ
GLAVNA UREDNICA
SUPERDESKA
Dijana PAVLOVIĆ
UREDNIK DIGITALNIH IZDANJA
Damir KUNDIĆ
IZVRŠNI UREDNIK
Dražen HERLEVIĆ
UREDNIČKI KOLEGIJ
Nenad HLAČA - NOVOSTI i SVIJET
Danijela BAUK - NEDJELJNI BROJ
Helena FOGAS - RIJEKA
Boris PEROVIĆ - REGIJA
Zlatko HORVAT - SPORT
Kim CUCULIĆ - KULTURA i MEDITERAN
Ivana KOCIJAN - MOZAIK
GRAFIČKA SLUŽBA
Tea LILIĆ PRIBANIĆ
TAJNICA REDAKCIJE
Branka VRABEC
DOPISNIŠTVO U ZAGREBU
Ulica Matka Laginje 6
WEB PORTAL
novilist.hr
E-mail: portal@novilist.hr
MARKETING I PROMOCIJA
Rijeka, Zvonimirova 20a
Direktorica:
Silvija GERC VODOPIJA
Telefon: 051/650-088
Telefax: 051/650-110
E-mail: oglasi@novilist.hr
Web: marketing.novilist.hr
TISKARA I KOMERCIJALA
Telefon: 051/650-024
Telefax: 051/650-036
E-mail: tiskara@novilist.hr
OGLASNI ODJEL RIJEKA
Andrije Medulića 6-8,
Telefon: 051/212-102
E-mail: oglasni.rijeka@novilist.hr
Web: http://oglasni.novilist.hr
PRETPLATA
Telefon: 051/650-170
Radno vrijeme od 7.30 do 15.30 sati
TISAK
NOVI LIST d.d. Rijeka
List izlazi svaki dan. Rukopi-se i materijale ne vraćamo.

➔ HRT Radio Rijeka

07.00 Jutarnja kronika
07.25 Promenada
07.30 Servisne informacije
08.00 Najava događaja
08.15 Puntapet
08.30 Kamo danas
08.45 Vrijeme za vrijeme
09.00 Promenada
10.00 Vijesti Radio Rijeke
10.30 Notizionario
11.00 Kafe
12.00 Vijesti Radio Rijeke
12.30 Notizionario
12.40 Klasa optimist
13.05 Sa mnom do kraja
14.00 Vijesti Radio Rijeke
14.45 Vrijeme za vrijeme
15.00 Danas aktualno
16.00 Giornale Radio
16.25 Kamo danas 2
16.30 Glista
18.00 Pusti TV, upali Radio Rijeku
19.15 Servisne informacije
22.00 Kronika dana

JOHN MARTINIS Kvantna fizika s hrvatskim korijenima

Filip BRNELIĆ

RIJEKA ► Sezona je imenovanja Nobelovih nagrada, a među četrnaest dobitnika u šest različitih kategorija koji su proglašeni za ovogodišnje laureate našao se i jedan naše gore list. Naime, 67-ogodišnji John Martinis, američki fizičar i dio tročlanog dobitničkog tima sa Sveučilišta u Kaliforniji, rodom je iz Komiže na otoku Visu, a da istraživač ulazi na podužu listu uspješnih i svjetski poznatih ljudi kojima su u obiteljskom stablu pronađeni hrvatski korijeni, na svoju su žalost prvi saznali Grci koji su porijeklo njegovog prezimena detektirali nešto jugoistočnije. Kako su prenijele grčke dnevne novine Kathimerini, mailovima zasuti Martinis začudio se interesom grčkih medija koje je elegantno razočarao otkrićem kako je njegov djed Matt iz Komiže za Sjedinjene Američke Države otputovao kada je Johnovom ocu Ivi bilo deset godina. Za vrijeme Drugog svjetskog rata Ivo je u Ameriku, točnije na njevu zapadnu obalu, otišao i sam, a skrasio se u kalifornijskom gradu San Pedru gdje je 1958. godine rođen i John. Nobelovac hrvatskih korijena, koji će svoj zlatnik s likom švedskog kemičara primiti na prosinačkoj ceremoniji u Stockholmu, trenutno živi i radi u gradu Santa Barbara u Kaliforniji.

- Ja sam Hrvat. Veoma sam ponosan na ovo nasljedstvo i obožavam činjenicu da imam veze s nekoliko zemalja. To je odlično, kaže John Martinis.

Kvantni kompjutori su sadašnjost

A za što je točno mali od Ive zaslužio Nobelovu nagradu za fiziku? U obrazloženju Nobelovog odbora za fiziku stoji kako je znanstvenik zajedno s kolegama Johnom Clarkeom i Michelom Devoretom s kalifornijskog sveučilišta sredinom 80-tih godina prošlog stoljeća sudjelovao u seriji eksperimenata kojima je otkriveno da se kvantno-mehanički fenomeni »tuneliranja« u električnim krugovima mogu manifestirati i na makroskopskoj razini. Prevedeno sa znanstvenog na jezik bliži laiku, laureati su pokazali da tuneliranje, točnije pojava u kvantnoj fizici kojom čestica može »proći« kroz prepreku što prema zakonima klasične fizike ne bi smjela, može

Mali od Ive dobio Nobela

Djed i otac ovogodišnjeg dobitnika Nobelove nagrade za fiziku rođeni su u Komiži, a američki fizičar hrvatskih korijena John Martinis svojim se radom u kvantnoj fizici upisao na listu najvažnijih znanstvenika današnjice

John Martinis: »Kvantna budućnost više nije teorija, ona je u rukama mladosti«

Komiža ima nobelovca

funkcionirati i u električnim krugovima s posebnim, superprovodnim materijalima, odnosno supervodičima. Kako navodi Euronews, ovo je otkriće Martinisa i njegove suradnike pretvorilo u jedne od najvažnijih fizičara naše ere jer je predstavljalo pionirski rad u tzv. kvantnom računarstvu koje ne počiva na dobro nam znanim bitovima i bajtovima, nulama i jedinicama.

Mladost

U tijeku svoje karijere Martinis je sudjelovao i u eksperimentima koji su pokazali da računice za koje »normalnom« kompjutoru trebaju tisuće godina kvantni kompjutor može obaviti u nekoliko sekundi. Iako je radio za tehnološke gigante poput Googlea, znanstveni svijet bio mu je draži od onog korporativnog gdje je slobode manje, a politike više.

- Jedan od problema je što, budući da tehnologiju trenutno uglavnom razvijaju privatne tvrtke, ljudi ne žele dijeliti ono što nauče, a to može usporiti napredak. Kompjutori su postali bolji i moćniji, a ako kreiramo novu vrstu kompjutera koja je još moćnija, imat ćemo i nove vrste njihove upotrebe. Tko zna što će se onda dogoditi. Mogućnosti su beskonačne, kaže John Martinis. Nobelovac dodaje kako bi one mogle uključivati izradu modela simulacija atoma i molekula, kreacije novih materijala, dizajne novih vrsta tranzistora i druge donedavno nezamislive stvari. Što god se od nabrojenog prvo dogodi, »kvantna budućnost više nije teorija, ona je u rukama mladosti«, smatra Amerikanac hrvatskog porijekla zbog kojeg je svjetska znanstvena zajednica ove jeseni saznala za Komižu, Vis i njihove sinove Matu i Ivu.

U sutrašnjem broju

UKRAJINKE U RIJECI

Projekt »U svom domu« povezao dvije nacije i generacije

SALOME, KRALJICA TRANSFORMACIJE

I mi transrodni ljudi smo ljudi od krvi i mesa

KORNELIJA BENYOVSKY ŠOŠTARIĆ

Vrt nije samo za nas, dio je ekosustava i dijelimo ga s prirodom

FOTO ĐIR

Snimila Ana KRIŽANEC

Svaki sunčan dan treba iskoristiti za »poč na barku«. Jer - ploviti se mora!

ERSTE
Otvorite poslovni račun 100% online.

Banka može tražiti dodatnu dokumentaciju i ne mora odobriti svaki zahtjev za otvaranje poslovnog računa.

Valute označene zvjezdicom za koje Banka ne objavljuje kupovni i prodajni tečaj za efektivu ne smatraju se valutama s Tečajne liste Banke u kojima Banka vodi transakcijske račune i/ili zaprima gotovinske naloge za plaćanje i/ili provodi otkup deviza. Tečajevi za predmetne valute (tečajevi za devize) koriste se za preračunavanje u bezgotovinskim transakcijama.

TEČAJNA LISTA BROJ: 205
Erste & Steiermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 18.10.2025.

Valuta	Jed.	Kupovni za efektivu	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za efektivu	Srednji tečaj HNB
AUD	1	1,871400	1,852100	1,799500	1,746800	1,727500	1,799500
CAD	1	1,704800	1,687200	1,639300	1,591300	1,573700	1,639300
CZK	1	25,353200	25,019000	24,308000	23,596900	23,262700	24,308000
DKK	1		7,687400	7,469000	7,250500		7,469000
HUF	1	406,488300	401,129600	389,730000	378,330300	372,971600	389,730000
JPY	1	183,255100	180,839200	175,700000	170,560700	168,144900	175,700000
NOK	1		12,072300	11,729300	11,386200		11,729300
SEK	1		11,352600	11,030000	10,707300		11,030000
CHF	1	0,962700	0,952700	0,898600	0,888600	0,888600	0,925700
GBP	1	0,904200	0,894900	0,869500	0,844000	0,834700	0,869500
USD	1	1,214800	1,202200	1,168100	1,133900	1,121300	1,168100
BAM	1	2,032100	2,011000	1,955830	1,905900	1,879500	1,955830
PLN	1	4,427500	4,369100	4,245000	4,120800	4,062400	4,245000

